

**AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**SINIF VE BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN YARATICI DRAMA
YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ÖZ YETERLİK ALGI
DÜZEYLERİ VE GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Melek GÜLER

**AMASYA
EKİM, 2015**

**AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**SINIF VE BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN YARATICI DRAMA
YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ÖZ YETERLİK ALGI
DÜZEYLERİ VE GÖRÜŞLERİ**

Melek GÜLER

**Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nce Yüksek Lisans İçin Kabul
Edilen Tezdir**

Tezin Danışmanı

Doç. Dr. Şevket KANDEMİR

AMASYA

EKİM, 2015

AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

**Bu çalışma jürimiz tarafından Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir. 20/10/2015**

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Şevket Kandemir

Üye : Doç. Dr. Sevilay KARAMUSTAFAOĞLU

Üye : Doç. Dr. Süleyman YAMAN

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Recep ÇAKIR

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

Melek GÜLER

05/10/2015

ÖNSÖZ

Okullarda verilen eğitimin kalitesini arttırmak, öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini olabilecek en üst seviyeye çıkarmak adına gün geçtikçe yeni ve öğrenciyi aktif kılan yöntemlerin kullanılmasına ağırlık verilmektedir. Bu yöntemlerin uygulayıcıları olan öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin istenen seviyede olması başarıya ulaşma noktasında önemli olarak görülmektedir.

Bu araştırmada ilkokul ve ortaokullarda görevli öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin öz yeterlik düzeyleri ve görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerin drama yöntemi ile ilgili olması gereken yeterliklerinin ortaya konulması, elde edilen sonuçlardan okullarda drama yönteminin daha etkin kullanılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında desteğini esirgemeyen, özverisi ve sabrıyla bana daima yardımcı olan tez danışmanım Doç. Dr. Şevket KANDEMİR beye aynı zamanda tez çalışmam süresince bilgi ve görüşlerinden istifade ettiğim Doç. Dr. Sevilay KARAMUSTAFAOĞLU, Doç. Dr. Ahmet BACANAK ve Doç. Dr. Recep ÇAKIR'a çok teşekkür ederim. Ayrıca yüksek lisans ders sürecinde beni daima motive eden, eleştiri ve önerileri ile beni çalışmaya yönlendiren Doç. Dr. Şafak ULUÇINAR SAĞIR'a teşekkürü bir borç bilirim.

Tüm hayatım boyunca benden desteğini esirgemeyen başta ilk öğretmenim sevgili annem Meryem GÜLER olmak üzere ailemin diğer üyelerine teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim süresince vakitlerini ayırarak araştırmaya katkı sağlayan değerli meslektaşlarıma, yoğun çalışma temposunda daima sabırla yanımda olan arkadaşlarım Merve DEMİREL ve Hatice KURCAN ÖNAL'a katkılarından dolayı çok teşekkür ederim.

Bu çalışmanın ilgili alana katkı sağlaması ve topluma faydalı bireylerin yetiştirilmesi dileğiyle...

Melek GÜLER

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
TABLolar LİSTESİ.....	IX
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	X
ÖZET.....	XI
ABSTRACT.....	XII
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	3
1.2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi.....	3
1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	4
1.5. Tanımlar.....	4
2. LİTERATÜR TARAMASI.....	5
2.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi.....	5
2.1.1. Drama.....	5
2.1.1.1. Drama Yönteminin Tarihçesi.....	5
2.1.1.2. Drama Türleri.....	7
2.1.1.2.1. Psikodrama.....	7
2.1.1.2.2. Sosyodrama.....	7
2.1.1.2.3. Yaratıcı Drama.....	7
2.1.1.2.4. Eğitici Drama.....	7
2.1.1.3. Drama Yönteminin Çocuk Gelişimine Etkileri.....	8
2.1.1.3.1. Zihinsel Gelişime Etkileri.....	8
2.1.1.3.2. Sosyal Gelişime Etkileri.....	8
2.1.1.3.3. Dil Gelişimine Etkileri.....	9
2.1.1.3.4. Fiziksel ve Psikomotor Gelişimine Etkileri.....	9
2.1.1.4. Drama ve Oyun.....	10
2.1.1.5. Dramanın Uygulama Basamakları.....	11

2.1.1.5.1. Isınma ve Rahatlama Çalışmaları	11
2.1.1.5.2. Oynama (Asıl oyun).....	12
2.1.1.5.3. Rahatlama Ve Değerlendirme Çalışmaları	12
2.1.1.6. Drama Uygulamalarında Kullanılan Teknikler.....	12
2.1.1.6.1. Rol Yapma-Rol Oynama.....	12
2.1.1.6.2. Rol Değiştirme	12
2.1.1.6.3. Katılımcı Liderlik.....	13
2.1.1.6.4. Kenardan Yönlendirme	13
2.1.1.6.5. Paralel Çalışma.....	13
2.1.1.6.6. Doğaçlama	13
2.1.1.6.7. Zihinde Canlandırma	13
2.1.1.6.8. Müzikle Drama	14
2.1.1.6.9. Pantomim.....	14
2.1.1.6.10. Öykü- Olay Canlandırma	14
2.1.1.6.11. Resim Yapma.....	14
2.1.1.6.12. Kukla Draması.....	14
2.1.1.6.13. Duyusal Algılama.....	15
2.1.1.6.14. Dans Draması	15
2.1.1.7. Drama Öğretmeninde Olması Gereken Özellikler	15
2.1.1.8. Drama Yönteminde Öğrenme Türleri	16
2.1.1.8.1. Yaşantılara Dayalı Öğrenme.....	16
2.1.1.8.2. Hareket Yolu İle Öğrenme.....	16
2.1.1.8.3. Aktif Öğrenme	17
2.1.1.8.4. Etkileşim Yolu İle Öğrenme.....	17
2.1.1.8.5. Sosyal Öğrenme	17
2.1.1.8.6. Tartışarak Öğrenme	18
2.1.1.8.7. Keşfederek Öğrenme	18
2.1.1.8.8. Duygusal Öğrenme.....	18
2.1.1.8.9. İşbirliği Kurarak Öğrenme	18
2.1.1.8.10. Kavram Öğrenme	19
2.1.1.9. Drama Uygulamaları Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Koşullar.....	19
2.1.1.9.1. Öğretici Özellikleri	19
2.1.1.9.2. Öğrenci Özellikleri.....	20

2.1.1.9.3. Öğrenci Grubunun Büyüklüğü ve Yaşı	20
2.1.1.9.4. Zaman.....	20
2.1.1.9.5. Fiziksel Ortam.....	20
2.1.1.10. DramaYönteminin Avantajları.....	21
2.1.1.11. Drama Yönteminin Dezavantajları.....	22
2.1.1.12. Drama Yöntemi İle İlgili Yapılan Çalışmalar.....	22
2.1.2. Öz Yeterlik	27
2.1.2.1. Öğretmen Öz Yeterlik İnancı	29
2.1.2.2. Öz Yeterlik İle İlgili Yapılan Çalışmalar	30
2.1.3. Literatür Taramasının Sonucu	36
3. YÖNTEM	38
3.1. Araştırma Modeli.....	38
3.2. Araştırma Grubu	38
3.3. Verilerin Toplanması	40
3.4. Veri Toplama Araçları	40
3.5. Verilerin Analizi	41
4. BULGULAR	43
4.1. Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular	43
4.2. Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılmasına Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bulgular	45
4.3. Yaratıcı Drama İle İlgili Bir Eğitim Almış ve Almamış Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algı Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bulgular	45
4.4. Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Cinsiyetleri İle Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular	46
4.5. Öğretmenlerin Hizmet Süreleri İle Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular	47
4.6. Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Drama Yöntemine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular.....	48
5. TARTIŞMA	59
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	64
6.1. Sonuçlar	64
6.2. Öneriler.....	65
6.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	65

6.2.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	66
7. KAYNAKÇA	67
8. EKLER.....	80
9. ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	86

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablonun Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1	Görüşme Yapılan Öğretmenlere İlişkin Demografik Bilgiler.....	39
2	Yaratıcı Drama Öz Yeterlik Algı Düzeyi İncelenen Öğretmenlere İlişkin Demografik Bilgiler.....	39
3	Öğretmenlerin Yaratıcı Drama Yöntemi Öz Yeterlik Algı Düzeylerine İlişkin Betimsel Analiz Bulguları	43
4	Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algı Düzeylerinin Branş Değişkenine Göre Analiz Bulguları.....	45
5	Öğretmenlerin Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumuna İlişkin Öz Yeterlik Algı Düzeyi Analiz Bulguları.....	46
6	Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Öz Yeterlik Düzeyleri Analiz Bulguları.....	46
7	Öğretmenlerin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Drama Öz Yeterlik Algı Düzeyleri Analiz Bulguları.....	47
8	Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine İlişkin Yaratıcı Drama Öz Yeterlik Algı Düzeyleri Tek Yönlü ANOVA Analiz Bulguları.....	48
9	Okullarda Drama Yönteminin Etkili Kullanılabilmesine Yönelik Öğretmen Önerileri	58

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil No</u>	<u>Şekil Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1	Öğretmenlerin Dramanın Tanımına İlişkin Görüşleri	49
2	Öğretmenlerin Üniversitede Aldıkları Eğitime İlişkin Görüşleri	50
3	Öğretmenlerin Drama Yönteminin Derslerinde Kullanılabilirliğine İlişkin Görüşleri.....	51
4	Drama Yöntemi İle Öğrencilere Kazandırılacak Beceriler	52
5	Drama Yöntemi İle Öğrencilere Kazandırılacak Becerilere İlişkin Kodlara Ait Referanslar.....	53
6	Öğretmenlerin Drama Yönteminin Olumlu Yönlerine İlişkin Görüşleri	54
7	Drama Yönteminin Olumlu Yönlerine İlişkin Kodlara Ait Referanslar	54
8	Öğretmenlerin Drama Yönteminin Olumsuz Yönlerine İlişkin Görüşleri ...	55
9	Drama Yönteminin Olumsuz Yönlerine İlişkin Kodlara Ait Referanslar	56
10	Okullarda Drama Yönteminin Etkili Kullanılabilmesine Yönelik Öğretmen Önerileri.....	57

ÖZET

Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algı Düzeyleri ve Görüşleri

Bu çalışmada 2012-2013 eğitim öğretim yılında Kars İli merkez ve ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda çalışan Sınıf, Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Müzik, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi ve İngilizce branşındaki öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşlerinin hizmet süresi, cinsiyet ve branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmadaki öğretmenler sınıf ve branş öğretmenleri olarak iki kategoride değerlendirilmiştir.

Araştırmada nicel ve nitel tekniklerin kullanılmasına imkan sağlayan karma yöntem kullanılmıştır. Öğretmenlerin drama yöntemine yönelik öz yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla Can ve Cantürk-Günhan (2009) tarafından geliştirilen "Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği" evrenden basit rastgele örneklem seçimi yöntemiyle seçilen 239 öğretmene uygulanarak veriler elde edilmiştir. Araştırmada öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla amaçlı örneklem çeşitlerinden ölçüt örneklem yöntemiyle seçilen 11 öğretmenden görüşme metoduyla veriler elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler uygun istatistik programları kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmaya katılanların kişisel özellikleri ile ilgili tanımlayıcı istatistiksel analizler için frekans ve yüzde teknikleri kullanılmıştır. Analiz sürecinde araştırma sorularına uygun olarak bağımsız örneklem t testi ile tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin yeterli düzeyde öz yeterliğe sahip oldukları belirlenmiştir. Bununla birlikte sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin öz yeterlikleri arasında sınıf öğretmenleri lehine anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada bayan öğretmenler ile erkek öğretmenler arasında drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlik düzeylerinin bayan öğretmenler lehine anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf ve branş öğretmenlerin drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlik düzeylerinde hizmet sürelerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre bazı öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Drama, Öz Yeterlik, Öğretmen

ABSTRACT

Self-efficacy Perception Levels and Attitudes of Classroom and Branch Teachers Towards the Using of Creative Drama Method

This research studies whether or not self-efficacy levels and attitudes of Classroom, Turkish, Maths, Science and Tecnology, Social Scienes, Religion and Ethics, Physical Education, Music, Art and English teachers, who work at the public schools in the province and counties of Kars during the educational year 2012 – 2013, towards drama method change depending on certain variables, period of service, gender and branch. The teachers in the research are evaluated in two categories as classroom teachers and branch teachers.

The research method used in this study is mixed method where quantitative and qualitative approaches used together. In order to determine the self-efficacy levels of the teachers, “The Self Efficacy Beliefs Scale Towards The Using Of Creative Drama Method”, which was developed by Can & Cantürk-Günhan (2009), is applied to 239 teachers, who are selected through simple and purposive sampling method out of the universe and data gathered. In order to determine the attitudes of teachers towards using drama method, the required data gathered from the interviews with 11 teachers who were selected criterion sampling method. The data gathered in the research is analyzed appropriate statistics program. Frequency and percentage techniques are used for defining statistical analyses of personal features of the attendees. During the analysis process, independent sample t test and one-way variance are used in accordance with the research questions.

The research has shown that the self-efficacy levels of the teachers are sufficient in terms of using creative drama method. Moreover, there is a meaningful difference in favor of classroom teachers between the self-efficacy levels of classroom teachers and branch teachers. Also, the results have shown that there is a meaningful difference in favor of female teachers between the self-efficacy levels of female and male teachers. The results have also indicated that there is no significant difference between the self-efficacy levels of teachers depending on period of service. Some suggestions are made according to the results of the research

Key words: Creative Drama, Self-efficacy, Teacher

1. GİRİŞ

Teknolojik gelişmelerde çok büyük yol alınan dünyamızda artık bilgiye ulaşmak son derece kolay bir hal almıştır. Bilgiye ulaşma toplumların bilgi toplumu olma yolunda hızla ilerlemelerini sağlamıştır (Gündüz ve Odabaşı, 2004). İnsanoğlunun istediği herhangi bir bilgiye ulaşmak için okullara olan ihtiyacı azalmıştır. Okullarla ilgili zihinlerde oluşan yeni algı bazı yenilikleri ve farklı yaklaşımları da beraberinde getirmiştir. Artık okullar bilgi edinilen yerler olmaktan daha çok bilgiyi kullanabilme becerisi, problem çözme becerisi gibi pek çok becerinin kazandırıldığı, kişiyi sosyal hayata ve toplum yaşantısına hazırlayan kurumlar olarak algılanmaktadır (Genç ve Eryaman, 2008).

2003 yılındaki PISA sonuçları eğitim sistemimizi gözden geçirme ve eksik kalınan konular hakkında etkili çözümler belirleme arayışına girmemize neden olmuştur. Bunun üzerine yapılan değerlendirmeler sonucunda Talim Terbiye Kurul Başkanlığı'nca ilköğretim 1-5. Sınıf öğretim programları yenilenmiş ve 2005-2006 öğretim yılında uygulamaya konulmuştur. Bu yeni programla birlikte bilişsel ve yapılandırmacı yaklaşımı esas alan bir anlayış benimsenmiştir. Yeni programda öğrencinin daha aktif olarak derslere katılması ve verilen eğitimin öğrenciyi her açıdan hayata hazırlaması dikkate alınmıştır (Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2011). Ayrıca programda yer alan konuların öğrenci tarafından ezberlenmesi değil, özümsemesi ve transfer edilebilecek şekilde öğrenilmesi gerekmektedir (Genç ve Eryaman, 2008). Bu anlayış eğitimde yeni yöntemlerin işe koşulmasını sağlamıştır. Artık eğitimde öğretmen merkezli anlayıştan uzak öğrenciyi merkeze alan, aktif katılımı gerçekleştirecek ve bilginin özümsemesini sağlayacak yöntemlerin uygulanması gerekmektedir (Arslan ve Özpınar, 2008). Bu yöntemlerden biri de drama yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel olarak eğitim amacıyla kullanılan drama Önder (2012, s.7)' ye göre "bir eylemin, bir olayın, duygunun, çeşitli rollerin, bir kavramın, konunun ya da öykünün, hatta şiirin, canlı ya da cansız varlıkların, sözel ve sözsüz, kendiliğinden davranışlarla, taklit yolu ile temsili olarak ifade edilmesi, canlandırılması" ifadeleriyle tanımlanmaktadır.

Drama yönteminin etkili olarak uygulanmasında öğretmenlerin de gerekli bilgi ve donanıma sahip olmaları gerekmektedir. 1997-1998 öğretim yılında eğitim fakültelerinin yeniden düzenlenmesi çalışmaları ile birlikte "Okulöncesinde Drama" ve "İlköğretimde Drama" derslerinin eğitim fakültelerinde zorunlu ders olarak okutulması sağlanmıştır

(Başçı ve Gündoğdu, 2011; Ormancı ve Ören, 2010). Başlangıçta okul öncesi ve sınıf öğretmenliği bölümlerinde verilen drama dersi zamanla başka bölümlerde de seçmeli ders olarak verilmeye başlanmıştır. Drama yönteminin başarıyla uygulanmasında teorik bilginin yanında öğretmenlerin kendilerine olan inançları ve öz yeterlik algıları da önemli rol oynamaktadır. Öz yeterlik ile başarılı olabilme arasında güçlü bir ilişkinin olması öz yeterlik kavramının eğitimde sıkça karşımıza çıkmasına neden olmaktadır. Öz yeterlik inancı hem öğrenci hem de öğretmenler açısından önemlidir. Çünkü öz yeterlik inancı yüksek olan kişilerin başarılı olma konusunda daha fazla istek duydukları ve buna bağlı olarak daha çok çaba gösterdikleri görülmektedir. Buna karşın öz yeterlik inancı düşük bireyler herhangi bir çaba göstermeksizin başarısız olacakları inancını geliştirirler (Epçaçan ve Demirel, 2011).

Öz-yeterlik (self efficacy) kavramından ilk olarak Albert Bandura tarafından geliştirilen Sosyal Bilişsel Teori içerisinde bahsedilmiştir (Bandura, 1977). Bandura (1977, s.194) öz yeterlik kavramını “ insanların kendi hayatlarını etkileyen olayları kontrol etme yeterliklerine yönelik görüşleri” ifadeleriyle tanımlamaktadır.

Ülkemizde drama yöntemi ile ilgili gelişmelerin yaşanması, drama yönteminin okullarda kullanılmasının eğitimi nasıl etkileyeceği konusunda araştırmaların yapılmasına vesile olmuştur. Yapılan araştırmalara bakıldığında drama yönteminin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin gelişmesinde kullanılabilecek en etkili yöntemlerden biri olduğu görülmüştür. Yapılan pek çok çalışma drama yönteminin öğrencilerin akademik başarısını ve derse karşı tutumunu olumlu yönde etkilediğine dair fikir vermektedir (Avcıoğlu, 2012; Bilek, 2009; Çam, Özkan ve Avinç, 2009; Çelen ve Vural, 2009; Debre, 2008; Erdoğan, 2010; Güllü, 2009; Karacil, 2009; Kayhan, 2004; Kazıcı, 2008; Koç, 2009; Malbeleği, 2011; Onur, 2008; Özdemir ve Üstündağ, 2007; Sağırılı ve Gürdal, 2002; Sedef, 2012; Soner, 2005; Sözer, 2006; Şimşek, Topal, Maden ve Şahin, 2010; Yalım, 2003). Bunların yanı sıra drama yönteminin uygulayıcıları ile yapılan çalışmaların çoğunlukla aday öğretmenler üzerinde gerçekleştirildiği görülmüştür (Altıntaş ve Kaya, 2012; Başçı ve Gündoğdu, 2011; Bertiz, Bahar ve Yeğen, 2010; Çetingöz ve Cantürk-Günhan, 2011; Fenli, 2010; Oğuz ve Altun, 2011; Ormancı ve Ören, 2010). Bu araştırmalarla birlikte öğretmenlerin drama ile ilgili düşüncelerini (Dellal-Akpınar ve Kara, 2010; Kılıçaslan ve Gün, 2011; Taş, 2008), uygulama düzeylerini ve yeterliklerini (Dalbudak, 2006; Gürol, 2003; Şahin, 2006; Tutuman, 2011; Uzuner-Yurt ve Eyüp, 2012; Yıldırım, 2008), tutumlarını (Ceylan ve Ömeroğlu, 2011) ve öz yeterlik düzeylerini (Maden, 2010b) ortaya çıkarmayı amaçlayan çalışmalara da yer verilmiştir. Ancak bu çalışmalarda belli branşlardaki öğretmenlerin düşüncelerine ağırlık verilmişken genel anlamda öğretmenlerin

yaratıcı dramaya ilişkin öz yeterlik algı düzeylerini ve görüşlerini derinlemesine inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve drama yöntemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik algı düzeyleri ve görüşleri nasıldır? sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın Alt Problemleri

- Sınıf ve branş öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri nasıldır?
- Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yönteminin uygulanmasına yönelik öz yeterlik algı düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- Yaratıcı drama eğitimi almış öğretmenlerle yaratıcı drama eğitimi almamış öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmenlerin cinsiyetleri ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmenlerin hizmet süreleri ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf ve branş öğretmenlerinin drama yöntemine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Türkiye’de yapılandırmacı eğitim anlayışının benimsenmesi sonrasında öğrenciyi aktif kılan yöntemler okullarda kullanılmaya başlanmıştır. Bu yöntemlerden biri de drama yöntemidir. Drama Türkçe’de okulda tiyatro, dramatize etme, rol oynama, eğitimde drama, eğitimde yaratıcı drama gibi kavramlarla açıklanmaya çalışılmaktadır. Genel geçerliliğini oluşturmak ve kavramı en geniş kapsamlı açıklamak için “eğitimde yaratıcı drama” tanımlaması yerinde olacaktır (Öztürk, 2001).

Literatür incelemesinde drama yönteminin öğretmenler tarafından yeterince anlaşılmadığı ve istenen düzeyde kullanılmadığı görülmüştür (Akpınar-Dellal ve Kara, 2010; Bertiz, 2011; Dalbudak, 2006; Maden, 2011; Uzuner-Yurt ve Eyüp, 2012; Yıldırım,

2008;). Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanma konusundaki öz yeterlik algı düzeylerinin ve görüşlerinin tespit edilmesi sorunun nereden kaynaklandığını ortaya koyması açısından önemlidir. Çünkü eğitimdeki anlayışların değişmesi bu anlayışları ortaya koyacak öğretmenler tarafından benimsenir ve uygulanırsa anlam kazanacaktır. Bu bakımdan öğretmenlerin ihtiyaçlarının ne olduğu, hangi konularda eksik oldukları ve sorunun asıl sebeplerinin bütün halinde ortaya konulması gerekmektedir. İlgili alandaki eksikliğin görülmesi bu araştırmanın yapılmasını gerekli kılmıştır. Araştırmadan elde edilecek bulgularda öğretmenlerin üniversitelerde aldıkları eğitimle birlikte kendi uygulamalarındaki sorunların da ortaya konulmasıyla önümüzü aydınlatacak verilere ulaşılması hedeflenmektedir.

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma 2012-2013 eğitim öğretim yılında Kars ilinde görev yapmakta olan 239 öğretmenden elde edilen verilerle sınırlıdır.

Bu çalışma, kullanılan ölçek ve görüşme formundan elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Öğretmenlerin kullanılan ölçeklere samimi cevaplar verdikleri ve örneklemin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.5. Tanımlar

Branş Öğretmeni: Alanı bir veya bir grup dersin öğretmenliği olan öğretmen olarak ifade edilir (MEB, 2013).

Drama: Drama, beden dili ile bir konu ya da durumun canlandırılması, yaşayarak gösterilmesi, yaşantıya dönüştürülmesidir” (Çalışkan ve Karadağ, 2005)

Öz Yeterlik: “İnsanların kendi hayatlarını etkileyen olayları kontrol etme yeterliklerine yönelik görüşleri” (Bandura, 1977, s.194).

Sınıf öğretmeni: Alanı sınıf öğretmenliği olan öğretmen olarak tanımlanır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013).

2. LİTERATÜR TARAMASI

2.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Araştırmanın bu bölümünde drama yöntemi ve öz yeterlik kavramları hakkında kuramsal bilgilere yer verilmiştir.

2.1.1. Drama

Drama Yunanca “dran” sözcüğünden türetilmiştir. Dran sözcüğü yunancada yapmak eylemek anlamını taşımaktadır (San, 1990). Türkçede kullanılan drama sözcüğünün ise Fransızca kökenli drame sözcüğünden geldiği ve TDK'nın sözlüğüne göre “acıklı olay” anlamını ifade ettiği bilinmektedir. Ancak drama insanın her türlü hareketinde yaşantısında yer almaktadır (San, 1990). Nutku (1976)'ya göre drama, “insanın yaşamı boyunca süren bir eylemdir ve insanın kafaca sağlığına bağlıdır. Kısaca drama yaşama sanatıdır” (Akt: Çalışkan ve Karadağ, 2008, s.40). Bir başka ifadeyle insanın çevresiyle giriştiği anlama çabası, yaşamda karşılaşılan her durum için verilen tepkiler, davranışlar yani yaşam başlı başına bir dramadır (Yalım, 2003). Pinciotti (1993)' e göre drama, sahne ve benzeri yerlerde oynanmak için yazılmış oyun, canlandırma faaliyeti olarak tanımlanır. (Güven, 2012). Bu tanımların yanı sıra dramanın eğitimde kullanılmasıyla eğitimde drama kavramı karşımıza çıkmıştır. Bağdatlı (2010)'a göre eğitici drama, bir şeyin ne olduğunu tanımlamak yerine hissettirerek ve onu yaşatarak, tattırarak öğretmektir.

2.1.1.1. Drama Yönteminin Tarihçesi

Drama yöntemi yeni ortaya çıkan bir yöntem değildir. Çeşitli kaynaklara bakıldığında eğitimde drama uygulamalarını J. J. Rousseau'nun başlattığı görülmektedir. Dramayı yaygınlaştırmak için açık hava festivalleri önermiştir (Bilek, 2009). Rousseau, katılımcı dramaya ağırlık vererek oyunda gerçek duyguların yaşanması gerektiğini savunmuştur (Gönen ve Dalkılıç, 2009).

1910'da Coldwell Cook “Oyun Yolu” adlı kitabında oyunun, en doğal eğitim yöntemi olduğunu savunmuştur. Ayrıca Cook, okullarda işe yarar tek şeyin oyun olduğunu belirtmiştir (akt. Bilek, 2009).

Önder (2012)'e göre çocuklarla drama ilk kez İngiltere ve Amerika'da başlamış ve gelişmiştir. San (1996)'a göre drama kavramının eğitimde kullanılan ilk örnekleri 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkmıştır. Harriet Finlay-Johnson, 1911 yılında kaleme aldığı "The Dramatic Method of Teaching" adlı kitabında eğitimde drama konusuyla ilgilenmiştir. 1917 yılına gelindiğinde H. Caudwell Cook "The Play Way" adlı kitabında dramanın özelliklerini taşıyan bir model belirlemiştir. Bu çalışmaları 1930 yılında "Creative Dramatics" ve 1947 yılında "Playmaking for Children" adlı kitaplarıyla Winifred Ward izler. 1960'lı yıllarda, Dorothy Heathcote edebiyat alanında dramanın etkin biçimde kullanılması yönünde önemli bir çaba gösterir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra savaşın çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için okullarda dramaya daha fazla yer verilmiştir. Bununla birlikte dramanın gerçek anlamda gelişmesi 1970'li yıllarda olmuştur. Dramayı anlamlandırma yolundaki çabaları ve etkinliğiyle, Heathcote dramanın anasıdır denilebilir

San (1991)'e göre Türkiye'de de, yurt dışındaki serüvene benzer bir serüven izleyen drama, başlangıçta gösteri etkinlikleri ve çalışmaları olarak değerlendirilmiştir. Bu alandaki çalışmalara, Muammer Targaç'ın ilk uygulamaları, Kazım Karabekir'in "Şarkılı İbret" adlı çocuk oyunu, İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun okul tiyatrosuyla ilgili görüşleri örnek olarak verilebilir. Selahattin Çoruh 1950 yılında ortaya koyduğu Okullarda Dramatizasyon kitabıyla eğitim alanında dramatizasyon faaliyetlerini başlatmıştır. Bu faaliyetleri Emin Özdemir'in yayımladığı Uygulamalı Dramatizasyon isimli kitapçık izlemiştir. Bu kitapçıkta dramatizasyon türleri üzerinde durulmuştur. Türkiye'de de Avrupa'dakine benzer bir serüven izleyen dramanın tek başına bir disiplin olarak görülmesi 1970'li yıllarda gerçekleşmiştir. Uzun yıllar dramanın uygulama alanı yalnızca Türkçe dersleriymiş gibi algılanmış ve bu çerçevenin dışına çıkılamamıştır. Ülkemizde ilk kez, Sadık Özdemir ilkokul 4. ve 5. sınıflara yönelik Dramatize Fen ve Tabiat Bilgileri kitaplarıyla dramanın uygulama alanını genişletmiş ve farklı disiplinlerin öğretilmesinde dramayı araç olarak kullanmıştır.

Drama çalışmalarındaki önemli gelişmelerden birisi de San ve Levent'in öncülüğünde 1990 yılında Çağdaş Drama Derneği'nin kurulmasıdır. Dernek 1990 yılından bu yana dramanın ülkemizde yaygınlık kazanması, çocuk ve gençlere yaratıcılığın kazandırılması, dramanın öğretimde bir yöntem ya da disiplin olarak yerleşmesi, tiyatrodan bir öğretim yöntemi olarak kullanılması ve bu alana yayılması açısından seminer ve kurslar düzenleme anlamında önemli boyutlarda yol kat edilmesinde önemli rol oynamıştır. (Karakuş, 2000, Akt; Kazıcı, 2008)

2.1.1.2. Drama Türleri

2.1.1.2.1. Psikodrama

Psikodrama bireylerin kendi iç dünyalarını sergileyebilecekleri bir drama çeşidi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu drama türünde bireylerin ruhsal sorunlarının tedavi edilebileceği uygulamalara da yer verilir (Dökmen, 1995: Akt; Çalışkan ve Karadağ, 2008).

2.1.1.2.2. Sosyodrama

Sosyodrama daha çok toplumu ilgilendiren konularla ilgili olarak gerçekleştirilen çalışmaları kapsar. Toplumsal sorunların yanında gruba yönelik ortak sorunlar da sosyodramaya konu olabilir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

2.1.1.2.3. Yaratıcı Drama

Yaratıcı drama, çeşitli drama tekniklerinden yararlanarak bir grup çalışması içerisinde kişilerin bir olayı, durumu, düşünceyi ya da birtakım kavramları daha önce edinmiş oldukları bilişsel beceriler, gözlem ve deneyimlerini kullanarak canlandırmalarıdır (San, 1990).

2.1.1.2.4. Eğitici Drama

Lindvaag ve Moen (1980)'a göre eğitici drama, spesifik bir şekilde düzenlenen yaşantıların daha somut bir şekilde hissettirilmesi ya da edebiyat, tarih gibi alanlarla birlikte soyut olan bazı evrensel kavramların da canlandırıldığı, öğrenildiği bir drama çeşidi olarak ifade edilmektedir (Akt; Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Drama, formal ve informal olmak üzere ikiye ayrılır. "Formal dramada sahne, kostüm ve seyirci vardır. Oyunun iyi oynanması için diyalogların ezberlenmesi gerekir" (Önder, 2001: Akt; Güllü, 2009, s.26). Eğitici drama olarak da adlandırılan informal dramada ise belli bir metin yoktur ve yeri geldiğinde kullanılan, duruma göre gelişen dramadır (Önder, 2001: Akt; Güllü, 2009, s.26).

Pantomim, kukla, parmak oyunu, yarım bırakılmış hikaye, rol oynama, doğaçlama ve canlandırma formal drama teknikleridir. Dramada anlatılmak istenen konuya göre bu tekniklerden biri seçilerek uygulanır. Öğrenciye sosyal davranışların kazandırılması isteniyorsa canlandırma ya da rol oynama tekniği kullanılabilir gibi yaratıcılıklarının

geliştirilmesi için doğaçlama veya yarım bırakılmış hikaye tekniklerinden faydalanılabilir. (Güllü, 2009).

İnformal drama yöntemi daha çok doğaçlama yapmayı gerekli kılan bir yöntemdir. Ders içerisinde belirlenen bir durumla ilgili belli karakterlerin önceden hazırlanmış bir metin olmaksızın canlandırılması şeklindedir. (Güllü, 2009).

2.1.1.3. Drama Yönteminin Çocuk Gelişimine Etkileri

Eğitimde drama yönteminin kullanılması öğrencilerin zihinsel, duygusal ve fiziksel gelişimlerine önemli oranda katkı sağlar (Toy, 2012).

2.1.1.3.1. Zihinsel Gelişime Etkileri

İlköğretim çağındaki çocuklar dünyayı zihinlerinde anlamlandırmaya çalışırlar. Çocukların yaş seviyelerine göre zihinsel yapılarında da gelişmeler görülür. İlk önce somut olayları zihinlerinde yapılandırarak süre ilerledikçe soyut olayları da anlamlandırmaya başlarlar. İlköğretimde ders konuları drama yöntemiyle işlendiğinde çocukların bilişsel düzeylerinin arttığı görülür. Çocuklar drama yöntemi ile canlandırdıkları konuları zihinlerinde bir yerlere yerleştirirler ve bu konular ile ilgili değerlendirmeler yapabilirler. Bu da çocukların zihinsel gelişimine katkı sağlayan bir durumdur (Karakaya, 2007).

2.1.1.3.2. Sosyal Gelişime Etkileri

Birey doğumundan itibaren bir sosyal çevrenin içerisinde bulunur ve sosyal çevresi ile sürekli etkileşim halinde olur. Bu sosyal çevrenin özelliklerine göre kendi sosyal gelişimi gerçekleşir. Drama ile çocuklar olası muhtemel yaşantılara göre konuşma, tartışma gibi durumlara karşı farkındalık becerisi kazanırlar ve bu sayede sosyal çevrelerini daha iyi anlamlandırır. Sosyal çevrenin anlaşılabilir hale gelmesi çocuğun çevresine karşı duyabileceği kaygıyı ortadan kaldırır (Selimhocoğlu, 2004). Drama, davranış öğretme ve davranış öğrenmeye elverişli bir yöntem olduğundan sosyal yönü az gelişmiş, içe kapanık, çekingen öğrencilere, bazı tekniklerden faydalanarak sosyal beceriler kazandırmak için etkili olabilir (Çalışkan ve Karadağ, 2005; 2008). Çocukta empati becerilerinin gelişmesinde drama çok etkilidir. Kendisini başkasının yerine koyabilen, başkalarının duygularını anlayabilen çocuklar kendilerini de oldukları gibi güven duygusuyla rahatlıkla ifade edebilirler ve bu sayede çocuk kendini ve çevresini daha iyi tanıma olanağına

kavuşmuş olur (Gönen ve Dalkılıç, 2009). Bir anlamda drama çocuğun toplumsallaşmasında etkin rol oynar denilebilir (Karakaya, 2007).

2.1.1.3.3. Dil Gelişimine Etkileri

Eğitim süreci içerisindeki temel hedeflerden biri olan iletişim becerilerinin geliştirilmesi temelde dil becerilerin gelişimi ile ilgili bir konudur. Dil gelişiminin çok hızlı olduğu ilköğretim yıllarında öğrencilerin kelime dağarcığı önemli bir şekilde zenginleşir. (Selimhocaoğlu, 2004). Drama dil becerilerin gelişiminde etkili olabilecek yöntemlerden biridir. Drama çalışmaları içerisinde yer alan öğrenci; dinleme, konuşma, anlatma gibi iletişim becerilerini kazanmanın yanı sıra kendini daha rahat ifade edebilme becerisini de kazanmış olur. Günlük hayatta karşılaşılan durumlarda öğrenciler kendilerini ifade edebilecekleri cümleleri bulmakta güçlük çekerler fakat drama içerisinde öğrenci, üzerinde herhangi bir baskı olmadığından kendini olduğu gibi ifade edebilir (Çalışkan ve Karadağ, 2005; 2008; Maden, 2008).

Drama etkinlikleri içinde dil gelişimi ile ilgili hedefler şöyle sıralanabilir:

- Konuşmanın gelişmesi
- Dinleme becerisinin kazanılması
- Kelime haznesinin artması
- İnsanlarla ilişki kurma becerisinin kazanılması
- Fikirlerin ifade edilmesi
- Konuşurken kendine güvenin gelişmesi
- Akıcılığın gelişmesi
- Farklı durumlarda farklı dilin kullanılması
- İnsanlarla ilişki kurma becerisinin kazanılması
- Tartışma ve değerlendirme becerisi ile tanımlama yeteneğinin gelişmesi (Gönen ve Dalkılıç, 2009; Şimşek, Topal, Maden ve Şahin, 2010; Yazar, Çelik ve Kök, 2007).

2.1.1.3.4. Fiziksel ve Psikomotor Gelişimine Etkileri

Çocuk, doğduğunda tepkiye hazır olma, dinamik, dikkat ve esneklik gibi bazı psikomotor yeteneklere sahiptir. Bu yetenekler yaş ile birlikte gelişerek devam eder. İlköğretim çağındaki çocuklarda drama yöntemi ile ders işlenmesi bu yeteneklerin sağlıklı bir şekilde gelişmesine katkı sağlar (Karakaya, 2007).

Fiziksel gelişme, düzenli, uyumlu ve sürekli bir ilerlemeyi kapsar. Drama etkinliklerinde çocuğun canlandırdığı rollere göre bazı hareketleri sürekli olarak

tekrarlaması onun doğal olarak kas gelişimini hızlandıracak ve güçlendirecektir. Karakaya (2007)' e göre öğrenci fiziksel gelişim sürecinde iştahı yerinde olan bir öğrenci aldığı besinleri dramada aldığı rol ve hareketle birleştirdiği zaman:

- Kuvvet, dayanıklılık ve çabukluk,
- Organizmada bağışıklık sisteminde gelişme,
- Kemik yapısı ve eklemlerde güçlenme ve gelişme,
- Kan dolaşımında hızlanma,
- Bedeni çalıştırma,
- Solunumda hızlanma,
- Dokuların daha fazla besin almasını sağlama,
- Adale ve tendonlarında güçlenme meydana gelerek onların sağlıklı ve dayanıklı olmasına olumlu bir biçimde etki edecektir.

Motor kontrolü iyi gelişen bir çocuk, bir oyunun içinde yer almadığı zaman bile kendisini eğlendirecek etkinliklerle uğraşabilir. İleri düzeyde gelişim gösteren çocuklar çevrelerinde fark edilirler ve doğal bir lider konumunda olabilirler. Bu durum toplumsal becerileri daha kolay öğrenmelerini sağlayabilir. Çocuğun hareket gelişimi sayesinde kazandığı fiziksel güven daha sonra psikolojik güvene dönüşerek diğer alanlarda da avantajlı duruma geçmesini sağlayacaktır (Gönen ve Dalkılıç, 2009).

2.1.1.4. Drama ve Oyun

Oyun çocuğun yaşamının doğal bir parçası olarak kabul edilir. Çocuğun bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişiminde sosyal beceri kazanmasında oyunun etkisi büyüktür. Çalışkan & Karadağ (2008) ' e göre "belli bir zaman süreci içinde ve belli bir anda yapılan çocuğun yaratıcılığını ortaya çıkaran, beceri kazandıran ve aynı zamanda eğlendiren bir tür yarışma olan oyunun en önemli iki işlevi, "toplumsallaşma" ve "kişilik gelişimi"dir. Oyun sırasında izlenen çocuğun davranışları, ne tür bir ailenin eğitiminden geçtiğini, saldırganlığını, sevecenliğini kısaca pek çok kişilik özelliğini ortaya koymaktadır."

Oyun, öğrencilerin hayal dünyasını zenginleştirir, büyümesine, çok yönlü düşünmesine katkı sağlar. "Eflatun; Çocuk oyunla büyür, Frobel; Oyunlar çocuğun hayatının bir çekirdeğidir, bütün insanlar orada gelişir, büyür, olgunlaşır ve insanın en güzel, en olumlu yetenekleri orada yükselir, Zalmann; Okullarımıza öğleden önce teorik dersler yerine oyun, halk dansları, topluca yürüyüşler koyun, Pazar günlerini oyun günleri olarak değerlendirin., Fenolon ; Bütün öğretim oyun ve eğlenceye dayanmalıdır, Piere De Coubertin; Oyun çocukları sosyal eğitime yöneltir, J. J, Rousseau ise Önce çocuğun duyu

organları eğitilmelidir; bu da ancak oyunla mümkündür. ” demişlerdir (Karakaya, 2007, s.105-106).

Çocuklar oyun oynarken aslında bir nevi drama gerçekleştirirler. Dramayı da özellikle alt sınıflardaki öğrenciler oyun olarak algılar ve uygulamaya oyun oynayacakmış gibi katılırlar. Bu nedenle de öğrenci daha istekli ve serbest hareket eder. Heathcote, “drama” ve “oyun”un özdeş olmadığını, oyunun, dramanın kendisi olamayacağını sadece zemini olduğunu belirtir. Çocuk oyunlarının öykünmeye dayalı olduğunu oysa dramada tam tersine özellikle öykünmeden kaçınılması gerektiğini ve dramayı yaratıcı bir eğitime dönüştürmek gerektiğini vurgular (Çebi 1996: Akt; Koç, 2009).

Çocuklar dramayı her ne kadar oyun gibi görseler de drama ve oyun farklı kavramlardır. Oyunda belli bir hedefe ulaşma arzusu yoktur ve oyunlar rekabete dayalıdır. Ancak drama etkinliklerinde uygulamaya katılanların ulaşması istenen hedefler vardır ve dramanın gerçekleştirilme amacı budur. Dramada rekabet ortamı yoktur dramaya katılan veya katılmayan herkesin istenen hedeflere ulaşması beklenir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

İlkokuldaki öğrencilerinin dikkat süreleri, kimi araştırmalara göre ortalama sekiz dakikadır. Öğrencilerin ilgilerini uyandırıp bu ilgiyi canlı tutmak diğer yöntemlerle zorken, drama ile durum farklıdır. Çünkü dramada öğrenci kendisini ders öğrenen konumunda gibi görmez oyun oynuyormuş gibi görür. Dramada amaç, öğrencileri güdülemek, eğitime aktif katılımları sayesinde dikkat, anlama, anlatım, yorumlama gibi iletişim yeteneklerini geliştirmektir (Yalın, 2003).

2.1.1.5. Dramanın Uygulama Basamakları

Drama uygulamaları, ısınma ve rahatlama çalışmaları, oynama (asıl oyun), rahatlama ve değerlendirme aşamaları olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamaların her birinin kendine ait etkinlikleri bulunmakla birlikte etkinlik sırasında bir bütünlük içerisinde uygulanmaları esastır (Erdoğan, 2006).

2.1.1.5.1. Isınma ve Rahatlama Çalışmaları

Drama çalışmalarının başlangıcında uygulama yapacak grubun kaynaşmasını sağlayacak etkinliklere yer verilir. Bunun için drama lideri yapılacak etkinlikler için gerekli planları önceden hazırlamalıdır. Drama lideri hazırladığı planda öğrencilerin kendisini tanımasını, güven duymasını, çevrenin farkına varmasını ve tüm duyu organlarını işe

koşacak etkinliklere yer verilmesine özen göstermelidir (Üstündağ, 2001; Akt: Kayhan, 2012).

2.1.1.5.2. Oynama (Asıl oyun)

Çocukların dünyası yetişkinlere göre daha renkli yaşantılar barındırmaktadır. Çocuklar bir yandan hayal aleminde bir yandan da gerçek hayatlarındaki olayları birlikte yaşarlar ve bu iki dünya arasındaki bağlantıyı oyun aracılığıyla kurmaya çalışırlar. Oyun bir yandan da çocuğun yaratıcılığını sergilemesi için fırsatlar sunar. Drama etkinliklerinde oyunun sergilenme aşamasında drama lideri olan öğretmenin öğrencilerin bu süreci çok fazla yorulmadan ve aşırıya kaçan durumlardan uzak bir şekilde başarıyla tamamlayabilmeleri için önceden belirlenen kurallarda veya planda değişiklik yapması mümkündür (Kayhan, 2004).

2.1.1.5.3. Rahatlama Ve Değerlendirme Çalışmaları

Asıl oyun aşamasından sonra grup artık rahatlama evresine geçiş yapar. Burada rahatlama etkinlikleri olarak sözlü oyunlar ve müzik kullanılabilir (Maden, 2010a). Ayrıca yapılan etkinlik soru cevaplarla genel olarak değerlendirilir.

2.1.1.6. Drama Uygulamalarında Kullanılan Teknikler

2.1.1.6.1. Rol Yapma-Rol Oynama

Rol yapma tekniğinde öğrenci kendini bir başkasının yerine koyarak rolünü yaptığı kişinin duygu dünyası ile etkileşim kurar. Bu şekilde ele alınan konu gösterilir ve tartışılır (Yılmaz ve Sünbül, 2003: Akt; Kazıcı, 2008). Rol oynama sırasında öğrenci dinleme, başkasının sözünü kesmeme, ses tonunu konuya göre ayarlayabilme gibi iletişim becerilerini geliştirmiş olur. Ayrıca empati kurma becerilerinin geliştirilmesinde de rol oynama tekniği önemli yer tutar.

2.1.1.6.2. Rol Değiştirme

Eğitici drama etkinliklerinde farklı rolleri oynayan çocuklar etkinlik sırasında rollerini değiştirebilirler. Bu sayede farklı rollere girmeleri, farklı yaşantıları denemelerini sağlayarak öğrenme, kavrama ve anlama becerilerini geliştirir (Önder, 2012, s.102).

2.1.1.6.3. Katılımcı Liderlik

Öğretmenin, drama etkinliği sırasında, grubun bir parçası olarak etkinliğin içinde doğrudan yer almasıdır. Bu tür yönlendirmede, öğrenciler öğretmenlerinin de katıldığını görerek daha fazla motive olurlar (Önder, 2012). Katılımcı liderlik tekniğinde öğretmen, adeta öğrencilerden biriymişçesine davranır; onlar gibi konuşur, güler, şakalaşır, çığlık atar, ağlar. Ancak bu sırada kendisine verilen rolü gruba birlikte gerçekleştirmelidir (Debre, 2008).

2.1.1.6.4. Kenardan Yönlendirme

Eğitici drama çalışmalarında öğretmen öğrencilerine bazı açıklamalarda bulunarak yönlendirmeler yapabilir. Öğretmen bazen açıklamasını yaptığı davranışı kendisi de model olarak gösterebilir. Kenardan yönlendirme diye ifade edilen bu teknikte öğretmen diğer tekniklere göre daha aktif bir rol üstlenmiş olur (Önder, 2012).

2.1.1.6.5. Paralel Çalışma

Öğrencilerin farklı gruplar içerisinde aynı etkinliği kendilerine göre yorumladıkları paralel çalışma tekniğinde tüm öğrenciler görev aldığı için izleyici bulunmaz. Tüm öğrenciler aynı ortamda etkinliği gerçekleştirirler. Öğretmen kenardan yönlendirme yaparak ya da katılımcı liderlik teknikleriyle etkinliğe dahil olur (Önder, 2012)

2.1.1.6.6. Doğaçlama

Drama deyince ilk akla gelen teknik olan doğaçlamada öğrenciler kendilerine özgü ifade ya da tavırlarıyla bir olayı veya durumu canlandırırlar. Doğaçlama tekniğinde öğretmenin seçeceği konunun öğrenci seviyesine uygun olması ve rollerin iyi tanımlanması önemlidir (Gönen ve Dalkılıç, 2009).

2.1.1.6.7. Zihinde Canlandırma

Drama etkinliklerinin rahatlama çalışmaları aşamasında kullanılan zihinde canlandırma tekniğinde öğrencilerden gözlerini kapatarak kendilerine yapılan açıklamalar

doğrultusundaki görüntüleri zihinde canlandırmaları istenir. Bu sayede öğrencilerin bir olaya odaklanma becerileri geliştirilmiş olur (Önder, 2012).

2.1.1.6.8. Müzikle Drama

Müzikle drama tekniği, öğrencilerin drama etkinliklerine alışmaları, bir kurala, yönergeye göre hareket etme becerisi kazanmaları açısından uygulanan bir tekniktir.

2.1.1.6.9. Pantomim

Uygulama esnasında öğrencilerin en fazla keyif aldıkları tekniklerden biri olan pantomim tekniğinde çocuklar, duygu ve düşüncelerini sözel ifadeler kullanmadan hareketleriyle anlatırlar. Pantomim tekniğinde öğrencilerin gözlem yapma, dikkatini yoğunlaştırma ve beden dilini etkili kullanma gibi becerileri gelişir.

2.1.1.6.10. Öykü- Olay Canlandırma

Öykü canlandırma tekniği tekniğinde öğrencilerden bildikleri ya da yeni öğrendikleri öyküleri beden dili ve sözel ifadeleri kullanarak canlandırmaları istenir. Öğrencilerin hikayelere ilgi duydukları ve sevdikleri bilinmektedir. Bu nedenle çocukların severek gerçekleştirdikleri etkinliklerden biridir (Önder, 2012).

2.1.1.6.11. Resim Yapma

Öğrenciler gerçekleştirdikleri drama faaliyetlerinin sonucunda yaşadıkları durumlarla ilgili olarak düşüncelerini resim yaparak ifade edebilirler. Böylece edindikleri bilgi ve becerileri başka bir alana aktarmış olurlar (Köklü, 2003: Akt; Kazıcı, 2008).

2.1.1.6.12. Kukla Draması

Kukla draması tekniği öğrencilerin oldukça ilgisini çeken ve eğlendikleri bir tekniktir. Bu teknikte her öğrencinin elinde canlandıracağı karakterle ilgili bir kukla bulunur ve bu kuklalar aracılığı ile drama oyunu oynanır. Kukla dramasında her öğrenci görev aldığı için izleyici bulunmaz (Gönen ve Dalkılıç, 2009).

2.1.1.6.13. Duyusal Algılama

Duyusal algılama tekniğinde öğrencilerin duyu organlarını harekete geçirerek çok yönlü algılama yapmaları sağlanır. Örneğin, öğrenciden gözü ile görmediği, dokunarak algıladığı bir nesneyi sözel ifadelerle tarif etmesi istenebilir ya da gözü kapalıyken bazı nesnelere yapılan seslerin hangi nesneye ait olduğunu anlatması istenebilir. Bu etkinlikte öğrencilerin dikkatlerini yoğunlaştırma becerileri geliştirilir (Önder, 2012).

2.1.1.6.14. Dans Draması

Dans draması tekniğinde kurallı bir dans gösterisi yer almaz. Öğrencinin düşüncelerini, hayal dünyasını, duygusal durumunu kendine özgü bir tarzda dans ederek ifade etmesi beklenir. Önemli olan öğrencinin kendi tarzını bulması ve geliştirmesidir (Önder, 2012, s.108).

2.1.1.7. Drama Öğretmeninde Olması Gereken Özellikler

Drama yöntemini uygulayan öğretmenin dikkat etmesi gereken pek çok hassas konu vardır. Çünkü drama yöntemi gerektiği gibi uygulandığında başarıya götürür aksi takdirde zaman kaybına neden olur. Drama yöntemini uygulayacak öğretmenin özellikleri aşağıda belirtilmiştir.

- ✓ Kişilerin düşüncelerine ve değerlerine saygı duymalıdır.
- ✓ Çocukların düşüncelerini ifade edebilecekleri bir ortam yaratmalıdır.
- ✓ Çalışacağı grubun özelliklerini ve yaş gruplarını dikkate alarak plan hazırlamalıdır.
- ✓ Yaratıcı dramanın çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve psikomotor becerilerini desteklediğine inanmalıdır.
- ✓ Grup içerisinde öğrencilerin birbirlerine karşı tutumlarını bilen bir gözlemci olmalı, yaşanabilecek sorunları önceden tahmin edip olumlu bir ortam hazırlamalıdır.
- ✓ Drama etkinlikleri süresince gruptaki kişilerin herhangi bir zarar görmemesi için gereken tedbirleri alabilecek bir yeteneğe sahip olmalıdır.
- ✓ Öğretmen dili etkili bir şekilde kullanma ve anlaşılır açıklamalar yapabilme becerisine sahip olmalıdır.

✓ Öğretmen, beden dilini, jest ve mimiklerini, ses tonunu kontrollü bir şekilde kullanmalı, hareketlerinin çocuklar tarafından yanlış anlaşılması ve olumsuz bir etki yaratmaması konusunda dikkatli olmalıdır.

✓ Tiyatro pedagojisi hakkında bilgi sahibi olmalıdır.

✓ Yapılacak etkinliğe uygun materyaller seçebilmelidir (Baldvin ve Hendy, 1996; Akt: Cömertpay, 2006)

2.1.1.8. Drama Yönteminde Öğrenme Türleri

2.1.1.8.1. Yaşantılara Dayalı Öğrenme

Drama yönteminin en önemli özelliklerinden biri yaparak yaşayarak öğrenme imkanı sağlamasıdır. Çocuk hayata gözlerini açtığı ilk andan itibaren çevresini tanıma ve anlama ihtiyacı içerisinde. Bunun için dokunma, koklama, tatma, bakma gibi farklı yollar dener ve çevresini kendine göre anlamlandırır. Drama etkinliklerinde her ne kadar çocuk farklı bir role bürünse de gerçek bir yaşantı vardır ve çocuk bu yaşantı içerisinde yer alarak kendine göre olayları anlamlandırır, buradan sonuçlar çıkarır. Yaşantı sonucu oluşan öğrenme kalıcı hale gelir. Çünkü bilginin özümsemesi sağlanmıştır. Son yıllarda öğrenme için çok boyutlu yaşantılar gerektiği konusu üzerinde durulmaktadır. Sadece bilişsel düzeydeki öğrenmelerin kalıcı olmadığı görülmektedir. Bu nedenle ezbere dayanmayan, doğrudan çocuğun deneyimlerini ve birçok duyu organını yaşantı içerisinde kullanmasını sağlayan etkinliklerin öğrenmede etkili olduğu sonucuna varılmaktadır (Önder, 2012).

2.1.1.8.2. Hareket Yolu İle Öğrenme

Çocuklar hareketleri yolu ile dünyayı anlamaya çalışırlar. Çocukların her yaş özelliğine göre psikomotor becerileri gelişir ve bu hareketlerle kendi varlıklarını ortaya çıkarabilirler. Çocuklar kendilerini ifade etmede her ne kadar sözel ifade becerilerinden yararlanıyor olsalar da kendilerini beden dili ile ve hareketlerle ifade etmek onları rahatlatır. Gardner'ın çoklu zeka kuramına göre de beyin ve vücut uyumunu etkili bir biçimde kullanabilme, hareketlerle, jest ve mimiklerle kendini ifade edebilme becerisi olarak tanımlanan bedensel kinestetik zeka ile bazı öğrencilerin daha kolay öğrenme gerçekleştirdikleri görülmektedir (Köksal, 2006). Hareket yolu ile öğrenme drama etkinliklerinde kolaylıkla gerçekleştirilebilir. Drama etkinliğine katılan çocuk bir şekilde devamlı hareket halindedir, beden dili aktiftir özellikle bedensel kinestetik zekaya sahip

olan çocuklarda bu şekilde yapılan drama etkinlikleri öğrenmeyi kolay hale getirir ve kalıcı olmasını sağlar.

2.1.1.8.3. Aktif Öğrenme

Aktif öğrenme, öğrencileri pasif dinleyici konumundan çıkarıp aktif hale getiren, öğrenme ortamının içine alan öğrenme çeşidi olarak ifade edilebilir. Aktif öğrenmede öğrenci üst düzey düşünme becerilerini kullanır, arkadaşlarıyla işbirliği içerisinde olur (Kalem ve Fer, 2003). Aktif öğrenmede çocuğun merkezde olduğu ve böylece etkili öğrenmenin sağlandığı ileri sürülmektedir. Ancak burada öğrencinin merkezde olarak neleri yapacağı, ne tür etkinliklerle öğrenmeye katılacağı konusunda bir takım yöntemlerin de işe koşulması gerekmektedir. İşte drama bu tür etkinliklerin yer aldığı bir yöntem olarak öğrencinin aktif öğrenmeyi gerçekleştirmesini sağlar. Aktif öğrenmede bir diğer konuda merak konusudur. Öğrenciler drama etkinliklerinde aynı zamanda merak duygusunu da yaşarlar bu duygu da öğrenme için güdüleyici bir etki yapmaktadır (Önder, 2012).

2.1.1.8.4. Etkileşim Yolu İle Öğrenme

Drama etkinliklerinde çocuklar kendi akran grupları ve öğretmenleriyle sözel ve fiziksel olarak etkileşim halinde bulunurlar. Bu etkileşim ile çocuklar farklı bakış açıları, birlikte iş yapma, paylaşma gibi becerileri kazanırlar. Ayrıca karşılıklı etkileşimde bulunan çocuk kendini de daha iyi tanımaya başlar ve kendini tanıma sayesinde kişilik gelişimi bütünlüğe kavuşmuş olur (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

2.1.1.8.5. Sosyal Öğrenme

Çocuklar günlük hayatlarındaki pek çok davranışı çevrelerinden görerek öğrenirler. Bandura'nın sosyal öğrenme kuramında bahsettiği gibi insan davranışları sadece pekiştiriciler yoluyla değil çevrelerindeki etkileşimlerle açıklanabilir (Çalışkan ve Karadağ, 2008). Sosyal öğrenmede çocuklar gözlem yoluyla gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri durumlara karşı nasıl davranacaklarını öğrenirler ve bu öğrenmelerini kendi hayatlarına yansıtırlar. Sosyal öğrenmenin gerçekleştiği durumların hayata uyarlanabilirliği daha fazladır. Drama etkinlikleri çocuklara sosyal öğrenme fırsatları sunacak yeterli etkinlikleri içermesi bakımından önemlidir (Karacil, 2009).

2.1.1.8.6. Tartışarak Öğrenme

Öğretmenle çocuklar arasında ya da çocukların kendi aralarında yaptıkları tartışmaların öğrenmeye katkı sağladığı söylenmektedir. Dowling ve Dauncey'e göre (1989) çocuklar için sınıf ortamında tartışma bir öğrenme biçimidir (Akt: Önder, 2012). Öğrenciler drama etkinlikleri sırasında öğrenmeyi hedefledikleri konuları etkinlik sonunda soru cevaplar yoluyla tartışarak sergiledikleri drama etkinliğinin daha anlamlı bir hal almasını sağlayarak hedeflenen konuları öğrenmiş olmaktadır (Karadağ, 2005).

2.1.1.8.7. Keşfederek Öğrenme

Bruner keşif yoluyla öğrenmenin etkili olduğunu ileri sürmüştür. Öğrenme sürecinde bireyin aktif olması, keşif yapması gerekmektedir. Öğrenilen her bilgi öğrenci için yeni bir bilgiyi keşfetmede kaynaklık etmektedir. Dramaya katılan çocuklar bir yandan yaratıcılıklarını geliştirirken diğer yandan özgün ürünler ortaya koyarak öğrenmelerini sağlayabilirler. Yaratıcılık yeteneğini kullanarak keşif yoluyla yeni şeyler öğrenmek aynı zamanda karşılaşılan bir problemin çözümü konusunda da öğrenciye katkı sağlayacaktır (Önder, 2012).

2.1.1.8.8. Duygusal Öğrenme

Bloom (1979) öğrenmenin duygularla ilişkili olduğunu ileri sürerek bireyde öğrenmeyi sadece bilişsel değil duygusal bir temele yerleştirmiştir. Buna göre duyguların yaşanması ve farkına varılması, tutumları ve davranışları etkiler (Akt: Çalışkan ve Karadağ, 2009). Öğrencinin bir dersi işlerken ya da herhangi bir etkinlik sırasında sahip olduğu duygular öğrenmesinde ve öğrendiklerini hatırlamasında kolaylık sağlamaktadır. Drama etkinlikleri sırasında söz gelimi üzgün bir role bürünen bir öğrencinin o anki gerçek duyguları da üzünlük ise o konuyu ilerde hatırlaması daha kolay olacaktır. Drama etkinlikleri de çok fazla duygu deneyimi yaşama imkanı sağladığından drama etkinlikleriyle öğrenci duygularını da kullanarak öğrenmeyi gerçekleştirmiş olur (Karacil, 2009).

2.1.1.8.9. İşbirliği Kurarak Öğrenme

İşbirliğine dayalı öğrenmede öğrencilerin küçük gruplar halinde belli bir öğrenme amacına göre çalışmalar gerçekleştirdikleri birbirleriyle etkileşim halinde öğrenmeyi gerçekleştirdikleri öğrenme şeklidir. İşbirliği için oluşturulan gruplarda farklı özelliklere ve

yeteneklere sahip öğrenciler birbirleriyle etkileşim halinde bulunurlar ve birbirlerinden yeni şeyler öğrenirler. Aynı zamanda işbirliği yapılan gruplarda herkes üzerine düşen görevi yerine getirmekle sorumlu olur. Drama yöntemi işbirliğine dayalı öğrenmeler için fırsatlar sunan yöntemlerden biridir. Drama etkinliklerinde de grupta çalışma, birbirinin bilgilerinden faydalanma ve alınan sorumlulukları yerine getirme gibi özellikler mevcuttur (Önder, 2012).

2.1.1.8.10. Kavram Öğrenme

Kavram öğrenme, bilişsel öğrenme sürecinde oldukça önemlidir. Özellikle küçük çocukların kendilerine gerekli olan kavramları doğru öğrenmeleri günlük hayatlarında karşılaştıkları durumların yanı sıra akademik hayatları için de önemlidir. Araştırmalar kavram yanlışlarının genellikle ilköğretim çağında başladığını ve bu şekilde devam ettiğini göstermektedir. Bu nedenle okulda öğrenilen kavramların yanlışlığa sebep olmayacak şekilde doğru öğrenilmesi önemlidir. Drama etkinlikleri kavram öğrenmede etkili yöntemlerden biridir. Çünkü kavram öğrenme sürecinde, kavramın isimlendirilmesi, tanımlanması, söz konusu kavramla ilgili ve ilgisiz olan niteliklerin tanımlanması ve o kavrama ait olan ve olmayan örneklerin belirlenmesinde drama sonunda gerçekleştirilen tartışma bölümünün etkisi olabilir. Öğrenciler drama sonunda soru cevaplarla öğrendikleri konuya ilişkin bilgilerini netleştirmekte ve hiçbir soru işareti kalmamaktadır (Karadağ, 2005).

2.1.1.9. Drama Uygulamaları Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Koşullar

2.1.1.9.1. Öğretici Özellikleri

Drama yöntemini uygulayıcı konumunda olan kişilerin sahip olması gereken özelliklerin başında lider olma özelliği gelir. Çünkü drama öğreticisi doğal olarak drama lideri konumundadır. Drama lideri drama uygulamalarında öğrencileri çok iyi yönlendirmeli, öğretilecek konu ile yapılan drama etkinliği arasındaki ilişkiyi sezdirmelidir. Bunun için de drama liderinin önceden hazırlık yapması vermek istediği konuyu net bir şekilde belirlemesi ve uygulama için gerekli bilgi ve deneyime sahip olması gerekmektedir. Ayrıca öğrencilerin katılmaya isteklilik durumlarını göz önünde bulundurmalı, drama etkinliğine katılmak istemeyenleri zorlamamalıdır (Selvi, 1999). Drama lideri seçtiği drama etkinliğinin grubun seviyesine, gelişim düzeyine uygun olması konusunda özenli davranmalıdır.

2.1.1.9.2. Öğrenci Özellikleri

Drama uygulamaları her şeyden önce bir grup etkinliği olduğu için drama uygulanacak öğrencilerin birbirleriyle çalışmaya istekli olmaları önemlidir. Bununla birlikte öğrenci bu etkinlik uygulanırken aynı zamanda yeni şeyler öğreneceğini de bilmelidir. (Selvi, 1999).

2.1.1.9.3. Öğrenci Grubunun Büyüklüğü ve Yaşı

Drama zihinsel ve fiziksel olarak katılım sağlanan bir etkinlik olduğu için öğrenci drama etkinliği için hazır bulunuşluk özelliklerini göstermelidir. Bu nedenle öğrencinin yaşının gerektirdiği gelişim seviyesine göre drama etkinliği düzenlenmelidir.

Sınıfların öğrenci mevcutları da drama etkinliğinin uygulanması için önemlidir. Zira yapılan çalışmalarda kalabalık sınıflarda drama yönteminin uygulanmasında güçlükler yaşandığı belirtilmiştir. Selvi (1999)'a göre sınıf mevcudu 25'e kadar olan sınıflarda bu yöntemin uygulanması daha uygundur.

2.1.1.9.4. Zaman

Drama etkinliklerinin uygulanmasında zaman önemli faktörlerden biridir. Çünkü zamanın etkili kullanılması dramayı daha anlamlı kılacaktır. Öğretici tarafından iyi planlanmayan ve öğrenci tarafından anlaşılmayan drama etkinliklerinin zaman kaybına neden olması muhtemeldir. Buna karşın iyi planlanmış bir drama etkinliğinde zaman kaybı yaşanmaz verilmek istenen kazanımlar süresi içerisinde öğrencilerin karşılıklı etkileşim ve paylaşımları ile kazandırılmış olur (Selvi, 1999).

2.1.1.9.5. Fiziksel Ortam

Drama uygulamalarında drama için ayrı bir drama salonunun bulunması gerekmektedir. Çünkü mevcut sınıf ortamı drama için uygun olmayabilir. Drama uygulamaları sırasında öğrencilerin ayakta veya oturarak rahat bir şekilde çalışma yapabilecekleri genişlikte, havalandırılmalı, uygun ısı düzeyinde bulunan, yeterince aydınlık bir mekan gerekmektedir. Ayrıca uygulamalar için gerekli malzemelerin bulunması ve öğrencilerin etkinliklere uygun rahat kıyafetler giymeleri de yapılacak uygulamaların verimliliğini arttırmak açısından önemlidir (Selvi, 1999).

2.1.1.10. DramaYönteminin Avantajları

1.Öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin aynı anda gelişmesini sağlar.

2. Öğrencinin sözel ifade becerisini geliştirir, kendisini daha rahat ifade edebilme yeteneği kazandırır.

3. Öğrenci beden dilini kullanmasını öğrenir, el, kol, yüz ve beden eylemleriyle konuşmasını daha etkili bir duruma getirilebilir.

5. Öğrencinin gözlem yapma becerisini geliştirir.

6. Eğitim ve öğretime de yardımcı olur, öğrenilenlerin daha kalıcı hale gelmesini sağlar.

7. Başkasını anlama, empati kurma, dinleme becerilerini geliştirir

8. Fazla duyu organını harekete geçirdiği için öğrenciyi aktifleştirir (Kavcar, 2002: Akt; Koç, 2009).

9. Zaman ve mesafe yönünden ulaşılamayan olay ve durumların yaşanır hale getirilmesini ve incelenmesini sağlar (Kavcar, 2002: Akt; Koç, 2009).

10. Öğrencilerin yaratıcılık becerileri gelişir, kendine güvenleri artar utangaç öğrencilerin de kendilerini ifade edebilmelerine olanak sağlar (Kavcar, 2002: Akt; Koç, 2009).

11. Öğrencinin iletişim becerilerine olumlu yönde katkı sağlar, çocuk ne zaman, nerde ve nasıl konuşacağını bilir (Önder, 2012; Çakır, 2012).

12. Öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi geliştirir, öğrenciler öğretmenlerine karşı kendilerini daha rahat ifade ederler (Önder, 2012).

13. Düşünce ve duygularını dil ile olduğu kadar vücut hareketleri ile paylaşmada istek duyarlar ve bunu doğallıkla yaparak kendi vücutlarını kabul etme davranışı gösterirler (Cottrel, 1987: Akt; Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Edgar Dale'nin yaşantı konisinin dayandığı ilkeler de drama yöntemi ile eğitimin etkililiği konusunda önemli bir rehberdir. Yaşantı konisine göre öğrenmede rol oynayan etmenler şu şekilde sıralanabilir:

a. Öğrenme işlemine katılan duyu organlarının sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve o kadar geç unutturuz.

b. En iyi öğrendiğimiz şeyler, kendi kendimize yaparak öğrendiğimiz şeylerdir.

c. Öğrendiğimiz şeylerin çoğunu gözlerimizin yardımıyla öğreniriz.

d. En iyi öğretim somuttan soyuta ve basitten karmaşığa doğru gidenidir (Çilenti 1979: Akt; Koç, 2009, s.55).

Drama yöntemi ile eğitimde öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özelliklerine aynı anda hitap edilir. Öğrencinin beş duyu organı da aktiftir. Öğrenci hem sergileyeceği davranışı düşünerek zihinsel becerilerini geliştirir hem de karşısındakine empati yaparak duyuşsal becerilerini geliştirirken ortaya koyduğu davranışla psikomotor becerilerini de harekete geçirir bu nedenle de öğrencinin drama esnasında sıkılma ihtimali diğer yöntemlere göre daha azdır (Yalım, 2003).

2.1.1.11. Drama Yönteminin Dezavantajları

1. Drama uygulamalarında küçük gruplar gerekir, sınıf mevcudu önemlidir, kalabalık sınıflarda sınıfın tamamı dramaya katılamaz (Çalışkan & Karadağ, 2008).

2. Drama uygulamaları diğer yöntemlere göre süreyi etkin kullanma, öğrenme hedeflerini belirleme, ne öğretildiğini ölçmek üzere ölçütler geliştirmek noktasında öğretmenler için belli bir eğitim gerektirmektedir (Erdoğan, 2010).

3. Öğrencilerin dramayı anlamaması, ilgisini çekmemesi, katılmak istememesi gibi durumlarda istenen başarı elde edilemez (Erdoğan, 2010).

4. Sınıfta aşırı hareketli olan öğrenciler uygulamaları engelleyebilir, buna karşın aşırı çekingen olan öğrencilerin uygulama dışında kalmasına da neden olabilir (Kazıcı, 2008)

Drama uygulamalarında sınıftaki öğrenci sayısı da önemlidir, kalabalık sınıflarda drama uygulamalarını gerçekleştirmek oldukça zordur. Selvi (1999)' a göre sınıf mevcudu 25'ten büyükse bu yöntem uygulanmamalıdır. Çünkü sınıftaki öğrenciler genellikle 4-6 kişilik gruplara ayrılarak çalışma yapmaktadır.

Yaratıcı drama yöntemi konu özelliğine bağlı olarak ana sınıfındaki öğrencilerden başlayarak yetişkinlere kadar her yaş grubuna uygulanabilir. Burada önemli olan öğrencinin gelişim düzeyine uygun drama etkinliğini seçmektir (Selvi, 1999).

2.1.1.12. Drama Yöntemi İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Yalım (2003), ilköğretim dördüncü sınıf fen bilgisi dersinin yaratıcı drama yöntemi ile öğretiminin öğrencilerin akademik başarılarına etkisini belirlemeye yönelik yaptığı araştırmada, deneysel çalışma yürütmüş ön test son test kontrol gruplarıyla çalışmıştır. araştırmada kullanılan veriler; öğrencilerin karne notlarından, ankete verdikleri yanıtlardan ve ünite başarı testinden aldıkları puanlardan elde edilmiştir. Araştırma sonucunda yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkili olduğu yargısına varılmıştır.

Soner (2005) yaptığı çalışmada 2004-2005 öğretim yılı Bolu ili Merkez İlköğretim okullarından 60.Yıl İlköğretim okulunda öğrenim gören ilköğretim 3. Sınıf öğrencilerine matematik dersinde drama yöntemi kullanılarak kesirli sayılarda toplama ve çıkarma işlemleri konusu işlenmiştir. Araştırmada drama yönteminin bilişsel öğrenme, duyuşsal kavrama ve kalıcılığa etkisi incelenmiştir. Deneysel desende yapılan araştırma sonucunda drama yönteminin kullanıldığı deney grubunda daha etkili öğrenme ve kalıcılık sağlandığı görülmüştür.

Kazıcı (2008) atasözü ve deyimlerin öğretiminde dramatizasyon yönteminin etkililiğini tespit etmek amacıyla ilköğretim ikinci kademe 6. sınıf öğrencileriyle yapılan deneysel çalışmada bütün bulgular ve sonuçlar incelendiğinde öykü okuma tekniği ve dramatizasyon yönteminin atasözleri ve deyimlerin öğretiminde etkili bir rol oynadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Debre (2008) Sosyal Bilgiler dersinde coğrafya konularının öğretiminde drama yöntemini kullanmanın öğrenci başarısının arttırılmasına etkisini ortaya koymak amacı ile yaptıkları deneysel araştırma, 2006-2007 öğretim yılı İstanbul ili Fatih İlçesi Muallim Naci İ.Ö.O.'u 6.sınıf ta okuyan 38 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırma kapsamında seçilen konu araştırma sürecinde kontrol grubunu oluşturan 19 öğrenciyle düz anlatım yöntemi, deney grubunu oluşturan 19 öğrenciyle ise drama tekniği kullanılarak işlenmiştir. Araştırma sonucunda drama yöntemi kullanılarak ders işlenen grupta daha iyi bir öğrenme sağlandığı ve öğrenilenlerin daha kalıcı olduğu belirlenmiştir.

Bilek (2009) Hayat Bilgisi dersinde kullanılan dramatizasyon yönteminin öğrencilerin sosyal duygusal uyumlarına ve akademik başarılarına etkisini araştırdığı yüksek lisans tezinde drama yönteminin akademik başarıyı olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Güllü (2009) örneğini, 2007 – 2008 Eğitim – Öğretim Yılı İstanbul ili Sarıyer Alpaslan İlköğretim Okulu 5. sınıf öğrencilerinin oluşturduğu bu çalışmada dramatizasyon tekniği ağırlıklı yöntemin “Sağlık Problemleri” konusunu içeren İngilizce derslerindeki erişime etkisi incelenmiştir. Kontrol gruplu ön test – son test deneme modeli kullanılarak iki grup arasında bulgular açısından oldukça anlamlı farklara rastlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubuna kıyasla, dramatizasyon tekniği ağırlıklı yöntemin uygulandığı deney grubu lehine anlamlı farka rastlanmıştır.

Çelen ve Vural (2009) eğitimde drama yönteminin ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine ilişkin akademik başarılarına etkisini belirlemek amacı ile deney ve kontrol gruplarına İngilizce dersi başarı testi, öntest ve sontest olarak uygulanan

aştırmada “Uzman Rolü Yaklaşımı” temelinde geliştirilmiş olan drama etkinliklerinin, akademik başarı üzerine olumlu etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır.

Çam, Özkan ve Avinç (2009) Fen ve Teknoloji dersinde kan, kanın yapısı ve kan grupları konusunda drama yönteminin akademik başarı ve derse karşı ilgi yönünden etkisini incelediği yarı deneysel çalışmada merkez ve köy ilköğretim okulları karşılaştırılmıştır. 60 öğrenciden oluşan örnekleme iki grup oluşturulmuş ve her iki gruba aynı konu 2 haftalık sürede 4 saat boyunca drama yöntemiyle işlenerek iki okul karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda köy okulları lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Her iki okulda da derse ilginin arttığı görülmekle beraber köy okulundaki öğrencilerin drama yöntemini ve uygulama sürecini daha çok benimsedikleri ve daha ilgili oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bertiz, Bahar ve Yeğen (2010) fen ve teknoloji öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumlarının belirlenmesi, fen ve teknoloji öğretmen adaylarının görüşleri yoluyla yaratıcı drama yönteminin fen ve teknoloji eğitiminde kullanılabilirliğinin belirlenmesi, yöntemin genel olarak fen ve teknoloji eğitimi perspektifinden analiz edilmesi amacıyla Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği 4. sınıfta okuyan 34’ü kız ve 32’si erkek olmak üzere toplam 66 kişi ile yapılan çalışmada örneklem grup, 14 hafta boyunca “Seçmeli V” dersi olan “Fen Öğretiminde Drama” dersini almıştır. Uygulamalar sırasında, fen ve teknoloji öğretmen adayları yaratıcı drama yöntemi sürecinin ve tekniklerinin nasıl olduğunu deneyimlemiştir. Ayrıca genel olarak yöntemin fen ve teknoloji eğitiminde nasıl kullanılabileceği üzerine odaklanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmen adayları tarafından, yaratıcı dramanın fen ve teknoloji eğitimi açısından genel olarak, öğrenmelerde kalıcılığı ve somutlaştırmayı sağlayan önemli bir yöntem olduğu vurgulanmıştır. Öğretmen adaylarının istekliliği ve tutumlarındaki bu pozitif değişim, yaratıcı dramanın etkili bir süreç olduğu ve fen ve teknoloji eğitiminde mutlaka yer alması gerektiğine işaret etmektedir.

Erdoğan (2010) ilköğretim 7.sınıf Fen ve Teknoloji dersi “Vücudumuzda Sistemler” ünitesinde eğitici dramanın, öğrencilerin başarılarına etkisini araştırmak amacıyla deneysel desende gerçekleştirdiği çalışmasında deney grubunda eğitici drama yöntemiyle, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemle “Vücudumuzda Sistemler” ünitesi işlenmiştir. Araştırma sonucunda drama yöntemiyle ders işlenen deney grubu öğrencilerinin daha başarılı olduğu sonucuna varılmıştır.

Başçı ve Gündoğdu (2011) tarama modelinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında drama dersini almış öğretmen adaylarının dramaya yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemeyi ve drama dersine ilişkin ve görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda Fen Bilgisi bölümündeki öğretmen adaylarının diğer bölümlerdeki

adaylara göre tutum puanları daha yüksek çıkmıştır. Bununla birlikte cinsiyet ve not ortalamasına göre öğretmen adaylarının tutum puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Araştırmada öğretmen adayları, drama yöntemi ile derslerin daha zevkli işlendiği, kalıcı öğrenmeyi sağladığı ve özellikle duyuşsal alan becerilerinin kazandırılmasında çok etkili olabileceğine dair görüşlerini ifade etmişlerdir.

Çakır (2012) ilköğretim ikinci sınıf öğrencilerinde, matematik dersi “Geometrik Cisim ve Şekiller” ünitesi öğretiminde kullanılan dramatizasyon yönteminin, akademik başarı ve kavramların kalıcılığı üzerine etkisini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmadan elde edilen bulgularda, “Geometrik Şekiller ve Cisimler Ünitesi” öğretiminde kullanılan dramatizasyon yönteminin, halihazırdaki yöntemle göre daha etkili bir yöntem olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte dramatizasyon yönteminin deney gurubunun kendi içindeki başarısını, diğer guruplara göre arttırdığı görülmüştür. Diğer yandan bilgilerin kalıcılık düzeylerini arttırmada dramatizasyon yönteminin, halihazırdaki yöntemle göre daha etkili olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır

Uzuner-Yurt ve Eyüp (2012) sınıf öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde drama etkinliklerine yer verme durumlarının belirlenmesi amacıyla tarama modelinde yaptıkları araştırmalarında sınıf öğretmenlerinin drama ile ilgili aldıkları eğitimin yetersiz olduğu, drama eğitimi almayan öğretmen sayısının daha fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin drama etkinliklerine derslerinde çoğunlukla yer verdikleri ve özellikle serbest etkinlikler ile Türkçe derslerinde drama yöntemini kullandıkları görülmüştür.

Sevim ve Özdemir-Erem (2013) yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin yazma kaygıları üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla ön test – son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılarak gerçekleştirdikleri çalışmalarında yaratıcı drama tekniğinin öğrencilerin yazma kaygılarını gidermede olumlu bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşmışlardır

Drama yönteminin eğitimde kullanılması ile ilgili olarak yabancı literatürde İngilizce dilinin öğretilmesinde drama yönteminin ağırlıklı olarak kullanıldığı çalışmalar bulunmaktadır.

Davies (1990) çalışmasında İngilizce öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik faaliyetlerini incelemiştir. 62 saatlik bir uygulama ile İngilizce öğretiminde drama teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada sınıfta dramanın vazgeçilmez olduğu bunun öğrencilere kendi kişiliklerini kullanma şansı verdiği, öğrencilerin drama ile kendilerini daha iyi ifade ettikleri belirtilmiştir. Drama yöntemi ile çocukların derse ilgi, arkadaşlarıyla uyum, hayal gücü, iletişim becerileri gibi becerilerinin geliştirilmesi, gerçek hayatta güven duygusu ile mücadele etmeleri gibi kazanımların sağlandığı ifade edilmiştir.

Weiss (2007) 3. Düzey dil sınıflarında drama eğitiminin etkilerini incelemek amacıyla Alman üniversite öğrencileri ile yürütülen bu çalışma bir dizi derse dayandırılarak gerçekleştirilmiş ve öğrencilerden alınan geri bildirim ve araştırmacının gözlemleri ile analiz gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yabancı dil öğretiminde drama eğitiminden faydalanılabileceği ancak araştırmada öğrenci görüşlerine göre istenen düzeyde başarıya ulaşılamadığı görülmüştür. Araştırmacı bunun için öğrenci ve öğretmenlerin benlik algılarının da araştırması gerektiğini ifade etmiştir. Zira uygulama sürecinde araştırmacı gözlemlerine göre öğrencilerin öğrenme hedefleri konusunda çok istekli olduklarını ve süreçten keyif aldıklarını gözlemlemiştir.

Arieli (2007) bilimsel kavramların drama yöntemiyle anlatılmasının öğrenmeye etkisi araştırmıştır. Araştırmada deneysel desen kullanılmıştır. Deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark olmamasına karşın drama ile ders işlenen sınıfta daha etkili bir öğrenme olduğu ifade edilmektedir. Araştırmada nicel ve nitel veriler elde edilmiştir. Öğrenciler ile yapılan görüşmelerde öğrencilerin drama dersini sevdikleri ve drama ile daha iyi öğrenmeler sağladıkları görülmüştür. Öğretmenlerle yapılan görüşmede öğretmenler drama etkinliklerinin faydalı ve sosyal becerilere katkı sağladığını ancak zaman alıcı olduğunu ifade etmişlerdir.

Berg (2008) çalışma 10-11 yaş arası çocukların duygusal zeka gelişimlerine drama eğitiminin nasıl katkı sağlayacağını araştırmaya yöneliktir. 36 saatlik bir uygulamadan sonra duygusal zeka testleri ile dramanın duygusal zekaya etkisi incelenmiştir. Araştırmada drama etkinliklerinin duygusal zeka gelişimini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Synkova (2012) çalışmasında yabancı dil öğretiminde drama yönteminin kullanılmasının yanı sıra drama yönteminin avantajları dezavantajları hakkında bilgi vermiştir. Drama yönteminin öğrencinin sanatsal faaliyetlerine olanak vererek kişilik gelişimine katkı sağladığını ifade etmiştir. Ayrıca drama yönteminin eğitim hedeflerine ulaşmada etkili bir yöntem olduğunu ifade etmiştir.

Hendrix, Eick ve Shannon (2012) araştırma çocuklara zor olan fen kavramlarını öğretmede drama yönteminin etkililiğini incelemek için gerçekleştirilmiştir. Araştırma Amerika Birleşik Devletleri'nin güneydoğu bölgesindeki küçük bir kasabada eğitim gören 38 öğrenci ile 2010 yılının güz döneminde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada deney ve kontrol gruplu uygulama yapılmıştır. Araştırmada drama yönteminin fen kavramlarının öğretilmesinde etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin drama yönteminin kullanılmasıyla derse karşı tutumlarının olumlu yönde etkilendiği görülmüştür.

Keshta (2013) araştırmasının amacı ana dili Arapça olan Filistin'de İngilizce öğretiminde drama yönteminin kullanılmasını araştırmaktır. Araştırmanın evrenini 2012-

2013 yılında Gazze güney valiliklerinde çalışan tüm İngilizce öğretmenleri oluşturmaktadır. Betimsel yöntemin esas alındığı çalışma için Gazze şehrinde rastgele seçilmiş olan 48 erkek 59 kadın olmak üzere 107 öğretmenden anketler yoluyla veri toplanan çalışmada drama yönteminin İngilizce öğretilmede etkili olduğu ancak öğretmenlerin yöntemi tam olarak uygulamaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada toplanan veriler okul türü, cinsiyet, deneyim ve akademik yeterliliğe göre incelenmiştir.

2.1.2. ÖZ YETERLİK

Kişilerin davranışlarının oluşmasında ve şekillenmesinde birçok soru işaretine açıklık getiren Albert Bandura tarafından geliştirilen Sosyal İlişsel Teori içerisinde ilk olarak 1977 yılında Toward a Unifying Theory of Behavioral Change adlı çalışmada Self efficacy kavramından bahsedilmiştir (Bandura, 1977). Self – efficacy kavramı Türkçe literatürde öz yeterlik inancı (Kurbanoğlu, 2004), öz yetkinlik (Bozgeyikli, Bacanlı & Doğan, 2009) gibi tanımlamalarla karşılık bulmaktadır. Bandura (1977) Sosyal Öğrenme Teorisinde öz yeterlik kavramını “insanların kendi hayatlarını etkileyen olayları kontrol etme yeterliklerine yönelik görüşleri” ifadeleriyle tanımlamaktadır. Bandura'nın ifadelerine paralel olarak literatürde öz yeterlik kavramı çok çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Ashton (1984) öz yeterlik kavramını “ öğrencilerin davranışlarını etkileme durumuna olan inanç” olarak ifade etmektedir (Akt:Çevik, 2011), Galpin ve diğerleri ise öz yeterliği “bireyin görevlerini tamamlamak için sahip olduğuna inandığı değerler” olarak belirtmişlerdir (Akt: Özçelik ve Kurt, 2007), Siegle (2000) öz yeterlik için “bir kişinin bir işi yapabileceğine ilişkin yargısı” ifadesini kullanmıştır (Akt: Caymaz, 2008), Bıkmaz (2002)' e göre “bireylerin olası durumlarla başa çıkabilmek için gerekli olan eylemleri ne kadar iyi yapabileceklerine ilişkin bireysel yargılarıdır”. Bu tanımlamalardan yola çıkılarak öz yeterlik hakkında kişilerin çeşitli faktörlerden etkilenecek ya da kişisel bir takım yaşantıları sonucu oluşturdukları herhangi bir duruma ya da işe karşı başarıya ulaşma konusundaki inançlarıdır yorumu yapılabilir.

Bandura (1997) “öz-yeterlik teorisini iki faktör üzerine temellendirmiştir. Bunlar; bir işin üstesinden gelmeye ilişkin kişisel inanç olan öz-yeterlik ve bir işin ya da etkinliğin sonucu ile ilgili inanç olan sonuç beklentisidir ” (Akt: S. M. Özdemir, 2008, s. 278). Kişilerin bir işi başaracaklarına olan inançları o işin sonucunu etkiler. Bu etkinin kişinin inancına paralel bir durumla sonuçlanması muhtemeldir. “Yani, bireyin bir işin üstesinden gelmeye yönelik olarak düşünmesi, ondan hoşlanma, memnuniyet duyma gibi iyi duygular üretirken, başarısızlık beklentisi ise kaygı ya da stres gibi kötü duygulara yol açmaktadır.

Bu duygular kişinin performansını da olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedir” (S. M. Özdemir, 2008, s.279).

Bandura (1977) öz yeterlik inancını oluşturan kaynakların dört unsurdan oluştuğunu ifade etmektedir. Bunlar:

- **Performans Başarıları (Yapılan İşler ve Erişilen Hedefler):** Kişiler giriştikleri bir işte başarıya ulaştıklarında benzer işlerde de başarılı olabileceklerini düşünebilirler. Başarı bir çeşit ödül görevi görerek kişileri yeni işler için güdülemektedir.

- **Dolaylı Yaşantılar (Başkalarının Deneyimleri):** Bireyler davranışlarını oluştururken çevrelerinden örnekler alırlar, başkalarının olumlu ya da olumsuz deneyimlerinden yararlanarak kendi yapabilecekleri işler hakkında belli bir yargıya varabilirler.

- **Sözel İkna:** Bir davranışın ortaya konulmasında çevreden gelen teşvik ve motive edici sözcükler, kişinin cesaret kazanmasına ve öz-yeterlik beklentilerinin değişmesine neden olabilir. Kişiler çevrelerinden gelen “yapabilirsin” şeklindeki ifadelerle kendilerinde yapabileceği konusunda bir güven duygusu geliştirebilirler.

- **Duygusal Durum:** Bireyin bir davranışı gerçekleştireceği sırada bulunduğu ruh hali ve duygusal durumu davranışı gerçekleştirme olasılığını etkiler.

Öz yeterlik ile başarılı olabilmek arasında güçlü bir ilişkinin olması öz yeterlik kavramının eğitimde sıkça karşımıza çıkmasına neden olmaktadır. Öz yeterlik inancı hem öğrenci hem de öğretmenler açısından önemlidir. Çünkü öz yeterlik inancı yüksek olan kişilerin başarılı olma konusunda daha fazla istek duydukları ve buna bağlı olarak daha çok çaba gösterdikleri görülmektedir. Buna karşın öz yeterlik inancı düşük bireyler herhangi bir çaba göstermeksizin başarısız olacakları inancını geliştirirler (Epçaçan ve Demirel, 2011; Hergerhahn ve Olson 2001; Akt: Akbulut, 2010).

Öz yeterlik ile öz güven ve bir konuda yetenekli olma konusu zaman zaman karıştırılmaktadır. Öz-yeterlik kavramı ile öz-güven ve yetenek algısı kavramları farklı şeylerdir. Yetenek algısı ve öz güven kişinin herhangi bir konuda sahip olduklarının farkında olmasını ifade eder (İpek ve Bayraktar, 2009). Oysa öz yeterlik kavramı bireyin belirli bir konuda ne kadar yetenekli olduğu ile değil, sahip olduğu yetenekle neleri başarabileceğini düşündüğü ile ilgili bir kavramdır (İpek ve Acuner, 2011). Bu nedenle öz yeterlik inancı farklı durumlarda değişiklik gösterebilir. Örneğin müzik aleti çalma konusunda yüksek öz yeterliğe sahip bir kişi futbol oynama konusunda daha düşük bir öz yeterlik inancına sahip olabilir (Akkoyunlu ve Orhan, 2003).

2.1.2.1. Öğretmen Öz Yeterlik İnancı

Öğretmenlerin mesleki açıdan başarılı olmaları kaliteli bir eğitim sisteminin oluşması, akademik başarısı ve kişisel yeterlikleri yüksek öğrencilerin yetiştirilmesi açısından önemlidir. Ancak bir öğretmenin alanında başarılı olabilmesi sadece yeterli bilgiye sahip olması ile sağlanamaz. Öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinin gereklerini yerine getirmelerinde görev ve sorumluluklarını yerine getirebileceklerine olan inançları da önemli yer tutmaktadır (Güven ve Ersoy, 2007). Zira yeterlik inancı bireyin nasıl hissettiğini, düşündüğünü, kendini nasıl motive ettiğini ve ne şekilde davrandığını etkiler (Tokinan-Özevin ve Bilen, 2011). Öğretmen öz yeterlik inancını Tschannen - Moran ve Woolfolk Hoy (2001) “ bir öğretmenin öğrencilerini beklenen sonuçlara ulaştırma konusunda kendi yeteneğine ilişkin inancı” (Akt: Gençtürk ve Memiş, 2010, s.1038) olarak, Ashton ise “ öğretmenlerin, öğrencilerinin performanslarını etkileme kapasitelerine olan inançları” (Akt: Çapri ve Kan, 2006, s.49) olarak tanımlamaktadırlar. Genel anlayışa göre algılanan öz yeterlik bireyin karşı karşıya kalabileceği muhtemel durumlarla başa çıkmak için gerekli eylemleri yürütülebilmede ne kadar iyi olduğuna ilişkin yargısıyla ilgilidir (Bandura,1982; Akt: Gömleksiz ve Erten, 2013)

Öğretmenin istenen düzeyde verimli olabilmesi için öz yeterlik inancının yüksek olması önemlidir. Yüksek öz yeterlik inancına sahip öğretmenler aynı zamanda yüksek öz yeterlik inancı olan öğrenciler yetiştirirler. Miller (2000)'e göre öz yeterlik inancı yüksek olan öğrenciler, kendi problemlerini üretir ve problem çözme stratejilerini anlayarak uygulayabilirler (Akt: Yaman ve Yalçın, 2005). Mevcut eğitim sistemimizin temel amaçlarından biri de problem çözme becerisine sahip bireyler yetiştirmektir. Öz yeterlik inancı düşük bir öğretmen ne kadar donanımlı olursa olsun bildiklerini uygulamada yetersiz kalacaktır ve istenen başarıyı gösteremeyecektir (Önen ve Muşlu-Kaygısız, 2013; Caymaz, 2008). Bu nedenle öğretmenlerin mesleki alan bilgisi yanında güçlü bir öğretmen öz yeterlik inancına sahip olmaları gerekmektedir (Bandura, 1997; Akt: Akkuzu ve Akçay, 2012; Arastaman, 2013).

Ross (1994)' e göre öğretmen öz yeterlik inancının öğrenci başarısı üzerindeki etkileri öğretmenlerin hedef belirlemeleri, yeni öğretim stratejilerine karşı yaklaşımları, öğretim sırasındaki güçlüklerle karşı direnmeleri, sınıf yönetimi teknikleri ve öğretmenlerin başarısı düşük öğrencilere karşı davranışları gibi etkenlere bağlanmaktadır (Akt; Tarkın ve Uzuntiryaki, 2012). Öğrencilerine bir şey öğretme konusunda yeterli olduklarına inanan öğretmenlerin öz yeterlik inançlarının yüksek olduğu düşünülür (Bandura, 1997; Akt: A. Özdemir, 2010). Öz yeterlik inancı yüksek olan öğretmenler, öğrenci ile daha sağlıklı bir

iletişim kurabilmekte, öğretim yöntemlerindeki yenilikleri daha hevesli uygulamakta ve başarıya ulaşmak için ısrarcı davranmaktadırlar (Czerniak ve Lumpe 1996; Guskey 1987; Stein ve Wang 1988; Akt; Tarkin ve Uzuntiryaki, 2012; Kiremit-Özenoğlu, 2006; Tatar, Yıldız, Akpınar ve Ergin, 2009; Aşkar ve Umay, 2001; Korkut, 2009; Karademir, 2012). Buna karşın yeterlik duygusu düşük olan öğretmenler, öğrencilerin çalışması için negatif cezalar uygulayan, daha sert bir yaklaşım izleyen kişilerdir (Telef, 2011; Yılmaz ve Çimen, 2008).

Öğretmenlerin bir yöntemi derslerinde kullanmaları o yönetime yönelik öz yeterlik algısını artırabilir. Aydın ve Boz (2010) araştırmalarında öğretmen adaylarıyla yaptıkları görüşmelerde öğretmen adaylarının öz yeterlik inançlarının kaynağı olarak kendi ders anlatma deneyimlerini belirttiklerini görmüşlerdir. Çetingöz (2012) okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik düzeylerini incelediği çalışmasında öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen sonuçlara göre öz yeterlik düzeyleri farklılaşan öğretmen adaylarının drama etkinliklerini planlama ve uygulama konusundaki bilgi ve becerilerinin de farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

2.1.2.2. Öz Yeterlik İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Akkoyunlu ve Orhan (2003), bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin bilgisayar kullanma öz yeterlik inancı ile demografik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmazken yaş arttıkça öz yeterlik inançlarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada bölüm öğrencilerinin genel olarak öz yeterlik inançlarının yüksek olduğu görülmüştür.

Küçükılmaz ve Duban (2006) nitel araştırma yöntemini kullanarak Sınıf Öğretmenliği bölümündeki son sınıf öğrencilerinin fen öğretimine yönelik yeterlikleri hakkındaki görüşlerini belirleyerek, öz-yeterlik inançlarının artırılabilmesi için neler yapılabileceğine ilişkin düşüncelerini almak amacıyla yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının; bilgileri öğrenci düzeyine indirgeme, alan bilgisi, özel öğretim yöntemlerini ve teknolojiyi işe koşma, deney yapma ve yaptırma gibi konularda genelde kendilerine inandıkları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmeni adayları öz yeterlik inançlarının arttırılmasında yapılabileceklerle ilişkin olarak aldıkları eğitime yönelik yorumlarda bulunmuşlardır. Aldıkları eğitimin deney yapma ve laboratuvar kullanmaya yönelik olması ve içeriğin ilköğretim düzeyine uygun olmasını ifade etmişlerdir.

Özçelik ve Aşkın-Kurt (2007) ilköğretimde çalışan öğretmenlerin bilgisayar öz yeterlik düzeylerinin yaş, cinsiyet, kıdem, branş, bilgisayara sahip olma durumu ve

bilgisayar kullanma sıklığı değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada branş değişkeni ile bilgisayar öz yeterliği arasında, bilgisayar öğretmenleri ile diğer tüm branşlar arasında bilgisayar öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ayrıca araştırmada bilgisayara sahip olan öğretmenlerin ve bilgisayarı çok sık kullanan öğretmenlerin bilgisayar öz yeterlikleri diğer öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Aksu (2008) Fen Bilgisi, Sınıf ve Okul Öncesi öğretmeni adaylarının matematik öğretimine ilişkin öz-yeterlilik inançlarının, cinsiyet, liseden mezun olduğu alan ve anabilim dallarına göre farklılaşma durumunu tespit etmek amacıyla çalışma yapmışlardır. Bu araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının matematik öğretimine yönelik öz-yeterlilik inancı ve başa çıkma davranışı alt boyutları açısından yüksek eğilimlere sahip oldukları saptanmıştır. Cinsiyet, liseden mezun oldukları alan ve anabilim dallarına göre incelendiğinde, öz-yeterlilik inancı açısından, öğretmen adayları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı bulunmuştur.

Caymaz (2008) fen ve teknoloji ve sınıf öğretmeni adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz yeterlik algı düzeylerini belirlemek ve bunun cinsiyet, mezun olunan lise türü, öğrenim görülen bölüm, sınıf ve akademik ortalama gibi değişkenler açısından değişip değişmediğini ortaya koymak amacıyla yaptıkları çalışmada Fen ve teknoloji ve sınıf öğretmeni adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz yeterlik algılarının oldukça yeterli düzeyde olduğu görülmüştür.

Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer (2009) tarama modelinde yaptıkları çalışmada ortaöğretim kurumlarında görevli öğretmenlerin öz yeterlik algılarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Öğretmenlerin öz yeterlik algıları cinsiyet, branş, kıdem, görev yapılan okul türü ve mezun olunan bölüm değişkenine göre incelenmiştir. Öğretmenlerin öz yeterlik algılarının cinsiyet, branş, kıdem ve en son mezun olunan yükseköğretim kurumu değişkenlerine göre anlamlı biçimde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmenlerin öz yeterlik algılarında okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmada ayrıca Anadolu ve Fen Liselerinde çalışan öğretmenlerin kendilerini, diğer okullarda çalışan öğretmenlere göre daha yeterli gördükleri belirlenmiştir.

Buldur (2009) yaptığı yüksek lisans tezinde öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına yönelik okuryazarlık düzeylerinin ve öz yeterliklerinin tespit edilmesi ve bunların geliştirilmesi için yapılabilecekleri araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımını kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin uygulamalar ilerledikçe arttığı görülmüştür.

Çuhadar ve Yücel (2010) bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretim amaçlı kullanımında yabancı dil öğretmeni adaylarının öz yeterlik algılarını etkileyen etmenleri ortaya koymak

amacıyla yaptıkları çalışmada veriler anket kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretim amaçlı kullanımını konusunda kendilerini yeterli görmekteyler. Öğretmen adayları, bilgi ve iletişim teknolojilerinin ders etkinliklerinde kullanılıyor olmasının öz yeterlik algılarını olumlu yönde etkilediğini ifade etmişlerdir. Altyapı eksikliği ve karşılaşılan teknik sorunların öz yeterlik algısını olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir.

Gençtürk ve Memiş (2010) ilköğretim okullarında görevli öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterlik algıları ve iş doyumlarının cinsiyet, branş, mezun olunan okul ve kıdemlerine göre incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada öğretmenlerin öz-yeterlik algılarında ve iş doyumlarında kıdem ve branş değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte cinsiyet ve mezun olunan okula göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Maskan (2010) Matematik ve Fizik öğretmenliği programına devam eden öğretmen adaylarının fiziğe ilişkin öz-yeterlik inanç düzeylerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada fizik bölümündeki öğrencilerin 1. Sınıftan 5. Sınıfa doğru öz yeterlik inançlarının artış gösterdiği sonucuna ulaşılmış, matematik bölümü öğrencilerinin ise fiziğe ilişkin öz yeterlik inançlarında sınıf seviyesine göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Yenilmez ve Uygan (2010) 7. Sınıf öğrencileri ile yaratıcı drama yönteminin kullanılmasında, öğrencilerin geometri konularına yönelik öz yeterlik düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin derse karşı özgüvenlerinin ve cesaretlerinin arttığı bulgusuna ulaşmışlardır.

Demirtaş, Cömert ve Özer (2011) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının öz yeterlik inançlarını ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını bazı değişkenlere göre incelemişlerdir. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının öz yeterlik algılarının cinsiyet ve öğrenim görülen programa göre farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca araştırmada öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin tutumları ile öz yeterlik algıları arasında düşük düzeyde ama pozitif yönde bir korelasyon olduğu ortaya çıkmıştır.

Çaycı (2011) sınıf öğretmenliği eğitimi lisans programındaki alan eğitimi derslerinin, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen yeterlikleri üzerindeki etkisi incelemek amacıyla çalışma yapmışlardır. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenliği eğitimi lisans programındaki alan eğitimi derslerinin alınmasının ve başarıyla tamamlanmasının, adayların öğretmen yeterlik algılarını yükselttiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca yine bu derslerle ilgili yeterliliklerin sağlanması, aynı zamanda adayların öğretim süreci içerisinde yer alan kendi kişisel yeterliliklerine ve yine öğrenci başarısını etkileyen sınıf dışı diğer dış etkenlere dair algılarında da anlamlı bir değişime neden olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Çevik (2011) tarama modelinde 163 sınıf öğretmeni adayı ile gerçekleştirdikleri çalışmada, öğretmen adaylarının müzik öğretimine yönelik öz yeterlik düzeylerini cinsiyete, sınıf düzeyine ve yaşlarına göre incelemişlerdir. Araştırma sonucunda kız sınıf öğretmeni adaylarının erkek adaylara göre daha yüksek öz yeterlik düzeyine sahip oldukları, öğretmen adaylarının sınıf seviyeleri ve yaşları arttıkça öz yeterlik inançlarının yükseldiği belirlenmiştir.

Benzer (2011) ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin öz yeterlik algılarını analiz etmek amacıyla ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirdiği çalışmasında elde edilen bulgulara göre, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin kurs veya seminer gibi etkinliklere katılma oranlarının öz yeterlik algılarını olumlu yönde etkilediği, mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlerin öz yeterlik algılarının daha yüksek olduğu, velilerle görüşme fırsatı bulan öğretmenlerin daha yüksek öz yeterlik algısına sahip olduğu, Anadolu ve Fen liselerinde görevli öğretmenlerin diğer kurumlardaki öğretmenlere göre daha yüksek öz yeterliğe sahip oldukları tespit edilmiştir. Araştırmada ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin öz yeterlik algılarında cinsiyet, bitirdikleri öğrenim kademesi, mezun oldukları okul türü, girdikleri sınıflardaki öğrenci mevcudu, haftada girdikleri ders saati ve ceza alıp almama durumlarına göre herhangi bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kasapoğlu ve Duban (2012) sınıf öğretmeni adayları ile gerçekleştirdiği çalışmasında yapılandırmacı yaklaşıma yönelik tutum ile öz yeterlik inançları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın sonucunda, sınıf öğretmeni adaylarının yapılandırmacı yaklaşıma yönelik tutumları ile öz yeterlik inançları arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğunu ortaya koymuşlardır. öğretmen adaylarının tutumları öz yeterlik inançlarını anlamlı şekilde etkilemektedir.

Zararsız (2012) ilişkisel tarama modelinde yaptıkları araştırmada ilköğretim okulu öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik öz yeterlik algılarını çeşitli değişkenler açısından inceleyerek aralarındaki ilişki oranını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırmada incelenen değişkenler açısından öğretmenlerin öz yeterlik algılarında bir farklılık bulunmazken; yaş, kıdem, mezun oluna fakülte, haftalık girilen ders saati gibi konularda aralarında farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

Kadim (2012) okul öncesi öğretmenlerinin oyun öğretimine ilişkin öz yeterliklerinin incelenmesi amacıyla okul öncesi öğretmenlerinin oyun etkinliklerini planlamaya ilişkin öz-yeterlikleri, oyun etkinliklerini uygulamaya ilişkin öz-yeterlikleri, oyun etkinliklerini değerlendirmeye ilişkin öz-yeterlikleri ve oyun öğretimine ilişkin mesleki öz-yeterliklerini incelemiştir. Betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilen çalışma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin; oyun etkinliklerini planlamaya ilişkin öz-yeterliklerinde

öğretmenlerin görev yaptıkları okul yeri ve okul türü ile yardımcı personelinin olup olmamasına göre, oyun öğretimine ilişkin mesleki öz-yeterliklerinde öğretmenlerin yaşlarına göre anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmüştür. Bunların dışındaki değişkenlerin öz yeterliği etkilemediği ortaya çıkmıştır.

Şallı (2012) sınıf öğretmeni adaylarının matematik öz yeterlikleri ve matematik öğretimi yeterlikleri arasındaki ilişki incelemek amacıyla yaptıkları çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının matematiğe karşı öz yeterlik ölçeğinden aldıkları puan ile cinsiyet, mezun oldukları lise ve bölümü tercih sırası değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmazken, öğrenim görmekte oldukları sınıflar açısından matematiğe karşı öz yeterlik ölçeği alt faktörlerinden 'matematiği yaşam becerilerine dönüştürebilme' boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Adayların Matematik Öğretimi Yeterlik Ölçeği 'öz yetkinlik' alt boyutu puanına göre; kız öğrencilerin yeterlik düzeyleri, erkek öğrencilerinin yeterlik düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur.

Kasap (2012) sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile mesleklerine yönelik bilgisayar ve internet kullanımları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla yaptığı çalışmada mesleki amaçlı bilgisayar ve internet kullanımının sınıf öğretmenlerinin öz yeterliklerini etkilediği görülmüştür.

Doğan (2013) sınıf öğretmenlerinin, öz yeterlik algısı ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını incelenmişlerdir. Veriler Ağrı ilinde görev yapan 382 sınıf öğretmeninden öğretmenlik mesleği tutum ölçeği ile elde edilmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algılarının, öğretmenlerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermediği, öğretmenlerin mezun olduğu okul türünün, öğretmenlerin öz yeterliklerini ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkilediği, sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algılarının, öğretmenlerin görev yaptığı okulun türüne göre anlamlı farklılık gösterdiği, sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına bakıldığında kadın öğretmenlerin tutum puan ortalamalarının, erkek öğretmenlerin tutum puan ortalamalarından daha yüksek düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öz yeterlik ile ilgili ülkemizdeki araştırmaların belli konular çerçevesinde yürütüldüğü görülmektedir. Yabancı literatür incelendiğinde de ağırlıklı olarak teknoloji kullanımı ile öz yeterlik arasındaki ilişkiyi sorgulayan çalışmalara rastlanmaktadır. Fletcher (2005) deneysel desende yaptığı çalışmasında üniversite öğrencilerinin çevrimiçi öğrenmeye yönelik öz yeterlik düzeyleri incelenmiştir. Puziffero (2008) çalışmasında üniversite öğrencilerinin performanslarına ve motivasyonlarına ilişkin online öğrenme ve öz yeterliklerin etkisini incelemek amacıyla deneysel desende yürüttüğü çalışmasında 16 hafta süren oturumlar gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarında öz yeterliğin performansı çok fazla etkilemediği görülmüştür. Chyung, Moll ve Berg (2010) mühendislik sınıfındaki

öğrencilerin e- öğrenmeye yönelik içsel motivasyonları ve öz yeterlik algılarını incelenmişlerdir. Araştırma bulgularında öz yeterlik algısının e öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği, e- öğrenmenin de akademik başarıyı artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Shea ve Bidjerano (2010) araştırmalarında öğrencilerin online öğrenme ve çevrimiçi öğrenme konularında öz yeterlikleri incelemişlerdir ve öz yeterliğin online öğrenmeyi olumlu etkilediği görülmüştür. Taipjutorus, Hansen ve Brown (2012) online öğrenmede öz yeterliğin etkili olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Askar ve Davenport (2009) çalışmalarında mühendislik bölümü öğrencilerinin bilgisayar öz yeterliği incelenmiştir. Araştırma sonuçlarında deneyime göre öz yeterliğin arttığı ve erkeklerin kadınlara göre daha yüksek öz yeterliğe sahip olduğu görülmüştür. Hsiao, Tu ve Chung (2012) araştırmalarında lise öğrencilerinin bilgisayar öz yeterlik algısını incelemiş ve bilgisayar kullanan öğrencilerin öz yeterliklerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Barnes (2003) öz yeterlik inancı ve öğretimin etkililiğini araştırdığı çalışmasında müzik öğretmeni ve müzik öğretmeni adaylarının öz yeterlik inançları ile öğretim etkililikleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre öz yeterlik inancının deneyimle artmadığı ancak öğretimin etkililiğinin deneyimle arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Teo (2009) Singapur'da bir eğitim enstitüsünde öğretmen adaylarının bilgisayar öz yeterlik algısı ile teknolojiyi kullanma becerilerini incelemiştir. Araştırmada bilgisayar öz yeterliğinin teknolojiyi kullanma konusunda önemli etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Daniel ve Harwell (2010) çalışmalarında kritik bir olay yaşamış okul öncesi öğrencilerine hizmet veren öğretmenlerin öz yeterlik algılarını incelemişlerdir. Araştırmada 184 öğretmenden anketler yoluyla veriler toplanmıştır. Araştırmada öz yeterlik düzeyi yüksek olan öğretmenlerin öğrencilerine daha iyi öğrenmeler sağladığı görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin 5 yıla kadar deneyime sahip olanları daha düşük öz yeterlik algısına sahiptir.

Bloomfield ve Kendall (2012) bir ebeveynlik programına katılan 63 annenin 37 maddelik çocuk davranışlarına karşı öz yeterlik durumlarının programla birlikte nasıl bir şekil alacağı üzerine bir araştırma yapmışlardır. 3 aylık bir program sonrasında ebeveynlerin öz yeterlik algılarının arttığı ve öz yeterlik algısı yüksek ebeveynlerin stresten daha uzak kaldıkları tespit edilmiştir. Öz yeterlik algısı ile iyi ebeveyn olma arasında olumlu bir ilişki olduğu görülmüştür. Öz yeterliği yüksek olan ebeveynlerin çocuk sorunlarını daha kolay çözebilecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

Yang (2012) üniversite öğrencilerinin mobil öğrenmeye ilişkin tutum ve öz yeterlikleri incelemiştir. Araştırma Taiwan'daki bir teknik üniversitede 58 öğrenci ile 6 haftalık bir uygulama ile yapılmıştır. Veriler anket ve görüşme metodu ile toplanmıştır. Öğrencilerin mobil öğrenmeye karşı yüksek tutuma ve öz yeterliğe sahip oldukları, öğrencilerin mobil

öğrenme ile motivasyonlarının arttığı ve İngilizce öğrenmeye daha istekli oldukları görülmüştür. Araştırmada Mobil öğrenme ile her zaman ve her yerde öğrenme gerçekleşebileceği ortaya çıkmıştır.

2.1.3. Literatür Taramasının Sonucu

Araştırma kapsamında gerçekleştirilen literatür taramasında ülkemizde 1950'den itibaren okullarda dramatizasyon konusunda çalışmalar olduğu görülmüştür. Ancak gerçek anlamda eğitimde drama ve yaratıcı drama kavramlarının 2000 yılından sonra daha sıklıkla kullanıldığı görülmüştür. Bu süreçte yaratıcı drama yönteminin çeşitli derslerdeki akademik başarıya olan etkisi araştırılmış ve çoğunlukla yaratıcı drama yönteminin akademik başarıyı arttırdığı yönünde sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının drama yöntemi konusundaki görüşleri de incelenmiş ve öğretmenlerin çoğunlukla drama yöntemini derslerinde kullanmaya istekli oldukları görülmüştür. Bununla birlikte araştırmaların çoğunlukla aday öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmesi konu ile ilgili gerçekleri ortaya çıkarmakta yetersiz kalmıştır. Çünkü yapılan araştırmalarda öğretmen adaylarının drama yönteminin faydasına inandıkları ve kullanmaya çok istekli oldukları anlaşılırken yöntemin derslerde çok sık kullanılmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin derslerinde drama yöntemine yeterince yer vermemelerinin temel nedenlerini ortaya koyan ve çözüm önerileri sunan çalışmalara da rastlanmamıştır. Bu nedenle araştırmacı tarafından öğretmenlerin drama yöntemi hakkındaki fikirlerini ve derslerde daha fazla uygulama yapmalarını sağlayacak düşüncelerinin halihazırda görevli öğretmenlerle görüşülerek ortaya çıkarılmasının gerekli ve önemli olduğu görülmektedir.

Literatür incelemesinde öz yeterlik alanında yapılan çalışmaların çoğunlukla aday öğretmenler ile gerçekleştirildiği ve bilişim teknolojilerini kullanma konusunda yoğunlaştığı görülmüştür. Bununla birlikte öğretmen adaylarının eğitim aldıkları alan ile ilgili öz yeterliklerini ve ne kadar etkili olabileceklerini inceleyen çalışmalar da yapılmıştır. Genel olarak öz yeterlik algısı yüksek bireylerin daha başarılı oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca görevi başındaki öğretmenlerle yapılan sınırlı sayıdaki araştırmalarda da daha çok öğretmenlerin bilgisayar kullanma düzeyi ve mesleğe ilişkin tutumları üzerinde durulmuştur. Ancak belli bir yöntem ile ilgili öz yeterlik düzeyini ve etkisini inceleyen çalışmaların yetersiz olduğu görülmüştür. Öz yeterlik düzeyi arttıkça başarının da artacağı düşünülmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin severek uygulayabileceği, öğrencilerin de kendilerini en iyi ifade edebilecekleri yöntemlerden biri olan yaratıcı drama yöntemi hakkında öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin ne durumda olduğu araştırmaya değer bir konu olarak görülmüştür. Araştırmadan elde edilecek bulguların öğretmenlerin bu

konudaki öz yeterlik düzeylerini ve görüşlerini net bir şekilde ortaya koyması, yöntemin uygulanmasında nelere ihtiyaç olduğunu ortaya çıkarması bakımından literatüre katkı sağlaması ve bundan sonra yapılacak çalışmalarda aydınlatıcı olması beklenmektedir.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşlerinin ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birbirini takip eden bir süreçle kullanılmasına imkan sağlayan karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem, araştırmacının bir çalışma veya birbirini izleyen çalışmalar içerisinde nitel ve nicel yöntem, yaklaşım ve kavramları bir arada kullanması olarak tanımlanabilir (Creswell, 2003). Baki ve Gökçek (2012)'e göre karma yöntem; "çeşitli yöntemler kullanarak olayları bir çerçeve içerisinde sunma, analiz etme ve bir araya getirmektir." Karma yöntem araştırması bir problemin çözümü için nitel ve nicel araştırma yaklaşımlarının, yöntem ve tekniklerinin birleştirilerek, problemin çözümünde daha etkili öneriler ortaya koymayı sağlayan araştırma şeklinde tanımlanabilir (Gökçek, Babacan, Kangal, Çakır ve Kül, 2013). Araştırmanın nicel boyutu alan taraması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. "Alan taraması çalışmaları mevcut durumu tespit etmek için yürütülen bir araştırma türüdür" (Çepni, 2010). Araştırmanın nitel boyutunda durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışmalarının temel amacı bir durum hakkında detaylı betimlemeler yapmak ve o durumu varolduğu şekliyle anlamaktır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009).

3.2. Araştırma Grubu

Bu araştırmanın çalışma evrenini 2012-2013 eğitim öğretim yılında Kars İli merkez ve ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda çalışan Sınıf, Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi, Müzik, Görsel Sanatlar ve İngilizce branşındaki öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmadaki öğretmenler sınıf ve branş öğretmenleri olarak iki kategoride değerlendirilmiştir. Araştırmaya 103 sınıf öğretmeni ve 136 branş öğretmeni katılmıştır. Katılımcıların 138'i bayan 101' ise erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmada veriler evrenden basit rastgele örneklem seçimi yöntemi kullanılarak seçilen 239 öğretmenden ölçek yoluyla ve amaçlı örneklem türlerinden ölçüt örneklem yöntemiyle

seçilen 11 öğretmenden görüşme formu yoluyla elde edilmiştir. Basit rastgele örneklem seçiminde araştırılan grubun her bir elemanının seçilme ihtimali eşittir (Çepni, 2010). Ölçüt örneklem yöntemindeki temel anlayış önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 112). Görüşme için seçilen öğretmenler; en çok 5 yıllık kıdeme sahip, drama yöntemini derslerinde kullanan öğretmenlerdir. Araştırmada görüşme yapılan öğretmenlerin isimlerine yer verilmemiştir. Öğretmenler Ö1, Ö2, Ö3, Ö4,..., Ö11 kodları ile isimlendirilmiştir.

Tablo 1. Görüşme Yapılan Öğretmenlere İlişkin Demografik Bilgiler

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Branş	Kıdem	Üniversitede drama eğitimi alma	Drama ile ilgili kursa katılma	Drama yöntemini derslerde kullanma
Ö1	Bayan	29	Sınıf	4 yıl	Evet	Hayır	Evet
Ö2	Bayan	24	Matematik	1 yıl	Hayır	Hayır	Evet
Ö3	Erkek	26	Fen ve Teknoloji	3 yıl	Evet	Hayır	Evet
Ö4	Erkek	27	Sınıf	5 yıl	Evet	Hayır	Evet
Ö5	Bayan	29	İngilizce	2 yıl	Hayır	Hayır	Evet
Ö6	Bayan	27	Sınıf	5 yıl	Evet	Evet	Evet
Ö7	Bayan	27	Sınıf	5 yıl	Evet	Evet	Evet
Ö8	Bayan	29	Türkçe	2 yıl	Evet	Hayır	Evet
Ö9	Erkek	28	Matematik	4 yıl	Evet	Hayır	Evet
Ö10	Erkek	30	Sosyal Bilgiler	2 yıl	Evet	Hayır	Evet
Ö11	Bayan	32	Sınıf	5 yıl	Evet	Hayır	Evet

Tablo 2. Yaratıcı Drama Öz Yeterlik Algı Düzeyi İncelenen Öğretmenlere İlişkin Demografik Bilgiler

		Frekans (f)	Yüzde(%)
Bölüm	Sınıf öğretmeni	103	43,1
	Branş öğretmeni	136	56,9
Cinsiyet	Bayan	138	57,7
	Erkek	101	42,3
Hizmet Süresi	0 – 3 yıl	119	49,8
	4 – 6 yıl	57	23,8
	7 – 10 yıl	31	13
	11 – 15 yıl	19	7,9
	16 yıl ve üstü	13	5,4
Drama Eğitimi Alma Durumu	Drama Eğitimi Aldım	164	68,6
	Drama Eğitimi Almadım	75	31,3

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırma problemi tespit edildikten sonra amaca en uygun ölçeklerin oluşturulması için araştırmacı tarafından literatür taraması yapılmıştır. Araştırmalar sonucunda literatürde var olan “Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği” isimli ölçeğin araştırma konusu için yeterli ve uygun olduğu görülmüştür. Daha sonra ölçeğin uygulanması aşamasına geçilmiştir. Okullarda yönetici ve öğretmenlere ölçek formu ile ilgili gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra öğretmenler tarafından ölçeklerin doldurulması sağlanmış bu süreçte araştırmacı öğretmenlerin ölçek formlarını doldurmalarını bekleyerek ölçek formlarını aldıktan sonra okullardan ayrılmıştır. Bu şekilde 239 öğretmenden veri elde edilmiştir.

Araştırmacı tarafından literatür taraması yapılarak araştırma problemini çözümlenmeye uygun görüşme soruları oluşturulmuştur. Geliştirilen sorulara, soruların açık ve anlaşılır olmasını sağlamak amacıyla ön görüşmeler yapılarak ve uzman görüşüne başvurularak son şekli verilmiştir. Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin görüşlerini almak amacıyla 11 öğretmenle ortalama 20 dk süreyle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde görüşmecilerin izniyle ses kayıt cihazı kullanılmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada katılımcıların kişisel özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Öğretmenlerin drama yöntemine yönelik öz yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla Can ve Cantürk-Günhan (2009) tarafından geliştirilen “Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği” kullanılmıştır. Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla ise araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ölçeği ile ilgili geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları ölçeği geliştiren araştırmacılar tarafından yapılmıştır. Ölçeği geliştirenler tarafından ölçeğin yapı geçerliğini sağlayabilmek için faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi için örneklem uygunluğuna ilişkin çalışmalarda hazırlanan ölçeğin KMO değeri 0,92 olarak, ölçeğin maddelerine ilişkin korelasyon matrisinin diyagonal değerleri 0,826 ile 0,956 arasında ve Barlett Testi anlamlılık değeri 0,000 olarak

bulunmuştur. Verilerin faktör analizine uygun olduğu tespit edildikten sonra ölçeğin faktör sayısını belirlemek amacıyla kullanılan “scree” sınıma grafiği testi yapılarak faktör sayısının 1 ile sınırlandırılabilceği kararlaştırılmıştır. Ölçek maddelerinin faktör yüklerinin 0,40 ve daha yüksek değere sahip olmasına dikkat edilmiştir. Yapılan çözümlenmeye göre geliştirilen 47 maddelik ölçeğin otuz altı maddesi olumlu, on bir maddesi olumsuzdur. Ölçek maddeleri tek faktör altında toplanmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini ortaya koymak amacıyla yapılan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise .96 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak geliştirilen ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin öz yeterlik düzeylerini belirlemeyi amaçlayan ölçekteki maddeler 5’li Likert tipte “1. Hiç Katılmam, 2. Az Katılırim, 3. Orta Derecede Katılırim, 4. Çok Katılırim, 5. Tam Katılırim” şeklindedir.

Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından ilgili literatür taraması yapılarak ve uzman görüşüne başvurularak görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formundaki sorular üzerinde değişik zamanlarda öğretmenlerle görüşülmüştür. Yapılan ön görüşmeler neticesinde öğretmenlerin okullarda uygulanan “yaratıcı drama” kavramı ile “drama” kavramını aynı şekilde algıladıkları görülmüştür. bu nedenle daha genel bir ifade olanağı sağlaması açısından görüşme sorularında “drama” kavramı kullanılmıştır. Anlaşılmayan sorular üzerinde tekrar çalışılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşme formu öğretmenlerin kişisel bilgilerini almak amacıyla sorulan sorular ve drama yöntemine ilişkin görüşleri almak amacıyla sorulan sorular olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin görüşlerini almak amacıyla yedi soru sorulmuştur ve görüşme formu bu haliyle uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma için gerekli veriler toplandıktan sonra verilerin analizi sürecine geçilmiştir. Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeylerini tespit etmek amacıyla “Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği” araştırma örnekleminde bulunan 260 öğretmene uygulanmıştır. Ancak elde edilen ölçeklerde hatalı işaretleme yapılan ve boş bırakılanlar geçersiz sayılarak 239 öğretmenden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Ölçek aracılığıyla toplanan veriler SPSS paket programıyla analiz edilmiştir.

Verilerin analizinde veri toplama amacıyla kullanılan ölçek maddeleri puan verilerek kodlanmıştır. Ölçekte yer alan olumsuz maddeler ise ters olarak kodlanmıştır. Analiz işlemi buna göre yapılmıştır.

Araştırmaya katılanların kişisel özellikleri ile ilgili tanımlayıcı istatistiksel analizler için frekans ve yüzde teknikleri kullanılmıştır. Analiz sürecinde araştırma sorularına uygun olarak bağımsız t testi ile tek yönlü ANOVA analizi yapılmıştır. Bağımsız t-testi ve tek yönlü ANOVA analizi örneklemin normal dağılım gösterdiği durumlarda kullanılmaktadır. Bağımsız t-testi, bağımsız iki grup bulunduğu zaman kullanılırken, tek yönlü ANOVA ikiden fazla grup olduğu zaman tercih edilmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011). Araştırmada sınıf ve branş öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyi, yaratıcı drama eğitimi alma durumuna göre öz yeterlik düzeyi ve cinsiyetlerine göre öz yeterlik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını test etmek amacıyla bağımsız örneklem t testi kullanılmasına karar verilmiştir. Bağımsız örneklem t testi için gereken varsayımlar, puanların normal dağılımı ve varyansların homojen dağılımı testleriyle kontrol edilerek t testi için gereken şartların sağlandığı görülmüştür. Bunun üzerine bağımsız gruplar t testi yapılmıştır.

Öğretmenlerin hizmet süreleri ile drama yöntemine ilişkin öz yeterliklerinin incelendiği araştırma sorusu için varyansların homojenliği testi gerçekleştirilmiş ve grupların homojen dağıldığı görülmüştür. Bu nedenle tek yönlü ANOVA yapılmıştır.

Araştırmada görüşme formundan elde edilen veriler öncelikle ses kayıt cihazından yazıya aktarılmıştır. Daha sonra NVİVO programına aktarılan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizinde görüşme formundaki sorulardan yola çıkılarak tema ve kodlar oluşturulmuştur. Tema ve kodlar arasındaki ilişkileri göstermek için model ve grafikler kullanılmıştır. İçerik analizinde birbirine benzeyen veriler, belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek okuyucunun anlayacağı biçimde düzenlenerek yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

4. BULGULAR

4.1. Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular

“Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri nasıldır?” alt problemine çözüm bulmak amacıyla ölçekte yer alan her bir maddeye ilişkin ortalama puanları hesaplanmış ve bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Yaratıcı Drama Yöntemi Öz Yeterlik Algı Düzeylerine İlişkin Betimsel Analiz Bulguları

	\bar{X}	S
1. Yaratıcı drama yöntemi ile dersi eğlenceli hale getirebilirim	3,82	1,01
2. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlayabilirim.	3,97	0,91
3. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin problemlerini kolayca çözebilirim	3,42	0,91
4. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirebilirim	4,00	0,89
5. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin derse olan tutumlarını olumlu yönde geliştirebilirim.	3,96	0,90
6. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin başarılarını arttırabilirim.	3,77	1,03
7. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin ezber yapmalarını önleyemem	3,50	1,17
8. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin empati becerilerini geliştirebilirim	4,00	0,89
9. Yaratıcı drama yöntemi ile dersi günlük yaşamla ilişkilendirebilirim.	4,08	0,81
10. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerimi yaratıcı düşünmeye sevk edebilirim	3,96	0,91
11. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrenciyi kolay değerlendiremem	3,26	1,19
12. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin ön bilgileri ile yeni bilgileri arasında ilişki kurmalarını sağlayabilirim.	3,71	1,02
13. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin kendilerini tanımalarını sağlarım	3,87	0,90
14. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin kendileri ile barışık olmalarını sağlayabilirim.	3,90	0,92
15. Yaratıcı drama yöntemi ile ders boyunca öğrencileri aktif hale getiremem.	3,56	1,31
16. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin cesur olmalarını sağlayabilirim	3,94	0,84
17. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin mantıksal çıkarım yapmalarını sağlayabilirim.	3,77	0,95
18. Yaratıcı drama yöntemi ile dersi öğrencilere sevdirebilirim.	4,16	0,86
19. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin motivasyonunu arttıramayabilirim	3,76	1,20
20. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin özgüvenini arttırabilirim.	4,02	0,83
21. Yaratıcı drama yöntemi ile dersi diğer disiplinlerle ilişkilendirebilirim	3,82	0,89
22. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin geleceğe umutla bakmalarını sağlayabilirim.	3,56	1,01
23. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencileri araştırmaya sevk edemem	3,81	1,08
24. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin grup çalışmasına yatkın olmasını sağlayabilirim	4,07	0,96
25. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin hayal gücünü geliştirebilirim	4,25	0,79
26. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin girişken olmalarını sağlayabilirim	4,20	0,86
27. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin bilgiye kendilerinin ulaşmalarını sağlayabilirim	3,72	0,96
28. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin eleştirel düşüncelerini sağlayabilirim	3,85	0,88
29. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerde merak duygusunu uyandıramam	3,88	1,23
30. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin bilgilerinin kalıcı olmasını sağlayamam	3,97	1,18
31. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilere farklı bakış açılarını gösterebilirim	4,00	0,87
32. Yaratıcı drama yöntemini öğretimde bir araç olarak kullanabilirim.	4,12	0,82
33. Yaratıcı drama yöntemini etkili bir şekilde kullanabilirim.	3,70	1,02
34. Yaratıcı drama ile değerlendirme becerilerimi geliştiremem	3,90	1,08
35. Yaratıcı drama öğrencilerle iletişime geçebilmemi sağlar.	4,04	0,88

36.	Yaratıcı drama yöntemi ile problemlerimi kolayca çözebilirim	3,53	1,01
37.	Yaratıcı drama ile empati becerilerimi geliştirebilirim	4,07	0,86
38.	Yaratıcı drama yönteminin uygulanması sırasında zorluk çekeceğimi düşünüyorum	3,36	1,14
39.	Yaratıcı drama ile diğer alanlardaki arkadaşlarımla ilişkilerimi artırabilirim	3,71	0,92
40.	Yaratıcı drama ile hayal gücümü geliştirebilirim.	4,12	0,78
41.	Yaratıcı drama ile sorgulama yeteneğimi artırabilirim	3,94	0,93
42.	Yaratıcı drama ile kendimi daha iyi tanıyabilirim	3,92	0,91
43.	Yaratıcı drama ile farklı bakış açıları kazanabilirim.	4,06	0,92
44.	Yaratıcı drama yöntemini etkili bir şekilde kullanamam.	3,77	1,15
45.	Yaratıcı drama yöntemini kullanırken bir problemle karşılaşınca ne yapacağımı bilmiyorum	3,53	1,15
46.	Yaratıcı drama yöntemi ile öz güvenimi artırabilirim	3,94	0,93
47.	Yaratıcı drama ile eleştirel düşünme becerilerimi geliştirebilirim	4,07	0,82

Tablo 3'e göre öğretmenlerin yaratıcı drama öz yeterlik algı düzeylerine ilişkin olarak;

"Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin hayal gücünü geliştirebilme ve yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin girişken olmalarını sağlama" durumlarında "Tamamen Katılıyorum" düzeyinde öz yeterliğe sahip oldukları görülmüştür.

"Yaratıcı drama yöntemi ile dersi eğlenceli hale getirme, öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlama, öğrencilerin iletişim ve empati becerilerini geliştirebilme, öğrencilerin derse olan tutumlarını olumlu yönde geliştirebilme, öğrencilerin başarılarını arttırabilme, dersi günlük yaşamla ilişkilendirebilme, öğrencileri yaratıcı düşünmeye sevk edebilme, öğrencilerin kendileri ile barışık olmalarını ve cesur olmalarını sağlama, dersi öğrencilere sevdirebilme, öğrencilerin özgüvenini arttırabilme, öğrencilerin grup çalışmasına yatkın olmasını sağlayabilme, öğrencilerin bilgiye kendilerinin ulaşmalarını sağlayabilme, öğrencilerin eleştirel düşüncelerini sağlayabilme, öğrencilere farklı bakış açılarını gösterebilme, yaratıcı drama yöntemini öğretimde bir araç olarak kullanabilme, öğrencilerle iletişime geçebilme, problemlerimi kolayca çözebilme, empati becerilerimi geliştirebilme, hayal gücümü geliştirebilme, sorgulama yeteneğimi artırabilme, kendimi daha iyi tanıyabilme, farklı bakış açıları kazanabilme, öz güvenimi artırabilme, düşünme becerilerimi geliştirebilme" durumlarında "çok katılıyorum" düzeyinde öz yeterlik algısına sahip oldukları görülmüştür.

"Yaratıcı drama yöntemi ile öğrenciyi kolay değerlendiremem ve yaratıcı drama yönteminin uygulanması sırasında zorluk çekeceğimi düşünüyorum" durumlarında "orta derecede katılıyorum" düzeyinde öz yeterlik algısına sahip oldukları görülmüştür.

Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik öz yeterlik algı düzeylerinin genel olarak "çok katılıyorum" düzeyinde olduğu görülmektedir.

4.2. Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılmasına Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bulgular

“Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yönteminin uygulanmasına yönelik öz yeterlik algı düzeyleri farklılaşmakta mıdır?” alt problemi için bağımsız örneklem t-testi yapılmış ve elde edilen veriler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algı Düzeylerinin Branş Değişkenine Göre Analiz Bulguları

Değişken	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Branş öğretmeni	136	3,78	25,84	237	2,55	0,011*
Sınıf öğretmeni	103	3,95	25,05			

Tablo 4’te görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yönteminin uygulanmasına yönelik öz yeterlik algı düzeyi ortalamalarının ($\bar{X}=3,95$) branş öğretmenlerinin öz yeterlik algı düzeyi ortalamalarından ($\bar{X}=3,78$) yüksek olması ve t-testi sonuçları bu farkın anlamlı olduğunu göstermektedir ($t_{(237)}=2,55$; $p<0,05^*$). Bu farklılık sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre yaratıcı drama yöntemini kullanma konusunda daha yüksek öz yeterlik algı düzeyine sahip olması şeklinde ifade edilebilir.

4.3. Yaratıcı Drama İle İlgili Bir Eğitim Almış ve Almamış Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algı Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bulgular

“Yaratıcı drama eğitimi almış öğretmenlerle yaratıcı drama eğitimi almamış öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeyleri farklılaşmakta mıdır?” alt problemi için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Elde edilen veriler Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumuna İlişkin Öz Yeterlik Algı Düzeyi Analiz Bulguları

Değişken	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Yaratıcı Drama Eğitimi Aldım	164	3,55	29,23	237	1,18	,23
Yaratıcı Drama Eğitimi Almadım	75	3,48	20,29			

Tablo 5'te görüldüğü gibi yaratıcı drama eğitimi almış öğretmenlerin ortalamalarının ($\bar{X}=3,55$) yaratıcı drama eğitimi almamış öğretmenlerin ortalamalarından ($\bar{X}=3,48$) daha yüksek olduğu söylenebilir. Yapılan analiz bulgularına göre öğretmenlerin yaratıcı drama eğitimi alma durumuna göre öz yeterlik algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t_{(237)}=1,18$; $p>0,05$).

4.4. Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Cinsiyetleri İle Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular

“Öğretmenlerin cinsiyetleri ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri farklılaşmakta mıdır?” alt problemi için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Elde edilen veriler Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Öz Yeterlik Düzeyleri Analiz Bulguları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Bayan	138	3,9	24,53	237	2,33	0,021****
Erkek	101	3,7	26,91			

Tablo 6'ya göre bayan öğretmenlerin ortalamalarının ($\bar{X}=3,9$), erkek öğretmenlerin ortalamalarından ($\bar{X}=3,7$) yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin cinsiyetlerine göre drama yöntemine ilişkin öz yeterlik düzeylerinde bayan öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t_{(237)}=2,33$; $p=0.021^{****} <0.05$).

4.5. Öğretmenlerin Hizmet Süreleri İle Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular

“Öğretmenlerin hizmet süreleri ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri farklılaşmakta mıdır?” alt problemi için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler Tablo 7 ve 8'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Drama Öz Yeterlik Algı Düzeyleri Analiz Bulguları

Hizmet Süresi	N	\bar{X}	Ss
0 – 3 yıl	119	3,81	24,85
4 – 6 yıl	57	3,84	27,46
7 – 10 yıl	31	4,03	29,57
11 – 15 yıl	19	3,87	21,41
16 yıl ve üstü	13	4,01	21,35
Toplam	239	3,86	25,80

Tablo 7'ye göre hizmet süresi 0-3 yıl arasında bulunan öğretmenlerin en düşük ortalamaya ($\bar{X}=3,81$) sahip olduğu, 4-6 yıl arası ($\bar{X}=3,84$), 11-15 yıl arası ($\bar{X}=4,03$), 16 yıl ve üstü ($\bar{X}=4,01$) ve 7-10 yıl arasındaki öğretmenlerin en yüksek ortalamaya ($\bar{X}=4,03$) sahip olduğu söylenebilir.

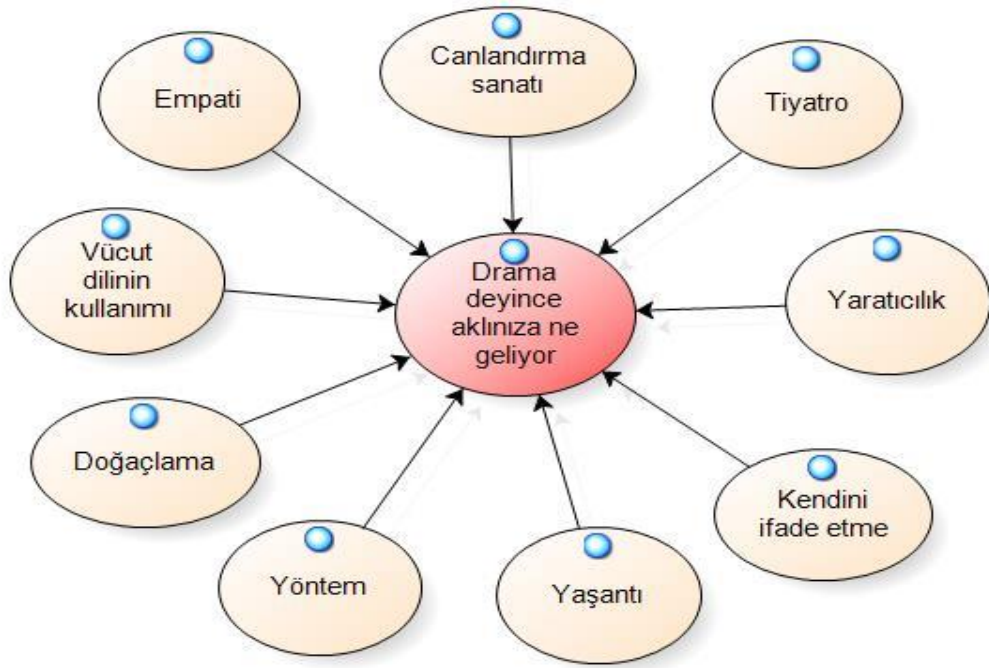
Tablo 8. Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine İlişkin Yaratıcı Drama Öz Yeterlik Algı Düzeyleri Tek Yönlü ANOVA Analiz Bulguları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	3370,78	4	842,65	1,27	2,82**
Gruplariçi	155086,46	234	662,76		
Toplam	158457,29	238			

Tablo 8'e göre öğretmenlerin hizmet süreleri ile drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($F_{(4,234)}=1,27$; $p>0.05^{**}$).

4.6. Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Drama Yöntemine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Öğretmenlerin drama yöntemi ile ilgili bilgi düzeylerini ve drama kavramına ilişkin düşüncelerini belirlemek amacıyla öğretmenlere drama deyince aklınıza ne geliyor? sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin soruya verdikleri yanıtlar ile ilgili kodlamalar sonucu oluşturulan model şekil 1'de verilmiştir.

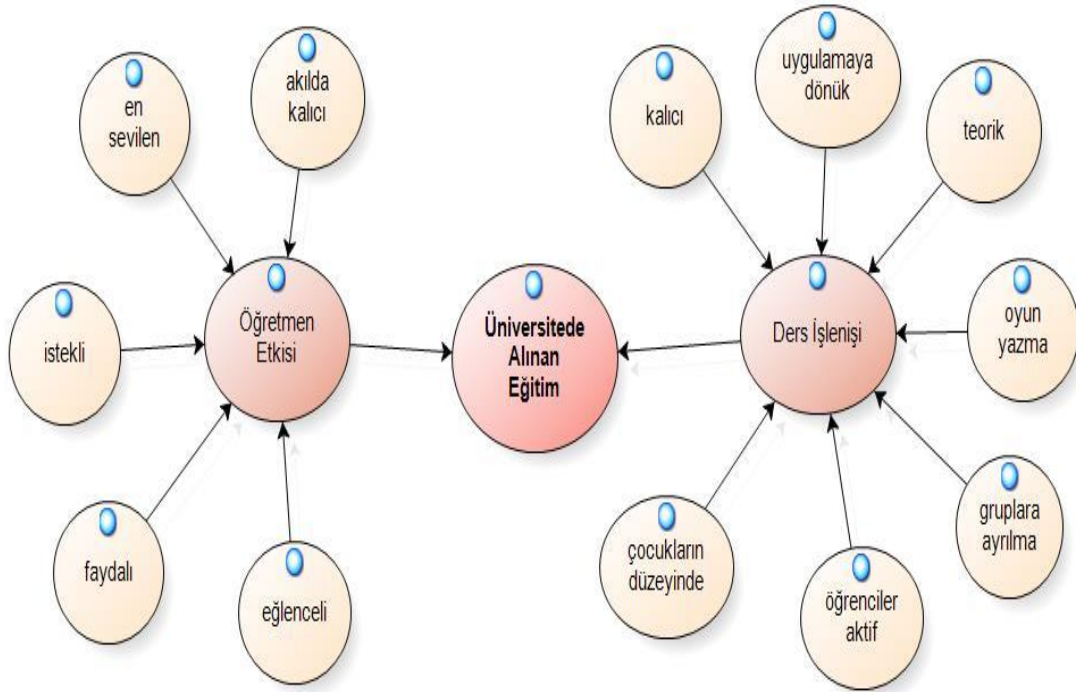
Şekil 1. Öğretmenlerin Dramanın Tanımına İlişkin Görüşleri

Şekil 1’de görüldüğü gibi öğretmenlerin “drama deyince aklınıza ne geliyor?” sorusuna ait cevaplarına göre oluşturulan kodlamalarda drama için yöntem, yaşantı, empati, doğaçlama, yaratıcılık, kendini ifade etme, vücut dilini kullanma, canlandırma sanatı ve tiyatro ifadelerine yer verilmiştir. Bununla ilgili olarak bazı görüşler aşağıda belirtilmiştir.

Ö7: “Drama benim için dersimi çok eğlenceli hale getiren bir yöntem. Onunla dersi kolaylaştırıyorum, sınıf yönetimimi kolaylaştırıyorum, çocukların farkındalıklarını artırabiliyorum. Bunları yani hepsini bir arada yapmamı sağlayabilen çok kolay bir yöntem bana göre drama...”

Ö10: “drama deyince akıma aslında biraz daha doğaçlama geliyor, duygu düşüncelerin doğaçlama ile sunulması geliyor aklıma”

Öğretmenlerin üniversitede aldıkları drama dersinin içeriğinin ne şekilde olduğu, ne tür çalışmalar yapıldığı ve öğretmenler üzerinde nasıl etkiler bıraktığını belirlemek amacıyla öğretmenlere “Üniversitede aldığınız drama dersine yönelik görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin soruya verdikleri cevaplara ilişkin model şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2. Öğretmenlerin Üniversitede Aldıkları Eğitime İlişkin Görüşleri

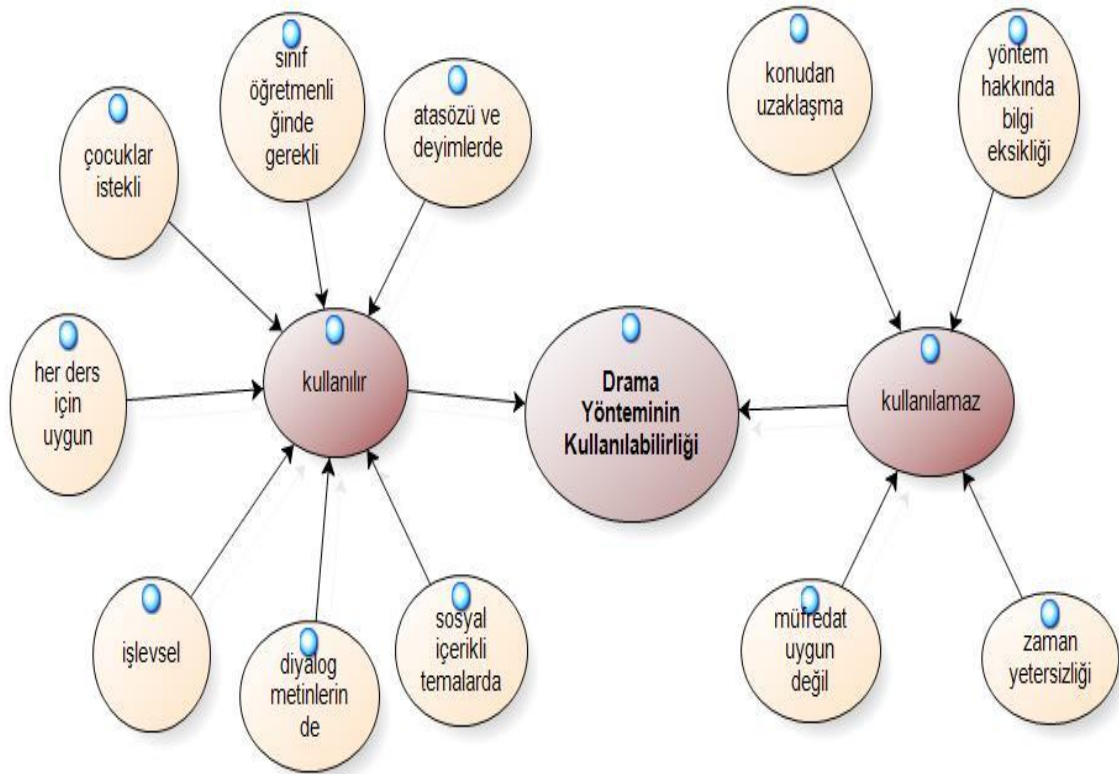
Şekil 2'ye göre öğretmenlerin üniversitede aldıkları drama dersine ilişkin görüşlerine ait kodlamaların “öğretmen etkisi” ve “ders işlenişi” temaları altında toplanabildiği görülmektedir. Öğretmen etkisi teması altında; en sevilen, akılda kalıcı, istekli, faydalı ve eğlenceli kodları yer almaktadır. Ders işlenişi teması altında; kalıcı, uygulamaya dönük, teorik, oyun yazma, gruplara ayrılma, çocuklara dönük, çocukların düzeyinde ve öğrenciler aktif kodları yer almaktadır. Bu görüşlerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

Ö6: “... üniversitede aklımda kalan tek ders drama dersidir diğer derslerde yapılan etkinlikler mezun olmak için yapıyordu ama dramada hem keyifli geçiyordu hem eğlenceliydi o derse daha böyle istekli giriyorduk çünkü biliyorduk ki bizi farklı şeyler bekliyor o yüzden hepimizi heyecanlandırıyordu ... Daha çok uygulamaya dönüktü.

Ö7: “...hocamızın bize gösterdiği etkinlikler vardı. Bu etkinlikleri uyguladık. Ondan sonra bu etkinliklerden yola çıkarak kendimiz daha farklı etkinlikler yazmaya çalıştık. Sonra bunların oyununu yapmaya çalıştık; canlandırmasını yapmaya çalıştık aynı

zamanda. Üniversitede bu şekilde bir eğitim aldık. Hem bize oyunlar gösterildi hem kendimiz de oyunlar yazma yönünde teşvik edildik...”

Araştırmaya katılan öğretmenlerin drama yönteminin branşlarında kullanılabilecek bir yöntem olup olmadığına dair görüşlerini belirlemek amacıyla “Dramanın branşınızda kullanılabilecek bir yöntem olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Soruya verilen cevaplara ilişkin kodlardan oluşturulan model Şekil 3’de verilmiştir.

Şekil 3. Öğretmenlerin Drama Yönteminin Derlerinde Kullanılabilirliğine İlişkin Görüşleri

Şekil 3’de görüldüğü gibi öğretmenlerin drama yönteminin kullanılabilirliğine ilişkin cevapları “kullanılır” ve “kullanılamaz” temaları altında toplanabilmektedir. Kullanılır teması altında; atasözü ve deyimlerde, sınıf öğretmenliğinde gerekli, çocuklar istekli, her ders için uygun, işlevsel, diyalog metinlerinde ve sosyal içerikli temalarda kodları yer almaktadır. Kullanılamaz teması altında; konudan uzaklaşma, yöntem hakkında bilgi eksikliği, zaman

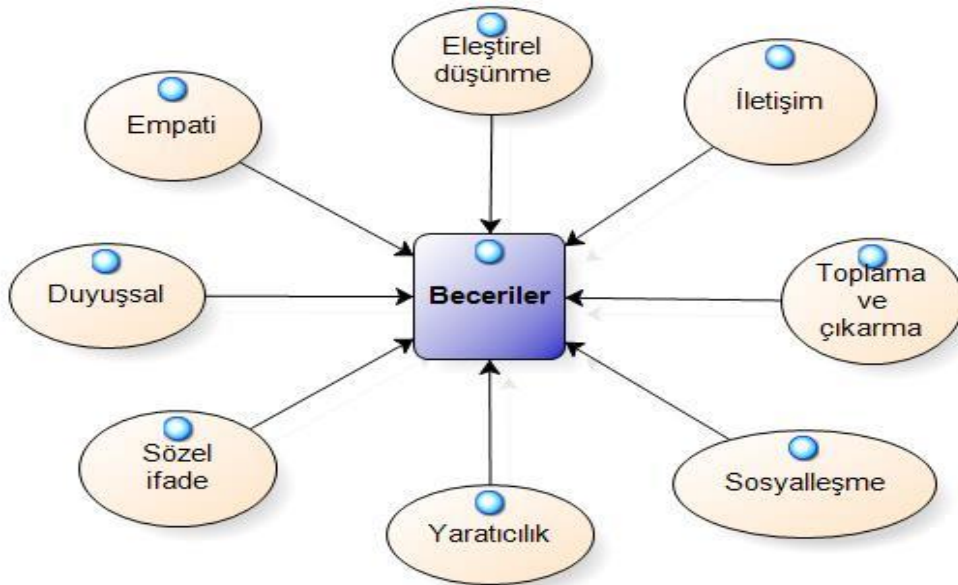
yetersizliği ve müfredat uygun değil kodları yer almaktadır. Öğretmenlerin drama yönteminin kullanılabilirliğine ilişkin görüşlerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

Ö7: “...her derste uygulayabiliyorsunuz bu drama çalışmalarını. Geliştirebiliyorsunuz çok esnek çalışmalar. İstedğiniz derste uygulayabiliyorsunuz kendinize göre, sınıfınıza göre. Her şeye göre değiştirebiliyorsunuz o yüzden çok kullanılabilir bir yöntem olduğunu düşünüyorum ben”

Ö10: “kesinlikle zaten benim branşımda kullanılacak en iyi yöntemlerden birisi drama”

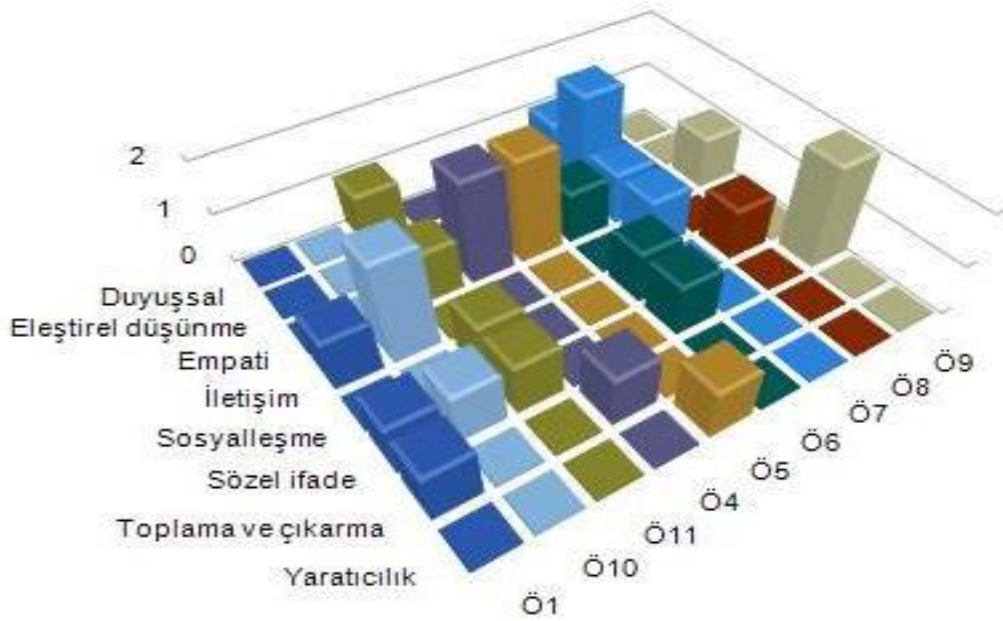
Ö11: “kullanılabilir de şu an zaman da sıkıntı aslında çünkü o kadar çok kazanım var ki hemen biz kazanımı yetiştirme çabasında olduğumuz için fazla uygulayamıyoruz...”

Drama yöntemini kullanan öğretmenlerin bu yöntemle derslerinde hangi kazanımların elde edilebileceğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla “Drama yöntemi ile öğrencilerde hangi becerilerin kazandırılacağını düşünüyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin verdikleri cevaplara ait kodlardan oluşturulan model şekil 4’de verilmiştir.

Şekil 4. Drama Yöntemi İle Öğrencilere Kazandırılacak Beceriler

Öğretmenlerin drama yöntemi ile öğrencilere kazandırılacak beceriler hakkındaki görüşlerine ait kodların her bir mülakat metni içerisinde aldığı referans sayılarına göre oluşturulan grafik Şekil 5'te sunulmuştur.

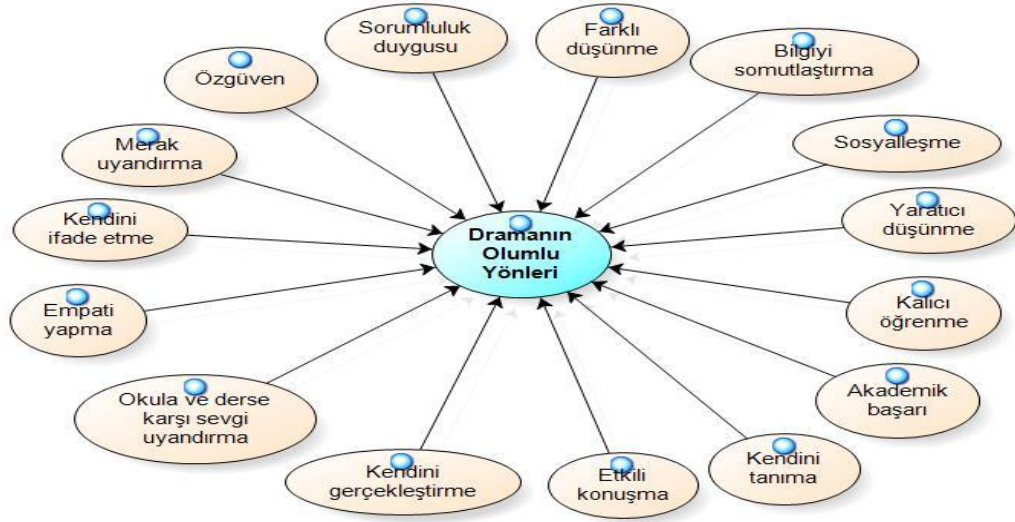
Şekil 5. Drama Yöntemi İle Öğrencilere Kazandırılacak Becerilere İlişkin Kodlara Ait Referanslar

Şekil 5'te görüldüğü gibi öğretmenler drama yöntemi ile öğrencilere kazandırılacak becerilere ilişkin olarak çoğunlukla empati, iletişim, sosyalleşme ve sözel ifade becerilerini ifade etmişlerdir. Bununla ilgili görüşlerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

Ö7: "...Düşünmeye yönlendirmek çok önemli ... bazen eleştirel düşünmesi gerekecek, bazen sorgulaması gerekecek, araştırma becerisini kullanması gerekecek. Bunun için biraz merakı olması gerekir, biz dramayla bu merakı uyandırabiliriz.... Bu eleştirel düşünmesine de yarar, diğergamlık kurmasına da yarar, empati becerileri gelişsin, insanlarla iletişim becerileri gelişsin..."

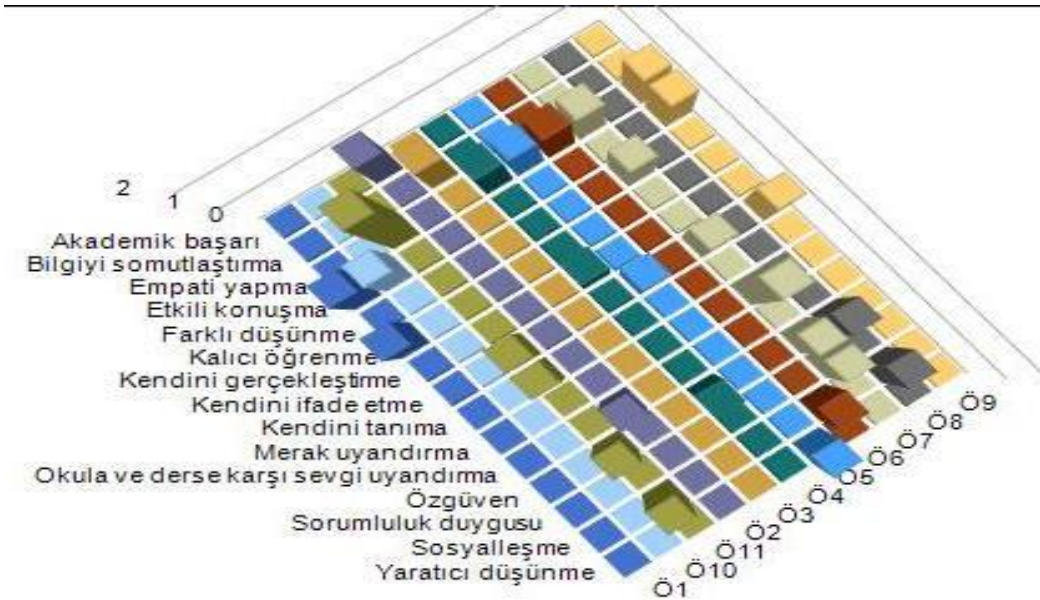
Ö5: " drama bence yaratıcı düşünmeyi çok iyi geliştiriyor, eleştirel düşünmeyi geliştiriyor, empati kurmayı geliştiriyor. Jest ve mimikleri, konuşma becerisini, kendini ifade etme becerisini geliştiriyor"

Öğretmenlerin drama yönteminin olumlu yönlerinin neler olduğuna dair görüşlerini belirlemek amacıyla “Dramanın olumlu yönleri nelerdir?” Sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin verdikleri cevaplara göre oluşturulan model şekil 6’da verilmiştir.

Şekil 6. Öğretmenlerin Drama Yönteminin Olumlu Yönlerine İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin verdikleri cevaplara ilişkin kodların her bir mülakat içerisinde yer alma sayısına göre oluşturulan grafik şekil 7’de sunulmuştur.

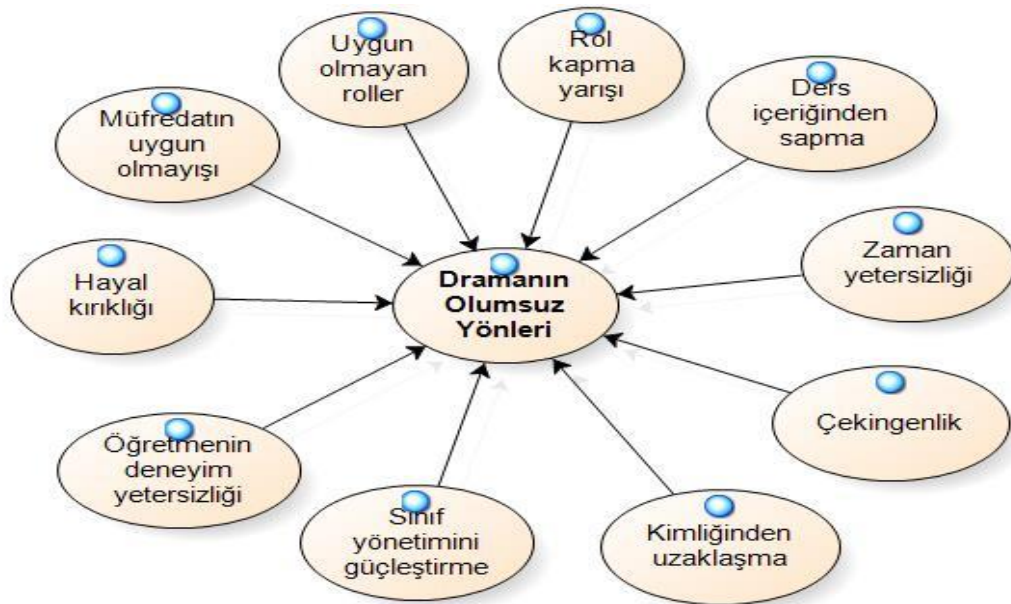
Şekil 7. Drama Yönteminin Olumlu Yönlerine İlişkin Kodlara Ait Referanslar

Şekil 7’de görüldüğü gibi öğretmenler drama yönteminin olumlu yönlerine ilişkin olarak çoğunlukla empati yapma, kendini ifade etme, özgüven, sosyalleşme ve etkili konuşma özelliklerini ifade etmişlerdir. Bu görüşlerin bir kısmı aşağıda belirtilmiştir.

Ö8: “çok sönük öğrencilere görev verdiğiniz zaman onlar kendilerini değerli hissediyorlar ve bir şeyleri başarma duygusu onları daha da ilerletiyor öz güvenlerini sağlıyor. Sadece ders açısından değil sosyal ortamlara da katılıyorlar... mesela kendine güveni geldikçe ben bir şeyleri başarabilirim duygusu kazanıyor ve onu derslerine de yansıtıyor ki drama bu konuda iyi bir yöntem.”

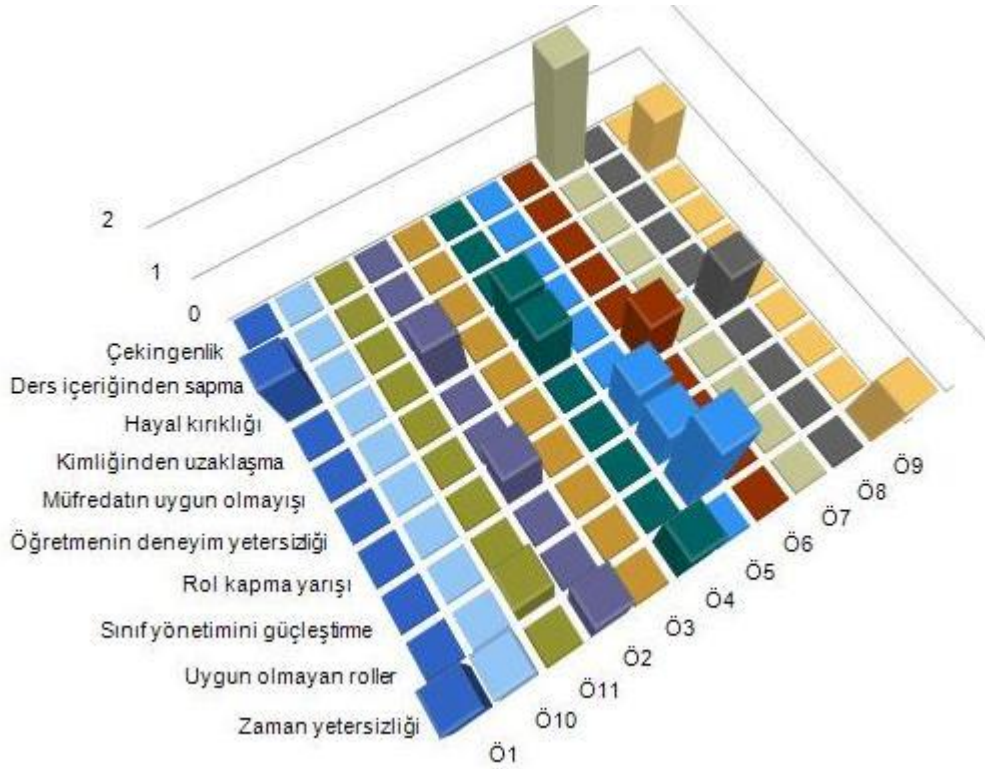
Ö11: “...karşısındaki insanı daha iyi tanır kendisini o kişinin yerine koyar empati duygusunu kazanır, konuşma becerisi gelişir, daha sosyal olacaktır, içine kapanık olmayacaktır, duygularını daha iyi ifade edebilecektir.”

Öğretmenlerin drama yöntemi ile ilgili karşılaştıkları sorunlara bağlı olarak drama yönteminin olumsuz yönlerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla “Drama yönteminin olumsuz yönleri nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Soruya verilen cevaplara ilişkin kodlardan oluşturulan model Şekil 8’de verilmiştir.

Şekil 8. Öğretmenlerin Drama Yönteminin Olumsuz Yönlerine İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin drama yönteminin olumsuz yönlerine ilişkin görüşlerine ait kodların her bir mülakat metni içerisinde yer alma sayısına göre oluşturulan grafik şekil 9'da verilmiştir.

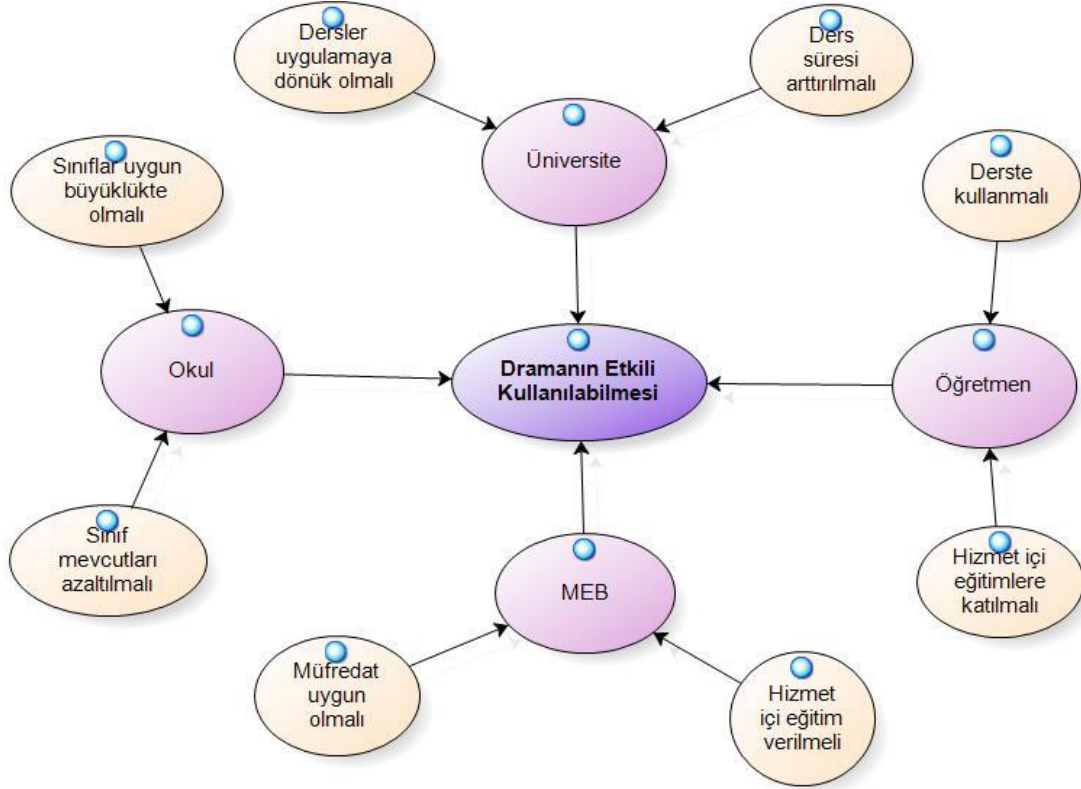
Şekil 9. Drama Yöntemin Olumsuz Yönlerine İlişkin Kodlara Ait Referanslar

Şekil 9'da görüldüğü gibi öğretmenler drama yönteminin olumsuz yönlerine ilişkin olarak çoğunlukla zaman yetersizliği, öğretmenin deneyim yetersizliği, rol kapma yarışı ve kimliğinde uzaklaşma durumlarını ifade etmişlerdir. Bu görüşlere ait ifadelerin bir kısmı aşağıda belirtilmiştir.

Ö1: "eğitim açısından olumsuz yönü olduğunu düşünmüyorum ama biraz zaman yönünden sorun yaşatabilir, zaman dışında pek olumsuzluğu olduğunu düşünmüyorum. Bir de şu olabilir ders kitapları ile çevre şartları biraz tutarsız olduğu için hayal kırıklığı olabilir çocuk açısından hani ben okulda böyle görmedim böyle oynamıyoruz diyerek..."

Ö5: "zaman sıkıntısı oluyor, sınıf yönetimi güçleşiyor, disiplin sorunları ortaya çıkabiliyor, her öğrenci etkinlik almak istediğinde sıkıntılar olabiliyor. Başka öğrenciler başka rollere girmek istemeyebiliyorlar..."

Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin genel görüşleri belirlendikten sonra drama yönteminin daha etkili olarak kullanılabilmesi için neler yapılabileceğine ilişkin görüşlerini almak amacıyla “Drama yönteminin okullarda etkili kullanılabilmesi için sizce neler yapılabilir? Sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplara ilişkin model şekil 10’da verilmiştir.

Şekil 10. Okullarda Drama Yönteminin Etkili Kullanılabilmesine Yönelik Öğretmen Önerileri

Şekil 10’da görüldüğü gibi drama yönteminin okullarda etkili kullanılmasına ilişkin öğretmenlerin önerileri dört tema altında toplanmıştır. Üniversite teması altında dersler uygulamaya dönük olmalı ve ders süresi arttırılmalı kodları yer almaktadır. Öğretmen teması altında derste kullanmalı ve hizmet içi eğitimlere katılmalı kodları yer almaktadır. Öğretmenlerin önerilerine göre Milli Eğitim Bakanlığına ilişkin tema içerisinde hizmet içi eğitim verilmeli ve müfredat uygun olmalı kodları yer almaktadır. Okullara dönük önerilerden oluşan tema içerisinde sınıf mevcutları azaltılmalı ve sınıflar uygun büyüklükte olmalı kodları yer almaktadır.

Öğretmenlerin drama yönteminin etkili kullanılabilmesine ilişkin önerilerine ait kodların referans sayıları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Okullarda Drama Yönteminin Etkili Kullanılabilmesine Yönelik Öğretmen Önerileri

Tema	Kodlar	Referans
Üniversiteler	Dersler uygulamaya dönük	3
	Drama dersinin süresi arttırılmalı	4
Milli Eğitim Bakanlığı	Müfredat	2
	Hizmet içi eğitim	3
Okullar	Sınıf mevcudu	1
	Sınıf büyüklüğü	1
Öğretmenler	Yöntemi kullanmalı	5
	Hizmet içi eğitimlere katılmalı	2

Tablo 9'a göre öğretmenler drama yönteminin daha etkili kullanılabilmesine yönelik görüşlerinde çoğunlukla öğretmenlerin yöntemi kullanması, üniversitelerde drama ders sürelerinin arttırılması ve derslerin uygulamaya dönük verilmesi ile hizmet içi eğitimlerin yapılması önerilerini ifade etmişlerdir.

5. TARTIŞMA

Bu çalışmada 2012-2013 eğitim öğretim yılında Kars ilinde görev yapmakta olan sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin öz yeterlik algı düzeyleri ve öz yeterlik algı düzeylerinin drama eğitimi alma durumu, cinsiyet, branş ve hizmet süresi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı ile drama yöntemine ilişkin görüşleri incelenmiştir.

Yapılan çalışmada öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin öz yeterlik algı düzeyleri araştırılmış ve öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin genellikle “çok katılım” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, ilgili literatürde Altıntaş ve Kaya (2012); Çetingöz (2012); Maden (2010b); Turan, Kuşuoğlu ve Albayrak (2012) çalışmalarından elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir. Buna rağmen öğretmenlerin bazı olumsuz maddelere yönelik olarak “çok katılım” düzeyinde cevaplar vermeleri öz yeterlik düzeylerinin yüksek olması ile birlikte bazı konularda endişe taşıdıklarını ortaya koymaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre yaratıcı drama eğitimi almış öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeylerinin yaratıcı drama eğitimi almamış öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Ancak bu farklılığın anlamlı bir farklılık olmadığı yapılan analizler sonucunda belirlenmiştir.

Araştırma bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre yaratıcı drama öz yeterlik algı düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin daha yüksek olması, Türkiye genelindeki üniversitelerde sınıf öğretmenliği bölümünde drama dersinin en az bir dönem okutuluyor iken branş öğretmenliklerinde bu durumun üniversiteler arasında değişiklik göstermesi, bazı bölümlerde seçmeli ders olarak bazı bölümlerde ise hiçbir şekilde drama dersinin verilmiyor olması ile ilgili olabilir. Bu çalışmada ortaya çıkan sonucun aksine Kahyaoğlu ve Yangın (2007) ilköğretim bölümü aday öğretmenlerinin mesleğe atılmadan önce öğretmenlik mesleğine yönelik öz yeterliklerini incelediği çalışmasında Fen Bilgisi öğretmenliği bölümündeki aday öğretmenlerin, Sınıf öğretmenliği ve Matematik öğretmenliği bölümündeki aday öğretmenlere göre kendilerini daha yeterli gördükleri belirlenmiştir.

Yapılan araştırma bulgularına göre öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlik algı düzeylerinde bayan öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Yani bayan öğretmenler erkek öğretmenlere göre daha yüksek öz yeterlik inancına sahiptir. Caymaz (2008); Çetingöz (2012); Çevik (2011); Kiremit (2006); Özdemir (2008); Sungurtekin, Sezer, Kahraman ve Sadioğlu (2009); Turan, Kuşuoğlu ve Albayrak (2012) araştırmalarındaki bulgular bu sonucu desteklemektedir. Ancak Keshta (2013) Filistin’de İngilizce öğretiminde drama yönteminin etkililiğini araştırdığı çalışmasında erkek öğretmenlerin drama yönteminin uygulamasında kendilerini daha yeterli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Korkut (2009) araştırmasında erkek sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarının bayan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Buna karşın Maden (2010b) Türkçe öğretmenleriyle gerçekleştirdiği araştırmasında cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin drama öz yeterlik düzeylerinin farklılaşmadığı, Tutuman (2011); Yıldırım (2008) öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Akbaş ve Çelikkaleli (2006); Altıntaş ve Kaya (2012); Doğan (2013); Kadim (2012); Kahyaoğlu ve Yangın (2007); Şahin-Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010); Şenol (2012); Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer (2009) cinsiyete göre öz yeterlik inancının değişmediği sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin hizmet süreleri ile yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Gürol (2003) yaptığı araştırmada öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin olarak kendilerini yeterli görmede hizmet süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Ancak Maden (2010b) öğretmenlerin hizmet sürelerine göre drama öz yeterlik düzeylerinde bir farklılık bulunduğunu ve bu farklılığın hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenler ile mesleğe yeni başlayan (1-5 yıl) öğretmenler lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır. Daniel ve Harwell (2010) kritik bir olay yaşamış okul öncesi öğrencilerine hizmet veren öğretmenlerin öz yeterlik algılarını inceledikleri çalışmalarında 1-5 yıla kadar hizmet süresi bulunan öğretmenlerin daha düşük düzeyde öz yeterlik algısına sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Benzer (2011) ilköğretim ve ortaöğretimdeki öğretmenlerin öz yeterlik algılarını incelediği çalışmasında buldukları kurumda 16 yıl ve üzeri çalışan öğretmenler, buldukları kurumda 0-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl çalışan öğretmenlere göre kendilerini daha fazla yeterli hissetmektedir. Zararsız (2012); Şenol (2012) öğretmenlerin hizmet süreleri arttıkça öğretmenliğe yönelik öz yeterlik algılarında artış olduğunu tespit etmiştir. Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer (2009) ortaöğretim öğretmenlerinin öz yeterliklerini incelediği çalışmasında öğretmenlerin

hizmet süresine göre öz yeterlik algılarında anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşmıştır.

Yapılan araştırmada öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin öz yeterlik algı düzeylerinin genel olarak yöntemin kullanılmasına imkan sağlayacak düzeyde olduğu görülmüştür. Ortaya çıkan bu bulgunun öğretmenlerin uygulamalarına ne şekilde yansıdığını tespit etmek amacıyla öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin görüşleri incelenmiştir.

Yapılan araştırmada, öğretmenlerin drama yönteminin tanımına ilişkin olarak, dramayı doğaçlama yoluyla duygu ve düşüncelerin ifadesine olanak tanıyan bir yöntem olarak algıladıkları görülmüştür. Bununla birlikte öğretmenlerin drama yönteminin tanımını yapmakta güçlük çektikleri soru ile ilgili net cevaplar veremedikleri, bu konuda bilgi eksiklerinin olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç, Kılıçaslan ve Gün (2011); Yıldız (2011) araştırmalarına katılan öğretmenlerin drama yöntemi hakkındaki tanımlamaları ile benzerlik göstermektedir. Buna karşın Dellal ve Kara (2010) araştırmasına katılan öğretmen adayları ve öğretmenlerin drama teknikleri konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahip oldukları görülmüştür.

Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin üniversitede aldıkları drama dersini sevdikleri, dersin teorik boyutunun yanı sıra genellikle drama etkinliklerini hazırlayıp sunma şeklinde bir ders gördükleri ortaya çıkmıştır. İlgili literatüre bakıldığında bu sonucu destekleyen çalışmaların olduğu görülmektedir. Ormancı ve Ören (2010) yaptıkları araştırmada öğretmen adaylarının üniversitedeki drama dersine ilişkin olarak drama yöntemi ile ilgili bilgi edindikleri, uygulamaların nasıl yapılacağını gördükleri ve derse severek katıldıkları şeklinde görüşler belirtmişlerdir. Ünal (2004) yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının ilköğretimde drama derslerini drama yönteminin uygulanabilmesi açısından çok önemli gördükleri ve bu derse karşı olumlu tutuma sahip olduklarını tespit etmiştir.

Araştırma bulgularına göre drama yönteminin tüm branşlarda uygulanabilecek bir yöntem olduğu belirlenmiştir. Drama yönteminin kullanılabilirliğine ilişkin olarak genellikle öğrencilerin bu yöntemle ders işlenmesinde istekli oldukları yöntemin işlevsel ve eğlenceli olması ile birlikte her ders için uygun olduğu görülmüştür. İlgili literatürde bu sonucu destekleyen çalışmalar bulunmaktadır. Arıkan (2012); Çevik (2006); Kayhan (2012); Özdemir ve Üstündağ (2007); Şimşek, Topal, Maden ve Şahin (2010); Yıldız (2011); Yılmaz (2013) çalışmalarında drama yönteminin derslerinde etkili bir şekilde kullanılabildiği görülmüştür. buna karşın müfredatın uygun olmayışı, yöntem hakkında bilgi eksikliği bulunması ve zaman yetersizliği gibi nedenlerden dolayı yöntemi derslerinde etkili

olarak kullanamayan öğretmenler bulunmaktadır. Bu bulgu, Maden (2011) ve Yılmaz (2013) araştırmalarındaki bulguları desteklemektedir.

Araştırmada drama yöntemi ile öğrencilerde genel olarak pek çok kazanımın gerçekleşeceği belirlenmiştir. Öğretmenler tarafından özellikle eleştirel düşünme, empati, sosyalleşme, iletişim, toplama ve çıkarma yapabilme, duyuşsal, sözel ifade ve yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesinde drama yönteminin etkili olduğu ifade edilmiştir. İlgili literatürde Çetingöz ve Günhan (2011); Malbeleş (2011); Okoronkwo ve Okoronkwo (2011); Ormanlı ve Ören (2010); Yılmaz (2013) çalışmalarında drama yöntemi ile benzer becerilerin kazandırılabilceğı ortaya konulmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler, drama yönteminin kullanılmasının öğrencinin hem akademik başarı hem de sosyal hayatları üzerinde olumlu etkilerinin olacağını ifade etmişlerdir. Drama yönteminin en fazla olumlu etkiyi konuşma becerileri ve empati kurma becerileri üzerinde gösterdiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca drama yönteminin öğrenciler üzerinde; sorumluluk duygusu, bilgiyi somutlaştırma, farklı düşünme, sosyalleşme, yaratıcı düşünme, kalıcı öğrenme, akademik başarı, kendini tanıma, okula ve derse karşı sevgi, özgüven ve merak uyandırma gibi olumlu etkileri olduğu öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Bu bulgular ilgili literatürde, Akoğuz (2002); Ashton-Hay (2005); Başçı ve Gündoğdu (2011); Eti (2010); Güven (2012); Hendrix, Eick ve Shannon (2012); Karacil (2009); Karadağ (2005); Kılıçaslan & Gün (2011); McCaslin (2006); Onur (2008); Ormanlı ve Ören (2010); Sözer (2006); Taş (2008); Toy (2012); Yağmur (2010); Yazkan (2000); Yenilmez ve Uygan (2010) yapılan çalışmalardan elde edilen bulguları desteklemektedir.

Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler dramanın çok fazla bir olumsuz yönü olmadığını belirtmektedirler. Bununla birlikte öğretmenlerin genel olarak zaman, rol dağılımı ve etkinlikleri uygulama konusunda sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca drama etkinliklerini düzenleyen öğretmenin bu konuda yeterli bilgiye sahip olmaması, müfredat içeriğinin yoğun olması, sınıf yönetiminin güçleşmesi, öğrencilerde hayal kırıklığı oluşması, ders içeriğinden sapma, öğrencinin kimliğinden uzaklaşması, ilk başta etkinliklere katılma konusunda çekingenlik yaşayabilecek öğrencilerin bulunabileceğı gibi durumlar drama yönteminin diğer yöntemlere göre olumsuzlukları olarak ifade edilmiştir. İlgili literatürde Aytaş (2013); Bertiz (2011); Kaba ve Şimşek (2012); Maden (2011); Yılmaz (2013) yaptıkları çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Araştırmada öğretmenler, drama yönteminin daha etkili kullanılabilmesine yönelik görüş ve önerilerinde; üniversitelerde verilen eğitimin kapsamının genişletilmesi uygulamaya dönük olması, bütün branşlarda drama eğitiminin verilmesi ve bu sürenin bir

dönemle sınırlı kalmaması, Milli Eğitim Bakanlığının ders içeriklerini drama yönteminin kullanılmasına elverişli olacak şekilde hazırlaması ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle drama konusunda bilgilendirilmesi, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere katılması ve yöntemi derslerinde kullanma konusunda istekli olmaları, sınıfların uygun büyüklükte ve sınıf mevcutlarının drama etkinliklerine engel olmayacak şekilde oluşturulması görüşlerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bu görüşleri Altıntaş ve Kaya (2012); Arıkan (2012); Güven, (2012); Okvuran (2002); Uzuner-Yurt ve Eyüp (2012); Yıldız (2011) araştırmalarındaki bulguları desteklemektedir. Okvuran (2002) çalışmasında drama yönteminin öğretiminde öğretmenlere kuramsal bilgilerin yanında uygulamalı eğitimlerin de verilmesi gerektiğini ayrıca yarım dönem olarak verilen bir dersin yöntemin öğrenilmesini zorlaştıracığını belirtmiştir. Yıldız (2011) araştırma bulgularına göre drama destekli matematik eğitiminde Matematik öğretim programının yoğun olması zamanın yetmemesi sorununu oluşturmakta ve bu da drama etkinliklerine yer vermeyi engellemektedir ayrıca araştırmada hizmet içi eğitimin yetersizliğinin de öğretmenleri yönetime karşı yabancılaştırdığı bulgularına ulaşılmıştır.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

- Yapılan araştırma sonucunda öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeylerinin yöntemi kullanmayı sağlayabilecek düzeyde olduğu görülmüştür. Bununla birlikte öğretmenlerin tam anlamıyla yeterli öz yeterlik düzeyine sahip olmadıkları görülmüştür.
- Bu çalışmada yaratıcı drama eğitimi almış öğretmenler ile yaratıcı drama eğitimi almamış öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeylerinin anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırma sonuçlarına göre sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeylerinde sınıf öğretmenleri lehine anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaratıcı drama yöntemine ilişkin öz yeterlik algı düzeylerinde bayan öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Bu çalışmada öğretmenlerin hizmet süreleri ile yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır.
- Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin drama hakkında, öz yeterlik algı düzeylerine göre daha az bilgiye sahip oldukları görülmüştür. öğretmenler üniversitede aldıkları drama eğitimi derslerinin içerik bakımından yetersiz olduğu görüşündedirler. Drama eğitiminin daha etkili olabilmesi için üniversitelerdeki ders sayılarının artırılması gerektiği, Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim kurslarıyla öğretmenleri bilgilendirmesi, okullarda drama etkinliklerine uygun sınıfların oluşturulması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Yapılan çalışmada drama yöntemi ile öğrencilerde; eleştirel düşünme, empati, sosyalleşme, iletişim, toplama ve çıkarma yapabilme, duyuşsal, sözel ifade ve yaratıcılık becerilerinin geliştirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.
- Bu çalışmada drama yönteminin öğrencilerin hem akademik başarı hem de sosyal hayatları üzerinde olumlu etkilerinin olduğu ve drama yönteminin en fazla olumlu

etkiyi konuşma becerileri ve empati kurma becerileri üzerinde gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

- Yapılan çalışmada drama yönteminin uygulanmasında; zaman, rol dağılımı, öğretmenin yeterli bilgiye sahip olmaması, müfredat içeriğinin yoğun olması, sınıf yönetiminin güçleşmesi, öğrencilerde hayal kırıklığı oluşması, ders içeriğinden sapma, öğrencinin kimliğinden uzaklaşması, etkinliklere katılma konusunda çekingenlik yaşayabilecek öğrencilerin bulunması gibi olumsuzluklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

6.2. Öneriler

6.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

- Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine yönelik öz yeterlik algı düzeylerinin etkilendiği durumları ortaya çıkarma konusunda çalışmalar yapılmalıdır.
- Branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik öz yeterlik algı düzeylerinin sınıf öğretmenlerine göre düşük olmasının nedenleri araştırılmalıdır.
- Bayan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine yönelik öz yeterlik algı düzeylerinin erkek öğretmenlere göre yüksek çıkmasının nedenleri araştırılmalıdır. Bu konuda öğretmenlerle görüşmeler yapılmalıdır.
- Öğretmenleri drama yöntemine ilişkin bilgilendirmek amacıyla eğitici organizasyonlar düzenlenmelidir. Özellikle okullarda her dönem Haziran ve Eylül aylarında 2 hafta süreyle öğretmenler için düzenlenen seminerlerde drama yöntemi ile ilgili bilgiler verilmeli ve programda ne şekilde kullanılabileceğine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Üniversitelerde verilen drama eğitiminin süresi arttırılmalı, uygulamaya dönük bir içerikle sunulmalı ve tüm branşlarda zorunlu ders olarak yer alması sağlanmalıdır.
- Okullarda sınıf mevcutlarının drama yönteminin uygulanabilmesine imkan verecek sayıda olması sağlanmalıdır.
- Okullarda drama uygulama sınıfları oluşturulmalı ya da sınıfların yeterli büyüklükte olması sağlanmalıdır.
- Milli Eğitim Bakanlığı'nın okullarda uygulanmasını istediği müfredatın içerik olarak öğrenci merkezli eğitimi sağlaması, başta drama yöntemi olmak üzere diğer yöntemlere de elverişli hale getirilmesi sağlanmalıdır.

6.2.2. İlerde Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

- Araştırmada öz yeterliği yüksek ya da düşük düzeyde olan öğretmenlerin sınıftaki uygulamaları gözlemlenememiştir. İlerde yapılacak çalışmalarda öğretmenlerin öz yeterlik düzeyleri ile uygulamaları arasında bir ilişkinin olup olmadığı gözlem tekniği ile incelenmelidir.
- Araştırmada öğrencilerin görüşlerine başvurulmamıştır. İlerde yapılacak çalışmalarda drama yöntemini sınıfında uygulayan ve uygulamayan öğretmenlerin öğrencileri ile de görüşmeler yapılarak öğrencilerin bu durumdan nasıl etkilendikleri tespit edilmelidir.

7. KAYNAKÇA

- Akbaş, A. ve Çelikkaleli, Ö. (2006). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretimi Öz-Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Öğrenim Türü ve Üniversitelerine Göre İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 98-110.
- Akbulut, M. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bilgisayara İlişkin Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi (İzmir İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Akçadağ, T. (2010). Öğretmenlerin İlköğretim Programındaki Yöntem Teknik Ölçme ve Değerlendirme Konularına İlişkin Eğitim İhtiyaçları. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi (bilig)*, 53, 29-50.
- Akfırat, F. Ö. (2004), Yaratıcı Dramanın İşitme Engellilerin Sosyal Becerilerinin Gelişimine Etkisi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Akkoyunlu, B. ve Orhan, F. (2003). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü Öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Öz Yeterlik İnançları ile Demografik Özellikleri Arasındaki İlişki. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(3), 86-94.
- Akkuzu, N. ve Akçay, H. (2012). Kimya Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlik İnançlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Dokuz Eylül Üniversitesi Örneği). *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2195-2216.
- Akoğuz, M. (2002). *İletişim Becerilerinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Dramanın Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksu, H. H. (2008). Öğretmen Adaylarının Matematik Öğretimine Yönelik Öz Yeterlilik İnançları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2).
- Altıntaş, E. ve Kaya, H. (2012). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Drama Yöntemiyle Fen Ve Teknoloji Dersinin İşlenmesine Yönelik Öz Yeterlik Ve Tutumları. *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 28 (4), 287-295.
- Arastaman, G. (2013). Eğitim ve Fen Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinin Öz-Yeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*. 14(2), 205-217.
- Arıkan-Yılmaz, E. N. (2012). İlköğretim Okullarında Yaratıcı Drama Yönteminin Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılmasının Erişim Tutum Ve Kalıcılığa Etkisi: Meram İlköğretim Okulu Örneği. *Sanat Ve Dil Dergisi*, 1 (5).
- Arieli, B. (2007). The Integration Of Creative Drama Into Science Teaching. Unpublished doctoral dissertation, Kansas State University, Manhattan.

- Arslan, S. ve Özpınar, İ. (2008). Öğretmen Nitelikleri: İlköğretim Programlarının Beklentileri ve Eğitim Fakültelerinin Kazandırdıkları. Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen Ve Matematik Eğitimi Dergisi, 2(1), 38-63.
- Ashton-Hay, S. (2005). Drama: Engaging all Learning Styles. In *Proceedings 9th International INGED (Turkish English Education Association) Conference*, Economics and Technical University, Ankara
- Aşkar, P. ve Umay, A. (2001). İlköğretim Matematik Öğretimi Öğrencilerinin Bilgisayarla İlgili Öz Yeterlik Algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 21, 1-8.
- Aşkar, P. & Davenport, D. (2009). An Investigation Of Factors Related To Self-Efficacy For Java Programming Among Engineering Students. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 8 (1).
- Avcioğlu, H. (2012). Zihinsel Yetersizliği Olan Çocuklara Sosyal Beceri Kazandırmada İşbirliğine Dayalı Öğrenme Ve Drama Yöntemlerinin Etkililiği. *Eğitim Ve Bilim Dergisi*, Cilt 37, Sayı 163.
- Aydın, S. ve Boz, Y. (2010). İlköğretim Fen Bilgisi Öğretmen adaylarının Fen Öğretimi ile İlgili Öz Yeterlik İnançları ve Öz Yeterlik İnançlarının Kaynakları. *İlköğretim Online*, 9(2), 694-704.
- Aytaş, G. (2013). Eğitim ve Öğretimde Alternatif Bir Yöntem: Yaratıcı Drama. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(12).
- Bağdatlı, M. İ. (2010). Kâzım Karabekir'in Uygulamalarında Yaşayarak Öğrenme ve Eğitici Drama. *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 23, 121-140.
- Baki, A. ve Gökçek, T. (2012). Karma Yöntem Araştırmalarına Genel Bir Bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change. *Psychological Review*, 84 (2), 191-215.
- Barnes, G. V. (2003) Self-Efficacy and Teaching Effectiveness. <http://www.cfa.arizona.edu/jsr/jsrbarnes/jsrbarnes%20main%20frame.htm> adresinden 22.08.2013 tarihinde edinilmiştir.
- Başçı, Z. ve Gündoğdu, K. (2011). Öğretmen Adaylarının Drama Dersine İlişkin Tutumları ve Görüşleri: Atatürk Üniversitesi Örneği. *İlköğretim Online*, 10(2), 454-467. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 1 Ocak 2013 tarihinde edinilmiştir.
- Benzer, F. (2011). İlköğretim Ve Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algılarının Analizi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Berg, C. V. D. (2008). A Creative Drama Programme To Stimulate Emotional Intelligence In 10 To 11 Year-Old English-Speaking Girls. Unpublished Masters Thesis, Tshwane University Of Technology, Pretoria.
- Bertiz, H., Bahar, M. ve Yeğen, G. (2010). Fen Ve Teknoloji Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemine Yönelik Tutumları Ve Yöntemin Fen Ve Teknoloji Eğitiminde Kullanılabilirliğine İlişkin Görüşleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, (2), 483-509.

- Bertiz, H. (2011). İlköğretim Okullarında Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılması ve Yaygınlaşması Sürecinde Karşılaşılan Engeller ve Sorunların Müfettişlerin Görüşleri İle Belirlenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(40), 34-56.
- Bıkmaz-Hazır, F. (2002). Fen Öğretiminde Öz Yeterlik İnancı Ölçeği. *Eğitim Bilimleri Ve Uygulama*, 1(2), 197-210.
- Bilek, E. (2009). *İlköğretim Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde Dramatizasyon Yönteminin Öğrencilerin Sosyal – Duygusal Uyumlarına Ve Akademik Başarılarına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Bloomfield, L. & Kendall, S. (2012). Parenting Self-Efficacy, Parenting Stress And Child Behaviour Before And After A Parenting Programme. *Primary Health Care Research & Development*, 13, 364–372.
- Bozgeyikli, H., Bacanlı, F. ve Doğan, H. (2009). İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Karar Verme Yetkinliklerinin Yordayıcılarının İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21.
- Buldur, S. (2009). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Alternatif Ölçme Ve Değerlendirme Yaklaşımlarına Yönelik Okuryazarlık ve Özyeterlik Düzeylerinin Geliştirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. 9. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, B. ve Cantürk-Günhan, B. (2009). Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Ölçeği. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 4(1), 34-43.
- Caymaz, B. (2008). Fen Ve Teknoloji Ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Ve Teknoloji Okuryazarlığına İlişkin Öz Yeterlik Algıları. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ceylan, Ş. ve Ömeroğlu, E. (2011). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Drama Eğitimi Hakkındaki Tutumlarını Değerlendirmeye Yönelik Ölçek Geliştirme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 15-26.
- Chyung, S. Y., Moll, A. J. & Berg, S. A. (2010). The Role of Intrinsic Goal Orientation, Self- Efficacy, and E-Learning Practice in Engineering Education. *The Journal of Effective Teaching*, 10 (1), 22-37.
- Cömertpay, B. (2006). Dramanın 5-6 Yaş Grubu Çocukların Dil Edinimine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Çakır, B. E. (2012). *Geleneksel Öğretim Yöntemleri İle Dramatizasyon Yönteminin İlköğretim 2. Sınıf Matematik Dersinde, Öğrencilerin Akademik Başarı Ve*

Kavramların Kalıcılık Düzeylerine Etkisinin Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Çalışkan, N. ve Karadağ, E. (2005). Dramada Beden Dili. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (2), 103-113.
- Çalışkan, N. ve Karadağ, E. (2008). İlköğretimde Drama “Oyun Ve İşleniş Örnekleriyle” (2. Baskı). Ankara, Anı Yayıncılık.
- Çam, F., Özkan, E., ve Avinç, İ., (2009). Fen ve Teknoloji Dersinde Drama Yönteminin Akademik Başarı ve Derse Karşı İlgi Açısından Karşılaştırmalı olarak İncelenmesi: Köy ve Merkez Okulları Örneği. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, (2), 459-483.
- Çapri, B. ve Kan, A. (2006). Öğretmen Kişilerarası Öz-yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 48-61.
- Çaycı, B. (2011). Sınıf Öğretmenliği Lisans Programındaki Alan Eğitimi Derslerinin Öğretmen Yeterliği Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 1-12.
- Çelen, İ. ve Vural, R. (2009). Eğitimde Drama Ve İngilizce Öğreimi: İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *İlköğretim Online*, 8, (2), 425-438
- Çelen, F. K., Çelik, A. ve Seferoğlu, S. S. (2011 Şubat). Türk Eğitim Sistemi ve PISA Sonuçları, Akademik Bilişim, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Çepni, S. (2010). Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş, Trabzon.
- Çetingöz, D. ve Cantürk-Günhan, B. (2011). Drama Uygulamalarının Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Drama Etkinlikleri Planlama Becerilerine Yönelik Görüşleri Üzerindeki Etkileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 89-99.
- Çetingöz, D. (2012). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 131-142.
- Çevik, H. (2006). Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Drama Tekniğinin Kullanımı, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Çevik, D. B. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168.
- Çoban, E. Ç. (2007). *Sosyal Beceri Sorunu Olan Öğrenciler Ve Annelerine Uygulanan Yaratıcı Drama Etkinlikleri Programının Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Gelişimi Üzerindeki Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, İzmir.
- Çuhadar, C. ve Yücel, M. (2010). Yabancı Dil Öğretmeni Adaylarının Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğretim Amaçlı Kullanımına Yönelik Özyeterlik Algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 199-210.

- Dalbudak, Z. (2006). Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliklerini Kullanmaları Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Daniel, M. E. & Harwell, D. (2010). Preschool Teachers' Perceptions Of Self-Efficacy In Terms Of Meeting The Needs Of Students Following A Critical Incident. *e-International Journal Of Educational Research*, 1 (1), 77-87.
- Davies, P. (1990). The Use of Drama in English Language Teaching. *Tesl Canada Journal*, 8 (1).
- Debre, İ. (2008). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Konularının Öğretiminde Ders Anlatım Stratejisi Olarak Dramatizasyonun Kullanılmasının Öğrencinin Başarı Düzeyine Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dellal-Akpınar, N. ve Kara, Z. (2010). Yabancı Dil Öğretmeni Adaylarının Ve Öğretmenlerin Drama Teknikleri Konusunda Farkındalık Düzeyleri. *Dil Dergisi*, 149.
- Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2011). Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36(159).
- Doğan, S. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlik Algısı Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Ağrı İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Erzincan.
- Epçaçan, C. ve Demirel, Ö. (2011). Okuduğunu Anlama Öz Yeterlik Algısı Ölçeğinin Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(16).
- Erdoğan, S. (2006). *Altı Yaş Grubu Çocuklarına Drama Yöntemi İle Verilen Matematik Eğitiminin Matematik Yeteneğine Etkisi*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdoğan, S. (2010). *Eğitici Drama Yönteminin Fen Ve Teknoloji Dersi Vücudumuzda Sistemler Ünitesinde Öğrenci Başarısına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eti, İ. (2010). Drama Etkinliklerinin Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 5-6 Yaş Grubu Çocukların Sosyal Becerileri Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Fenli, A. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutumları (MAKÜ Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Fletcher, M. (2005). Self-Efficacy As An Evaluation Measure For Programs In Support Of Online Learning Literacies For Undergraduates. *Internet and Higher Education* 8, 307-322.
- Gökçek, T., Babacan, F. Z., Kangal, E., Çakır, N., ve Kül, Y. (2013). 2003-2012 Yılları Arasında Türkiye'de Karma Araştırma Yöntemiyle Yapılan Eğitim Çalışmalarının Analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(7), 435-456.
- Genç, N. H. (2003). Eğitimde Yaratıcı Dramanın Alınlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 196-205.

- Genç, S. Z. ve Eryaman, M. Y. (2008). Değişen Değerler Ve Yeni Eğitim Paradigması. *Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Gençtürk, A. ve Memiş, A. (2010). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algıları ve İş Doyumlarının Demografik Faktörler Açısından İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(3), 1037-1054.
- Gömlüksiz, M. N. ve Erten, P. (2013). Öğretmen Adaylarının Genel İnternet Özyeterlik Algıları (Fırat Üniversitesi Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(1), 119-140.
- Gönen, M. ve Dalkılıç, N. U. (2009). Çocuk Eğitiminde Yaratıcı Drama (1. Baskı). İstanbul, Epsilon Yayıncılık.
- Güllü, M. (2009). *Dramatizasyon Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerindeki Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gündüz, Ş. ve Odabaşı, F. (2004). Bilgi Çağında Öğretmen Adaylarının Eğitiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme Dersinin Önemi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(1).
- Gürol, A. (2003). Okulöncesi Öğretmenleri İle Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Eğitimde Dramaya İlişkin Kendilerini Yeterli Bulma Düzeylerinin Belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (2), 147-165.
- Güven, B. ve Ersoy, E. (2007). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretim I Dersine İlişkin Öz Yeterlik Algıları ve Bilişsel Tutumlarının Belirlenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21).
- Güven, A. Z. (2012). İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Türkçe Derslerinde Drama Yönteminin Kullanımı Üzerine Nitel Bir Çalışma. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 1(2).
- Hendrix, R., Eich, C. & Shannon, D. (2012). The Integration of Creative Drama in an Inquiry-Based Elementary Program: The Effect on Student Attitude and Conceptual Learning. *Journal Of Science Teacher Education*, 23 (7).
- Hsiao, H. C., Tu, Y. L. & Chung, H. N. (2012). Perceived Social Supports Computer Self-Efficacy And Computer Use Among High School Students. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 11(2).
- İpek, C. & Bayraktar, C. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Beden Eğitimi Dersine İlişkin Özyeterlik Algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 67-84.
- İpek, C. ve Acuner, H. Y. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Öz-Yeterlik İnançları ve Eğitim Teknolojilerine Yönelik Tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 23-40.
- Kaba, H. ve Şimşek-Özdemir, P. (2012). İlköğretim Bölümü Yüksek Lisans Öğrencilerinin Fen ve Teknoloji Öğretiminde Yaratıcı Drama Yönteminin

Uygulanılmasına İlişkin Görüşleri (Hacettepe Üniversitesi Örneği). *10. Ulusal Fen Bilimleri Ve Matematik Eğitimi Kongresi*, Niğde.

Kadim, M. (2012). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyun Öğretimine İlişkin Öz Yeterliklerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Kaf, Ö. (1999). *Hayat Bilgisi Dersinde Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Kahyaoğlu, M. ve Yangın, S. (2007). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Mesleki Öz Yeterliklerine İlişkin Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 73-84.

Kalem, S. ve Fer, S. (2003). Aktif Öğrenme Modeliyle Oluşturulan Öğrenme Ortamının Öğrenme, Öğretme ve İletişim Sürecine Etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences Theory & Practise)*, 3 (2), 433-461.

Karacil, M. (2009). İlköğretim 1. Kademedeki Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrencinin Akademik Başarısına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi, Kars.

Karadağ, E. (2005). Eğitim Yönetimi ve Öğretim Yöntemleri İlişkisi Kapsamında Drama Yönteminin Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

Karasar, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel.

Karademir, T. (2012). Öğretmenlerin Öğrenme Nesnesi Öz Yeterlilik Algılarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Karakaya, N. (2007). İlköğretimde Drama Ve Örnek Bir Uygulama. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 27, Sayı 1, 103-139.

Kasap, D. (2012). Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlik İnançları İle Mesleklerine Yönelik Bilgisayar Ve İnternet Kullanımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

Kasapoğlu, K. ve Duban, N. (2012). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yapılandırmacı Yaklaşımı Uygulamaya Yönelik Öz Yeterlik İnançlarını Yordayan Bir Faktör Olarak Yapılandırmacı Yaklaşım Yönelik Tutumları (Afyonkarahisar İli Örneği). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 85-96.

Kayhan, H. C. (2004). Yaratıcı Dramanın İlköğretim 3. Sınıf Matematik Dersinde Öğrenmeye, Bilgilerin Kalıcılığına Ve Matematiğe Yönelik Tutumlarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Kayhan, H. C. (2012). Türkiye'deki Drama Ağırlıklı Matematik Öğretimi Çalışmaları Üzerine Bir Değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18), 97-120.

Kazıcı, E. (2008). *İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Derslerinde Deyim Ve Atasözlerinin Öğretiminde Dramatizasyon Yönteminin Etkililik Düzeyi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Keshta, A. S. (2013). Using Educational Drama and Role-Playing Teaching English in Gaza Governorates. *Asian Journal of Education* , 1(1).
- Kılıçaslan, M. ve Gün, F. (2011 Nisan). Okulöncesi Öğretmenlerinin Yükseköğretimde Verilen Drama Dersinin Yeterliliğine İlişkin Düşüncelerinin İncelenmesi. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya. www.iconte.org adresinden 2 Ocak 2013 tarihinde edinilmiştir.
- Kiremit-Özenoğlu, H. (2006). Fen Bilgisi Öğretmenliği Öğrencilerinin Biyoloji İle İlgili Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılması. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Koç, K. (2009). *İlköğretim 7. Sınıf Türkçe Dersinde Dramatizasyonla Yaratıcı Dramanın Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Korkut, K. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlik İnançları İle Sınıf Yönetimi Beceri Algıları Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Köksal, M. S. (2006). Kavram Öğretimi Ve Çoklu Zeka Teorisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 473-480.
- Kurbanoğlu, S. S. (2004). Öz Yeterlik İnancı Ve Bilgi Profesyonelleri İçin Önemi. *Bilgi Dünyası*, 5(2), 137-152.
- Küçükıymaz, A. ve Duban, N. (2006). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretimi Öz Yeterlik İnançlarının Artırılabilmesi İçin Alınacak Önlemlere İlişkin Görüşleri. *Yüzüncüyıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 1-23.
- Maden, S. (2008). Türkçe Öğretiminde Drama Yönteminin Gerekliliği. *Türklük Bilimi Araştırmaları (TÜBAR)*, 27, 503-519.
- Maden, S. (2010a). Türkçe Öğretiminde Drama Yönteminin Gerekliliği. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 27, Sayı Bahar.
- Maden, S. (2010b). Türkçe Öğretmenlerinin Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlikleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 259-274.
- Maden, S. (2011). Türkçe Öğretiminde Drama Yönteminin Kullanımı İle İlgili Sorunlar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(6).
- Malbeği, F. (2011). Drama Yönteminin Sosyal Bilgiler Dersi Başarısına ve Bilinçli Tüketici Düzeyine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Maskan, A. (2010). Fizik ve Matematik Öğretmen Adaylarının Fiziğe Karşı Öz-Yeterlik İnançlarının Değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 31-42.
- MEB (2013). İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. <http://www.meb.gov.tr/mevzuat/> adresinden 20 Eylül 2013 tarihinde edinilmiştir.

- McCaslin, N. (2006). Creative Drama In The Classroom And Beyond 8E. <http://catalogue.pearsoned.co.uk/samplechapter/0205451160.pdf> adresinden 12 Kasım 2013 tarihinde edinilmiştir.
- Oğuz, A. ve Altun, E. (2011, Nisan). Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumları ile Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya. www.iconte.org adresinden 2 Ocak 2013 tarihinde edinilmiştir.
- Okoronkwo, S. & Okoronkwo, C. (2011). Creative Dramatics As An Effective Educational Tool In Contemporary Education: A Pedagogical Discourse. *Proceedings of the 2011 International Conference on Teaching, arning and Change*, International Association for Teaching and Learning, Dept of Theatre Arts, Faculty of Arts, Nnamdi Azikiwe University, Nigeria.
- Okvuran, A. (2002). Dramanın Öğretimi ve Dramaya Dayalı Öğrenme. *Eğitim Bilimleri Ve Uygulama*, 1 (1), 115-131.
- Onur, G. (2008). İlköğretim 2. Ve 3. Sınıf Öğrencilerine Sınıf Ve Okul Kurallarının Hayat Bilgisi Dersi Kapsamı Çerçevesinde Drama Tekniğiyle Öğretiminin Kalıcılığa Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Ormancı, Ü. ve Ören-Şaşmaz, F. (2010). Dramanın İlköğretimde Kullanılabilirliğine Yönelik Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşleri: Demirci Eğitim Fakültesi Örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 43 (1), 165-191.
- Oruç, S. (2004). Eğitim Fakültelerinde “İlköğretimde Drama“ Dersini Veren Öğretim Elemanlarının Karşılaştıkları Güçlükler Ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Önder, A. (2012). Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama (9. Baskı). Ankara, Nobel Yayınevi.
- Önen, F. ve Muşlu-Kaygısız, G. (2013). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının 6-8. Dönemler Arasındaki Fen Öğretimine Yönelik Öz Yeterlik İnançları ve Bu İnanca İlişkin Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 1-19.
- Özdemir, P. ve Üstündağ, T. (2007). Fen ve Teknoloji Alanındaki Ünlü Bilim Adamlarına İlişkin Yaratıcı Drama Eğitim Programı. *İlköğretim Online*, 6(2), 226-233. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 14 Eylül 2013 tarihinde edinilmiştir.
- Özdemir, S. M. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretim Sürecine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 54, 277-306.
- Özdemir, A. (2010). İlköğretim Okullarında Algılanan Örgütsel Desteğin Öğretmenlerin Kişiler Arası Öz Yeterlik İnançları İle İlişkinin İncelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 127-146.
- Özçelik, H. ve Aşkı-Kurt, A. (2007). İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayar Özyeterlikleri: Balıkesir İli Örneği. *İlköğretim Online*, 6(3), 441-451.

- Öztürk, A. (2001). Eğitim Öğretimde Yeni Bir Yaklaşım: Yaratıcı Drama. *Kurgu Dergisi*, Sayı 18, Sayfa: 251-259.
- Puzziferro, M. (2008). Online Technologies Self-Efficacy and Self-Regulated Learning as Predictors of Final Grade and Satisfaction in College-Level Online Courses. *The American Journalist Of Distance Education*, 22, 72–89.
- Sağırılı, H. E, ve Gürdal, A. (2002). Fen Bilgisi Dersinde Drama Tekniğinin Öğrenci Başarısına Etkisi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı 15, Sayfa: 213-224.
- San, İ. (1990). Eğitimci Yaratıcı Drama. *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(2), 573-574.
- Sedef, A. (2012). Yaratıcı Drama Etkinliklerinin İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Bilimsel Süreç Becerilerine Bilimsel Yaratıcılıklarına ve Öz Düzenlemelerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Selimbhocaoğlu, A. (2004 Temmuz). Drama Ve İlköğretimde Dramanın Önemi. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Selvi, K. (1999). Yaratıcı Drama Yönteminin Eğitimde Kullanılması. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı: 11, Sayfa: 301-308.
- Sevim, O. & Özdemir-Erem, N. H. (2013). Yaratıcı Drama Tekniğinin Öğrencilerin Yazma Kaygıları Üzerindeki Etkileri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11).
- Shea, P. & Bidjerano, T. (2010). Learning Presence: Towards A Theory Of Self-Efficacy, Self-Regulation And The Development Of A Communities Of Inquiry In Online And Blended Learning Environments. *Computers & Education*, 55, 1721–1731.
- Soner, S. (2005). *İlköğretim Matematik Dersi Kesirli Sayılarda Toplama-Çıkarma İşleminde Drama Yöntemi İle Yapılan Öğretimin Etkililiği*, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Sözer, N. (2006). İlköğretim 4. Sınıf Matematik Dersinde Drama Yönteminin Öğrencilerin Başarılarına Tutumlarına Ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Sungurtekin, Ş., Sezer-Onur, G., Kahraman-Bağçeli, P. ve Sadioğlu, Ö. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının “İlköğretimde Drama” Dersine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 8(3), 755-770.
- Synkova, K. (2012). Drama in Education. http://conference.pixel-online.net/ICT4LL2012/common/download/Paper_pdf/436-QIL61-FP-Synkova-ICT2012.pdf adresinden 13 Kasım 2013 tarihinde edinilmiştir.
- Şahin, B. (2006). Mersin İl Merkezindeki Devlet Ve Özel İlköğretim Okullarındaki İngilizce Öğretmenlerinin Öğretim Etkinliği İçerisinde Dramayı Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Şahin-Taşkın, Ç. & Hacıömeroğlu, G. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özyeterlik İnançları: Nicel ve Nitel Verilere Dayalı Bir İnceleme. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 21-40.

- Şallı, F. (2012). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Öz Yeterlikleri İle Matematik Öğretimi Yeterliklerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Şenol, F. B. (2012). Okul Öncesi Öğretmen Adayları İle Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Şimşek, T., Topal, Y., Maden, S. ve Şahin, A. (2010). İlköğretim 2. Kademe Türkçe Dersinde Zarf (Belirteç) Konusunun Drama Yöntemi Kullanılarak Öğretimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 39 (186), 106-120.
- Taipjutorus, W., Hansen, S. & Brown, M. (2012). Improving Learners' Self-Efficacy In A Learner-Controlled Online Learning Environment: A Correlational Study. http://www.ascilite.org.au/conferences/wellington12/2012/images/custom/taipjutorus_widchaporn_improving.pdf. adresinden 11 Kasım 2013 tarihinde edinilmiştir.
- Tarkın, A. ve Uzuntiryaki, E. (2012). Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Mesleğe Yönelik Tutumlarının Kanonik Korelasyon Analizi ile İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 11(2), 332-341.
- Taş, F. (2008). İlköğretim 1.-5. Sınıflar Matematik Dersi Temel Becerilerine Drama Tekniğinin Katkısına İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Tatar, N., Yıldız, E., Akpınar, E. ve Ergin, Ö. (2009). Fen ve Teknolojiye Yönelik Özyeterlik Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Eurasian Journal of Educational Research*, 36, 263-280.
- Telef, B. B. (2011). Öğretmenlerin Öz-yeterlikleri, İş Doyumları, Yaşam Doyumları ve Tükenmişliklerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 10(1), 91-108.
- Teo, T. (2009). Examining The Relationship Between Student Teachers' Self Efficacy Beliefs And Their Intended Uses Of Technology For Teaching: A Structural Equation Modelling Approach. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 8 (4).
- Tokinan-Özevin, B. ve Bilen, S. (2011). Yaratıcı Dans Etkinliklerinin Motivasyon Özgüven Özyeterlik Ve Dans Performansı Üzerindeki Etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 363-374.
- Toy, B. N. (2012). Öğretmen Eğitiminde Formasyon Derslerinin Drama Yöntemi İle İşlenişine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri: Gelişim Ve Öğrenme Dersi Örneği. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 1(1).
- Turan, İ., Kuşuoğlu, H. İ. ve Albayrak, O. (2012). Öğretmen Adaylarının Drama Öz Yeterliği Ve Coğrafya Tarih Ve Vatandaşlık Bilgileri Konularında Drama Kullanımı. *e-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Education Sciences*, 7(4), 1004-1016.
- Tutuman, O. Y. (2011). Türkçe Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Uygulama Yeterlilikleri. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- Türk, Ö. (2008). İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlilikleri Ve Mesleki Doyumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Ulutaş, A. (2011). Okul Öncesi Dönemde Drama Ve Oyunun Önemi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4 (6), 233-242.
- Uzuner-Yurt, S. ve Eyüp, B. (2012). Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Öğretme Sürecinde Drama Etkinliklerine Yer Verme Durumlarının İncelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 34.
- Ünal, E. (2004). Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinin İlköğretimde Drama Derslerine İlişkin Tutumları. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(2), 1-15.
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2009). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 1-16.
- Weiss, A. (2007). Andwhosays It Doesn't Make Sense? Drama İn Third-Level Language Classrooms. Issue 1, <http://scenario.ucc.ie> adresinden 14 Kasım 2013 tarihinde edinilmiştir.
- Yağmur, E. (2010). 7. Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersinin Yaratıcı Drama Destekli İşlenmesinin Eleştirel Düşünme Becerisi Ve Başarı Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Yalım, N. (2003). *İlköğretim Dördüncü Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi İle Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yaman, S. ve Yalçın, N. (2005). Fen Öğretiminde Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Problem Çözme Ve Öz Yeterlik İnanç Düzeylerinin Gelişimine Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 29, 229-236.
- Yang, S. H. (2012). Exploring College Students' Attitudes And Self-Efficacy Of Mobile Learning. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 11 (4).
- Yazar, A., Çelik, M. ve Kök, M. (2007). Okul Öncesi Eğitimde Yaratıcı Dramanın Çocuğun Gelişim Alanlarına Etkisi. Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi (KKEFD), 16.
- Yazkan, M. (2000). İlköğretim Okullarının 1. Kademesinde Dinlediğini Anlama Davranışının Kazandırılmasına Dramatizasyonun Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Yenilmez, K. ve Uygan, C. (2010). Yaratıcı Drama Yönteminin İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Geometriye Yönelik Öz Yeterlik İnançlarına Etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 931-942.
- Yıldırım, İ. N. (2008). İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Yeterlilik Ve Uygulama Düzeylerinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin
- Yıldız, E. (2011). Yaratıcı Dramayı Matematik Öğretiminde Yöntem Olarak Kullanan Öğretmenlerin Ve Öğretim Elemanlarının Yönteme İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yılmaz, M. ve Çimen, O. (2008). Biyoloji Eğitimi Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Biyoloji Öğretimi Öz Yeterlik İnanç Düzeyleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 20-29.
- Yılmaz, S. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bir Yöntem Olarak Dramanın Kullanımına İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(2), 123-145.
- Zararsız, N. (2012). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi (İstanbul Sultanbeyli İlçesi Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

8. EKLER

Ek 1: Öğretmenlerin Öz Yeterlik Düzeyleri Ölçek Kullanım İzni

Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği İzin Belgesi

İlgili Makama

Tarafımızdan geliştirilen "Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği"nin araştırmacı Melek Güler tarafından referans göstermek şartıyla yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmasında herhangi bir mahsur yoktur.

24.05.2013

Yrd. Doç. Dr. Bilge CAN

Ek 2: Ölçek Uygulama İzni

**T.C.
KARS VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

14/06/2013

Sayı : 91782061/604.01/1379442
Konu : Tez Çalışması

**VALİLİK MAKAMINA
KARS**

Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı bünyesinde bulunan Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı 1180003 numaralı öğrencisi Melek GÜLER' in " Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Drama Yönetimine İlişkin Görüşleri ve Öz Yeterlilik Alguları" konulu yüksek lisans tez çalışmasında kullanmak üzere hazırlanan anketin Müdürlüğümüze bağlı İlk ve Orta dereceli okullarda görev yapan öğretmenlere uygulanması isteği Amasya Üniversitesi Rektörlüğünün ' nün 05/06/2013 tarih ve 884 sayılı yazıları ile belirtilmektedir.

İlgili anket ve forumlar, Millî Eğitim Bakanlığı' nın "Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri" konulu 2012/13 Nolu Genelgesi gereğince incelenmiş olup, Müdürlüğümüze bağlı İlk ve Orta dereceli okullarda görev yapan öğretmenlere uygulanması ve sonucunda CD ortamında Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şubesine teslim edilmesi Müdürlüğümüzce de uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur' larımıza arz ederim.

Yıldırım ALKİŞ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
14/06/2013

Karahan DAŞTAN
Vali a
Vali Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 3: Yaratıcı Drama Öz Yeterlik Algısı Düzeyi

AÇIKLAMA: Değerli meslektaşım bu araştırma Amasya Üniversitesinde yapmakta olduğum yüksek lisans tezi için “sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri ” belirlemeye yöneliktir. Bu anket sadece yüksek lisans sürecinde tez çalışması için kullanılacaktır.

Her madde için size göre uygun olan seçeneği (X) ile işaretlemeniz gerekmektedir. Sorulara vereceğiniz cevapların samimi olması var olan durumun olduğu gibi ortaya konulması açısından önem arz etmektedir. Bu nedenle hiçbir soruyu cevapsız bırakmamanızı, soruları sabırla ve samimiyetle cevaplamanızı rica ediyorum. İlgisi ve katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Melek GÜLER
Sınıf Öğretmeni

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Yaşınız?

() 20 - 25 () 26 – 30 () 31 – 35 () 36 – 45 () 46 ve üstü

2. Cinsiyetiniz?

() Kadın () Erkek

3. Mezun olduğunuz branş?

() Sınıf Öğretmenliği () Türkçe Öğrt () Fen ve Teknoloji Öğrt
() Matematik Öğrt () Sosyal Bilgiler Öğrt () Din Kült ve Ahlak Bil Öğrt
() Beden Eğitimi Öğrt () Müzik Öğrt () Görsel San Öğrt

4. Öğretmenlik mesleğindeki kıdeminiz?

() 0 - 3 yıl () 4 – 6 yıl () 7 – 10 yıl () 11 – 15 yıl
() 16 – 20 yıl () 20 yıl ve üstü

5. Drama ile ilgili almış olduğunuz eğitim?

() Mezun olduğum programda drama yöntemine yönelik ders aldım
() Drama ile ilgili hiçbir eğitim almadım

YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ÖZYETERLİK ALGISI ÖLÇEĞİ		1. Hiç katılmam	2. Az Katılırim	3.Orta Katılırim	Derecede	4. Çok katılırim	5. Tam Katılırim
1.	Yaratıcı drama yöntemi ile dersi eğlenceli hale getirebilirim						
2.	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlayabilirim.						
3.	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin problemlerini kolayca çözebilirim						
4.	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirebilirim						
5.	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin derse olan tutumlarını olumlu yönde geliştirebilirim.						
6.	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin başarılarını arttırabilirim.						
7.	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin ezber yapmalarını önleyemem						
8.	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin empati becerilerini geliştirebilirim						
9.	Yaratıcı drama yöntemi ile dersi günlük yaşamla ilişkilendirebilirim.						
10	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerimi yaratıcı düşünmeye sevk edebilirim						
11	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrenciyi kolay değerlendiremem						
12	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin ön bilgileri ile yeni bilgileri arasında ilişki kurmalarını sağlayabilirim.						
13	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin kendilerini tanımalarını sağlarım						
14	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin kendileri ile barışık olmalarını sağlayabilirim.						
15	Yaratıcı drama yöntemi ile ders boyunca öğrencileri aktif hale getiremem.						
16	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin cesur olmalarını sağlayabilirim						
17	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin mantıksal çıkarım yapmalarını sağlayabilirim.						
18	Yaratıcı drama yöntemi ile dersi öğrencilere sevdirebilirim.						
19	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin motivasyonunu arttıramayabilirim						
20	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin özgüvenini arttırabilirim.						
21	Yaratıcı drama yöntemi ile dersi diğer disiplinlerle ilişkilendirebilirim						
22	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin geleceğe umutla bakmalarını sağlayabilirim.						
23	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencileri araştırmaya sevk edemem						
24	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin grup çalışmasına yatkın olmasını sağlayabilirim						
25	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin hayal gücünü geliştirebilirim						
26	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin girişken olmalarını sağlayabilirim						
27	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin bilgiye kendilerinin ulaşmalarını sağlayabilirim						
28	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin eleştirel düşüncelerini sağlayabilirim						
29	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerde merak duygusunu uyandıramam						
30	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin bilgilerinin kalıcı olmasını sağlayamam						
31	Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilere farklı bakış açılarını gösterebilirim						
32	Yaratıcı drama yöntemini öğretimde bir araç olarak kullanabilirim.						
33	Yaratıcı drama yöntemini etkili bir şekilde kullanabilirim.						
34	Yaratıcı drama ile değerlendirme becerilerimi geliştiremem						
35	Yaratıcı drama öğrencilerle iletişime geçebilmemi sağlar.						
36	Yaratıcı drama yöntemi ile problemlerimi kolayca çözebilirim						
37	Yaratıcı drama ile empati becerilerimi geliştirebilirim						

		1. Hiç katılmam	2. Az Katılırim	3.Orta Derecede Katılırim	4. Çok katılırim	5. Tam Katılırim
38	Yaratıcı drama yönteminin uygulanması sırasında zorluk çekeceğimi düşünüyorum					
39	Yaratıcı drama ile diğer alanlardaki arkadaşlarımla ilişkilerimi artırabilirim					
40	Yaratıcı drama ile hayal gücümü geliştirebilirim.					
41	Yaratıcı drama ile sorgulama yeteneğimi artırabilirim					
42	Yaratıcı drama ile kendimi daha iyi tanıyabilirim					
43	Yaratıcı drama ile farklı bakış açıları kazanabilirim.					
44	Yaratıcı drama yöntemini etkili bir şekilde kullanamam.					
45	Yaratıcı drama yöntemini kullanırken bir problemle karşılaşınca ne yapacağımı bilmiyorum					
46	Yaratıcı drama yöntemi ile öz güvenimi artırabilirim					
47	Yaratıcı drama ile eleştirel düşünme becerilerimi geliştirebilirim					

Ek 4: Araştırmada Kullanılan Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

Araştırma sorusu: sınıf ve branş öğretmenlerinin drama yöntemine ilişkin görüşleri nelerdir?

Görüşmenin yapıldığı yer ve saat:

Görüşme süresi:

KİŞİSEL BİLGİLER

Mezun olunan bölüm:

Yaş:

Kıdem:

Drama ile ilgili alınan eğitim:

GÖRÜŞME SORULARI

1. Drama deyince aklınıza neler geliyor?
2. Üniversitede aldığınız drama dersine yönelik görüşleriniz nelerdir?
3. Drama yönteminin branşınızda kullanılabilir bir yöntem olduğunu düşünüyor musunuz?
4. Drama yöntemiyle öğrencilere hangi becerilerin kazandırılabilir olduğunu düşünüyorsunuz?
5. Drama yönteminin olumlu yönleri nelerdir?
6. Drama yönteminin olumsuz yönleri nelerdir?
7. Drama yönteminin okullarda etkili kullanılabilmesi için sizce neler yapılabilir?

9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Melek GÜLER 1988 yılında Trabzon'da doğdu. İlköğretimi 2002 yılında Köprübaşı Merkez İlköğretim Okulunda, ortaöğretimi 2005 yılında Affan Kitapçıoğlu Lisesinde tamamladı. 2009 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Programından mezun oldu. 2009 yılı Aralık ayında Kars ili Digor ilçesi Yaylacık İlkokuluna sınıf öğretmeni olarak atandı. 2013 yılına kadar Digor ilçesinde çeşitli okullarda görevine devam etti. 2011 yılında Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Eğitimi alanında yüksek lisans eğitimine başladı. 2013 yılı Eylül ayında Amasya ili Taşova ilçesi Destek İlkokuluna tayin oldu. Halen bu okulda görevine devam etmektedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres: Yeşilirmak Mah. Hasan Aykan cad. No: 10/2 Taşova/AMASYA

E-mail: guler_6105@hotmail.com

Telefon: 0537 813 35 71